

Building Systematic Theology: Lesson One သျှင်ထိုက်နယူဂရိပိညါ : တၢ်မၤလိတၢ Contents

- I. Introduction တၢ်ကတိၤလၢညါ**
- II. New Testament လံာ်စီဆုံအသီတကတြုၣ်**
 - A. Systematic Theology ဂ့ၢ်ပိယူဂရိပိညါ
 - 1. Biblical ဘၣ်ထွဲဒီးလံာ်စီဆုံ
 - 2. Logical တၢ်လၢအအိၣ်ဒီးအဂ့ၢ်အဝီလၢပနၢ်ပၢၢ်သ့
 - 3. Traditional တၢ်ဟဲလီၤစၢၤ
 - B. New Testament Theology လံာ်စီဆုံအသီတကတြုၣ်အယူဂရိပိညါ
 - 1. Diversity တၢ်တဒ်သီးလိာ်သး
 - 2. Pastoral Character တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်သရၣ်အသကဲးပတ်
 - 3. Genres တၢ်အက့ၢ်အစီၤအကလုာ်တဖၣ်
 - 4. Basic Framework တၢ်အက့ၢ်အစီၤယိယိ
- III. Historical Developments တၢ်လဲၣ်ထီၣ်လဲၣ်ထီၣ်လၢတၢ်စံာ်စီၤတဲၤအပူၤ**
 - A. Patristic Theology ပၢ်သ့ၣ်လၢပျၢၤအယူဂရိပိညါ
 - 1. Cultural Changes တၢ်ဆီတလဲလၢတၢ်ဆဲးတၢ်လၢ
 - 2. Theological Changes တၢ်ဆီတလဲလၢယူဂရိပိညါ
 - B. Medieval Theology ခဲးသလုးလၢပျၢၤအယူဂရိပိညါ
 - 1. Cultural Changes တၢ်ဆီသလဲလၢတၢ်ဆဲးတၢ်လၢ
 - 2. Theological Changes တၢ်ဆီတလဲလၢယူဂရိပိညါ
 - C. Protestant Theology ပှၤထီဒါခဲးသလုးယူဂရိပိညါ
 - 1. Early Reformers ပှၤဆီတလဲတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢညါတဖၣ်
 - 2. Classical Confessions တၢ်အာၣ်လီၤလၢပှၤတူၢ်လိာ်အီၤတုၤခဲအံၤ
 - 3. Modern Systematics ဂ့ၢ်ပိယူဂရိပိညါလၢမ့ၢ်မဆါတနံၤအံၤ
- IV. Values and Dangers အလုၢ်အပှၤဒီးတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်တဖၣ်**
 - A. Christian Living ခရံာ်ဖိအတၢ်အိၣ်မူ
 - 1. Enhancement တၢ်လၢအမၤဆူၣ်ထီၣ်တၢ်
 - 2. Hindrance တၢ်တြီတၢ်
 - B. Interaction in Community တၢ်ဘၣ်ထွဲလၢပှၤတၢ်အပူၤ
 - 1. Enhancement တၢ်လၢအမၤဆူၣ်ထီၣ်တၢ်
 - 2. Hindrance တၢ်တြီတၢ်
 - C. Exegesis of Scripture တၢ်ထူးထီၣ်လံာ်စီဆုံတဆၢဘၣ်တဆၢအခိပညီ
 - 1. Enhancement တၢ်လၢအမၤဆူၣ်ထီၣ်တၢ်
 - 2. Hindrance တၢ်တြီတၢ်
- V. Conclusion တၢ်ကတိၤလၢခံ**

လံာ်စီဆုံအသိတကတြုၣ် New Testament

ပတၢ်စးထီၣ်လၢတၢ်ထီၣ်သတြုၣ်ယူးဂျော့ဗီညါလၢအဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝိဒီးလံာ်စီဆုံအသိတကတြုၣ်န့ၢ်မ့ၢ်တၢ်လၢအရဲဒိၣ်စီဖျါလၢပမ့ၢ်ပုၤလၢအပိာ်ခရံၣ်အခံဒီးပနာ်လၢလံာ်စီဆုံအိၣ်ဒီးအစိကမီၤဒိၣ်တုာ်လီၤ.တမ့ၢ်လၢယူးဂျော့ဗီညါတခါတခါတခါကတုၤဒၣ်ဝဲထဲလဲၣ်ထဲလဲၣ်ဘၣ်စီဖျါလၢပနာ်လံာ်စီဆုံအစိကမီၤအသိတကတြုၣ်န့ၢ်မ့ၢ်တၢ်လၢအရဲဒိၣ်စီဖျါလၢပနာ်လံာ်စီဆုံလီၤ.ယူးဂျော့ဗီညါကိးကလုာ်ဒဲးပာ်ဖျါထီၣ်အတၢ်တလၢတပုၤဒ်အဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အိၣ်လၢပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိလၢအပုၤဒီးတၢ်ဒဲးဘးလီၤ.အသိဒီး,စးထီၣ်လၢတၢ်မၤလိအခိၣ်ထံးအံၤပကပာ်သးစၢ်ဆၢသကိးလၢယူးဂျော့ဗီညါလၢအဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝိဒီးတၢ်ထီၣ်သတြုၣ်အိၣ်ဒီးလံာ်စီဆုံလီၤ.လၢက့ၢ်လဲၣ်တၢ်ထီၣ်တဖၣ်အံၤလီၤကံးဒီးလံာ်စီဆုံလဲၣ်? လၢက့ၢ်လဲၣ်အဝဲသ့ၣ်လီၤဆီဝဲလဲၣ်န့ၢ်ပကကွၢ်သကိးတက့ၢ်.

ဒ်သိးပကထံၣ်တၢ်ရဲလိာ်ဘၣ်ထွဲလၢလံာ်စီဆုံအသိတကတြုၣ်အယူးဂျော့ဗီညါဒီးယူးဂျော့ဗီညါလၢအဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝိဒီးဂီၢ်, ပကတဲသကိး တၢ်ဂ့ၢ်ခံမံၤအံၤလၢတၢ်တမံၤ.ယူးဂျော့ဗီညါလၢအဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝိဒီးအက့ၢ်အဂီၢ်,ဒီးလံာ်စီဆုံအသိတကတြုၣ်အယူးဂျော့ဗီညါအက့ၢ်အဂီၢ်လီၤ.အဆိကတၢ်ပကကွၢ်ယူးဂျော့ဗီညါလၢအဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝိဒီးအက့ၢ်အဂီၢ်လီၤ.

ဂ့ၢ်ဝိယူးဂျော့ဗီညါ Systematic Theology

ပမ့ၢ်ကွၢ်လၢတၢ်စံာ်စိတဲစိအပူၤန့ၢ်,ယူးဂျော့ဗီညါလၢအဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝိမ့ၢ်ယူးဂျော့ဗီညါလၢခရံၣ်ဖိအါဂၤသ့ဝဲလၢအတၢ်သျှင်စိယူးဂျော့ဗီညါအပူၤလီၤ.ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါအိၣ်အါမးလီၤ.အနီၣ်ကီၢ်န့ၢ်,မ့ၢ်တၢ်လၢအကီၢ်လၢပကယုပုၤပိာ်ခရံၣ်အခံလၢအတသ့ၣ်ညါမၤဘၣ်ထွဲအသးဒီးယူးဂျော့ဗီညါအံၤနီၣ်တဘျီဘၣ်လီၤ.အခီပညီ,ပုၤပိာ်ခရံၣ်အခံလဲၣ်ထံးဘၣ်ယူးဂျော့ဗီညါအံၤလီၤ.ဖဲပတဲယူးဂျော့ဗီညါလၢအဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝိတဖၣ်အအိၣ်လံာ်လီၤ.ဖဲပတဲလၢခရံၣ်မ့ၢ်ယူးဂျော့ဗီညါနီၣ်နီၣ်ပုၤကညီနီၣ်နီၣ်န့ၢ်,ပမၤလိဘၣ်လံယူးဂျော့ဗီညါလၢအဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝိအတၢ်ကွဲးလံာ်လီၤ.ဖဲပသ့တၢ်ကတိၤတၢ်မၤဆူၣ်ထီၣ်မၤဒိၣ်ထီၣ်,တၢ်န့ၢ်,တၢ်ပိာ်ယၢ်လီၤက့ၢ်ပသး,တၢ်ကဆီထီၣ်လၢသး,ဒီးတၢ်လၢကတိၤန့ၢ်,ပသ့တၢ်ကတိၤတဖၣ်လၢပုၤမၤလိယူးဂျော့ဗီညါလၢအဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝိတဖၣ်ထူးထီၣ်ဝဲလီၤ.သန့က့ၢ်,ယူးဂျော့ဗီညါလၢအဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝိန့ၢ်မ့ၢ်ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါအိၣ်လၢပုၤအါဂၤဘၣ်ဆၣ်,ပုၤခရံၣ်ဖိအါဂၤလၢမ့ၢ်မဆါတနံၤအံၤအတၢ်ထံၣ်ဘၣ်ဃးယူးဂျော့ဗီညါတမံၤအံၤတမ့ၢ်တၢ်လၢအဖျါထံဖျါဆးဘၣ်.

နဆိကမိၣ်ကဘၣ်လၢ,ပုၤမၤလိယူးဂျော့ဗီညါတဖၣ်ထံၣ်ယူးဂျော့ဗီညါတမံၤအံၤဒီးထူးထီၣ်ဝဲအခီပညီလၢက့ၢ်အါတိလီၤ.သန့က့ၢ်ပမ့ၢ်ယုထံၣ်န့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်သ့ၣ်လၢပုၤထီဒါခဲးသလုးတဖၣ်အတၢ်ဟဲလီၤစၢၤန့ၢ်,ပကကွၢ်သကိးလူဝုးစံဘးကံးပာ်ဖျါထူးထီၣ်ယူးဂျော့ဗီညါလၢအဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝိအခီပညီ,လၢအကွဲးဝဲဖဲန့ၢ်ယုဖျါခံဆံအပူၤလီၤ.

လၢအဆၢဒိၣ်လွံၢ်အပူၤ,ဘးကံးပာ်ဖျါကွဲးဝဲအခီပညီဒ်အံၤ-ယူးဂျော့ဗီညါလၢအဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝိယုထံၣ်က့ၢ်လၢကဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်အခီပညီလၢအဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝိလၢတၢ်စူၢ်တၢ်န့ၢ်မိၢ်ပုၤလၢအမ့ၢ်အတီလၢအအိၣ်လၢခရံၣ်ဖိအတၢ်ဘျီတၢ်ဘါအပူၤလီၤ.တၢ်အခီပညီလၢအတဲတၢ်လီၤလီၤအံၤဒုးလီၣ်ဖျါယူးဂျော့ဗီညါလၢအဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝိအတၢ်ထံၣ်

သၢမံၤ-တၢ်အဝဲအံၤဘၣ်ဃးဒီး“တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီ”လီၤ.ခံ,အဝဲအံၤဂ့ၢ်ကျဲးစးပၢ်ဖျါထီၣ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီလၢအ “ဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်တီ”အကျိၤအကျဲ,ဒ်တၢ်ဆိကမိၣ်ဆိကမးအတၢ်ရူလိာ်လၢတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီတဖၣ်အဘၣ်စၤလီၤ.ဒီးသၢ,ယူဂိုပီညါလၢအဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်တီအံၤဘၣ်တၢ်သျှင်ထီၣ်အီၤလၢ “ခရံၣ်ဖိတၢ်စူၢ်တၢ်န့ၢ်တၢ်ဘျီတၢ်ဘျီ”အပူၤလီၤ.

တၢ်အဒိပညီလၢဘၢးကံးဖိတဖၣ်ထီၣ်ဝဲအံၤကဆၢပုၤဆူပတၢ်တဲသကိးအဂ့ၢ်သၢမံၤလီၤ-လၢအဆိကတၢ်တမံၤန့ၢ်,ပကထံၣ်လၢယူဂိုပီညါလၢအဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်တီအံၤပၢ်ဖျါထီၣ်လၢအမ့ၢ်တၢ်ဘၣ်ဃးဒီးလံာ်စီဆံၣ်ဖျါလၢအတၢ်စူၢ်လံာ်စီဆံၣ်အတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီလၢအိၣ်လၢလံာ်စီဆံၣ်အပူၤလီၤ.ခံမံၤတမံၤ,ပကထံၣ်လၢယူဂိုပီညါလၢအဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်တီအံၤပၢ်ဖျါထီၣ်လၢအမ့ၢ်တၢ်လၢပၢ်ဖျါအီၤညီဒီဖျါလၢဘၣ်တၢ်သျှင်ထီၣ်လီၤအီၤဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်တီလၢတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီလၢလံာ်စီဆံၣ်အပူၤ,ကဘၣ်တၢ်န့ၢ်ပၢ်ဖျါအီၤလၢအတၢ်ဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်ဂ့ၢ်အဂၤတဖၣ်လီၤ.ဒီးသၢမံၤတမံၤ,ပကကွၢ်သကိးကျဲးတဖၣ်လၢယူဂိုပီညါလၢအဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်တီဝဲယူဂိုပီညါအတၢ်ဟဲလီၤစၤအတၢ်သးစၢ်ဆၢဒီးတၢ်လၢအကြးဟဲဆိတဖၣ်လီၤ.ပကကွၢ်အဆိကတၢ်ယူဂိုပီညါလၢအဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်တီကြးမ့ၢ်တၢ်ဘၣ်ဃးဒီးလံာ်စီဆံၣ်လီၤ.

ဘၣ်ထွဲဒီးလံာ်စီဆံၣ် Biblical

ဘၢးကံးဖိတဲလၢယူဂိုပီညါလၢအဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်တီအံၤသန့အသးလၢလံာ်စီဆံၣ်ဖဲအဝဲတဲဝဲလၢတၢ်ဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်တီန့ၢ်သးအိၣ်တဲ,“တၢ်စူၢ်တၢ်န့ၢ်အတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီတဖၣ်”လီၤ.လၢပုၤမၤလိယူဂိုပီညါလၢအထီဒါခဲးသလုးတဖၣ်အၢၣ်လီၤတူၢ်လိာ်စီၣ်လၢစခရံးပိထူရၣ်န့ၢ်,အဝဲသ့ၣ်တဲဝဲလၢပသးစၢ်ဆၢလၢတၢ်စူၢ်တၢ်န့ၢ်အတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီတဖၣ်အဒိပညီမ့ၢ်ပတဲလၢပယူဂိုပီညါခဲလၢကြးအိၣ်လၢလံာ်စီဆံၣ်အပူၤလီၤ. ဒီးအနီၣ်ကီၢ်န့ၢ်,ပထူးထီၣ်ယူဂိုပီညါလၢအဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်တီလီၤလီၤလၢလံာ်စီဆံၣ်အပူၤလီၤ.ဘၢးကံးဖိတဲဝဲတၢ်ဂ့ၢ်အံၤဖျါဖျါဖျါလၢအတၢ်ကွဲးလၢအယူဂိုပီညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်တီအပူၤဒ်အံၤလီၤ.-

ပုၤလၢအရဲၣ်လီၤကျဲးလီၤယူဂိုပီညါကြးပၢ်ဖျါလၢယူဂိုပီညါလၢအဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်တီကိး ထံၣ်ဒီးန့ၢ်ကဘၣ်ဟံးန့ၢ်အဂံၢ် ယိာ်ယိာ်လၢလံာ်စီဆံၣ်အပူၤလီၤ.

မ့ၢ်တၢ်လၢအလီၤသးအုးလၢ,ပုၤခရံၣ်ဖိတဖၣ်တဆိကမိၣ်တၢ်ဒ်အံၤဖဲအတဲဘၣ်ဃးယူဂိုပီညါလၢအဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်တီဘၣ်လီၤ.ယူဂိုပီညါလၢအဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်တီအနီၣ်သက့ကဘၣ်မ့ၢ်လံာ်စီဆံၣ်အတၢ်သိၣ်လိအလီၤ,ပုၤမၤလိယူဂိုပီညါတဖၣ်လဲၤဆူကျဲအဂၤသၢဘိလီၤ.ပုၤမၤလိယူဂိုပီညါတနီၤထံၣ်ယူဂိုပီညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်တီဒ်အဘၣ်တၢ်သျှင်ထီၣ်လီၤအီၤအဂံၢ်လၢတၢ်အိၣ်ဖိၣ်အတၢ်ဟဲလီၤစၤမ့ၢ်တဖၣ်အတၢ်စူၢ်တၢ်န့ၢ်လီၤ.အဝဲသ့ၣ်ထံၣ်လၢယူဂိုပီညါအံၤအိၣ်ဒီးအတၢ်မၤကွၢ်တၢ်အိၣ်ဖိၣ်အတၢ်သိၣ်လိလၢအတၢ်စံၣ်စီတဲစီအပူၤလီၤတံၢ်လီၤဆဲးတခါလီၤ.ပုၤမၤလိယူဂိုပီညါလၢအဂၤတဖၣ်တဒိထံၣ်တၢ်မၤလိဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်တီအံၤဒ်အသျှင်လီၤအဂံၢ်လၢတၢ်ဘျီတၢ်ဘျီအတၢ်လဲၤဒီဖျါအပူၤလီၤ;ပုၤမၤလိယူဂိုပီညါဒ်အံၤတဖၣ်ဃုရဲၣ်လီၤကျဲးလီၤ/မၤဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်တီတၢ်ဘျီတၢ်ဘျီအတၢ်ဆိကမိၣ်ဆိကမးတဖၣ်ဒီးပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိအတၢ်န့ၢ်မူသုတဖၣ်လီၤ.မ့ၢ်ပုၤမၤလိယူဂိုပီညါအဂၤတဖၣ်ကွၢ်တၢ်ဆူတၢ်မၤလိတၢ်ဆိကမိၣ်ပီညါလၢအယံၤဒီးခရံၣ်ဖိတၢ်စူၢ်တၢ်န့ၢ်လၢယူဂိုပီညါလၢအဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်တီဒ်ထီၣ်လၢအပူၤလီၤ.အဃိသတးဒီး,ပုၤမၤလိယူဂိုပီညါတဖၣ်အံၤဒုးကဲထီၣ်ယူဂိုပီညါလၢအဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်တီဆူတၢ်ဘျီတၢ်ဘျီအတၢ်ဆိကမိၣ်ဆိကမးအပီညါတခါလီၤ.

ခဲအံၤ,ပသ့ၣ်ညါလၢပုၤကိးဂၤလၢအဘၣ်ထွဲဒီးယူဂိုပီညါလၢအဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်တီအံၤမၤဘၣ်ထွဲအသးဒီးတၢ်အိၣ်ဖိၣ်အတၢ်ဟဲလီၤစၤ,တၢ်ဘျီတၢ်ဘျီအတၢ်လဲၤဒီဖျါ,ဒီးတၢ်ဆိကမိၣ်ဆိကမးအဒိၣ်အယိာ်တဖၣ်လၢအမ့ၢ်တခါမ့ၢ်တခါ

လီၤ.သန့က့ၤလၢပတၢ်မၤလိအံၤအပူၤပကထုးထီၣ်အစီပညါဒၣ်ယွၤဂ့ၢ်ပိညါလၢအဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီၣ်နီၣ်နီၣ်လၢအသျှင်လီၤအဂံၢ်ယိၣ်ယိၣ်လၢလံာ်စီဆံၣ်အတၢ်သိၣ်လိတဖၣ်အပူၤလီၤ.ပတၢ်ယုယွၤဂ့ၢ်ပိညါလၢအဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီၣ်လၢတၢ်ထံၣ်န့ၢ်အီၤလၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အတၢ်ဟဲလီၤစၤ,တၢ်ဘျုးတၢ်ဘၣ်အတၢ်လဲၤခီဖျိ,မ့တမ့ၢ်တၢ်ဆိကမိၣ်ယိၣ်ယိၣ်အပိညါတဖၣ်ဘၣ်.ဒ်ခရံၣ်အနီၣ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲထံၣ်ဝဲအသိးယွၤဂ့ၢ်ပိညါလၢအဂ့ၢ်ခဲလၢာ်,လၢအပာ်ဃုာ်ဒီးယွၤဂ့ၢ်ပိညါလၢအဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီၣ်အံၤ,ကဘၣ်ဘၣ်ထွဲဒီးလံာ်စီဆံၣ်လီၤ.

ခဲအံၤ,ဖဲထံၣ်လၢယွၤဂ့ၢ်ပိညါအံၤကြးမ့ၢ်တၢ်ဘၣ်ဃးဒီးလံာ်စီဆံၣ်ဝံၤအလီၤခံ,ပကြးကွၢ်ယွၤဂ့ၢ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီၣ်လၢပနၢ်ပၢ်အီၤညါ,ခီဖျိလၢအတၢ်ရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤလံာ်စီဆံၣ်အတၢ်သိၣ်လိတဖၣ်မူမူနီၣ်နီၣ်အပိလီၤ.

တၢ်လၢအအိၣ်ဒီးအဂ့ၢ်အကျိၤလၢပနၢ်ပၢ်သ့ Logical

ဒ်ဘၢးကံးဖိအတၢ်ထုးထီၣ်အစီပညါအသိး,ယွၤဂ့ၢ်ပိညါအံၤဒုးအိၣ်ထီၣ်“ တၢ်ရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤလၢအဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီၣ်လၢအပာ်ဖျါတၢ်စူၢ်တၢ်န့ၢ်အမ့ၢ်အတီတဖၣ်” လီၤ.မ့တမ့ၢ်,ဒ်အဝဲကွဲးဖျါဝဲ-

ပှၤလၢအရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤတၢ်တဖၣ်...ဃုကျဲၤလၢကပာ်ဖျိၣ်ဃုာ်တၢ်စူၢ်တၢ်န့ၢ်အတၢ်သိၣ်လိအမ့ၢ်အတီတဖၣ်လၢယွၤဂ့ၢ်ပိညါလၢအဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီၣ်ဒီတခါအပူၤလီၤ.

လၢတၢ်ထံၣ်ဖဲအံၤအပူၤ,ပှၤမၤလိယွၤဂ့ၢ်ပိညါလၢအဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီၣ်အတၢ်မၤမ့ၢ်ဝဲဒ်သိးကကွဲးဖျါလီၤခရံၣ်ဖိအတၢ်န့ၢ်တဖၣ်ဒ်သိးကဒုးကဲထီၣ်တၢ်ကွဲးလၢလၢပနၢ်ပၢ်သ့,အိၣ်ဒီးအရဲၣ်အကျဲၤ,ဆိကမိၣ်န့ၢ်ပၢ်ဘၣ်,ဒီးအိၣ်ဒီးအဂ့ၢ်အစီလီၤ.ပှၤကွဲးတၢ်လၢအဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီၣ်တဖၣ်အံၤဃုကျဲၤဒ်သိးကဒုးန့ၢ်ဖျါလံာ်စီဆံၣ်အတၢ်သိၣ်လိတဖၣ်လၢအမ့ၢ်တၢ်စူၢ်တၢ်န့ၢ်လၢပနၢ်ပၢ်သ့တမံၤဃီလီၤ.

နံၣ်တနံၣ်ဂ့ၢ်တနံၣ်ဂ့ၢ်,ခရံၣ်ဖိအါကသးမံလၢအတၢ်န့ၢ်တစဲဘူးလိာ်အသးဘၣ်လီၤ.ပနၢ်ယွၤဂ့ၢ်အကျိၤတနီၤလီၤ.ပနၢ်တၢ်အဂၤဘၣ်ဃးတၢ်န့ၢ်ဒီးတၢ်အုၣ်က့ၢ်ခီၣ်က့ၢ်လီၤ.ပအိၣ်စ့ၢ်ကီၤဒီးတၢ်န့ၢ်ဘၣ်ဃးအဲးသံးစံးဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်အတဖၣ်လီၤ.ပှၤခရံၣ်ဖိအါမ့ၢ်န့ၢ်တၢ်အခါအါဘၣ်ဆၣ်,ပတၢ်န့ၢ်တခါစ့ၢ်စ့ၢ်အိၣ်ဒၣ်အတၢ်လီၤ.တဘၣ်ထွဲလိာ်အသးဒီးအဂၤဘၣ်.

လၢအထီၣ်ဒါလိာ်အသးဒီးတၢ်အံၤ,ယွၤဂ့ၢ်ပိညါလၢအဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီၣ်ပာ်လီၤတၢ်အလုၢ်အပူၤလၢအဒိၣ်ဒ်သိးပနၢ်ပၢ်ခရံၣ်ဖိအတၢ်စူၢ်တၢ်န့ၢ်ကသ့အဂီၢ်လီၤ.တၢ်လၢလံာ်စီဆံၣ်တဲဖျါလၢအက့အစီတဖၣ်ဒၣ်လဲၣ်,ပှၤရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤလံာ်တဖၣ်အံၤရဲၣ်ပုးဝဲလံာ်စီဆံၣ်အတၢ်သိၣ်လိတဖၣ်အံၤလၢအအိၣ်ဒီးအတၢ်ဘၣ်ထွဲလိာ်သးလၢတခါဒီးတခါအဘၣ်စၤဒ်အမ့ၢ်တၢ်တခါဃီဒီးပနၢ်ပၢ်အီၤသ့လီၤ.အနီၣ်ကီၢ်န့ၢ်,လၢတၢ်ဂ့ၢ်ဒ်အံၤအပိတၢ်အံၤဘၣ်တၢ်ကိးအီၤလၢယွၤဂ့ၢ်ပိညါလၢအဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီၣ်လီၤ.အဖီတၢ်မ့ၢ်ဒ်သိးကပာ်ဖျါယွၤဂ့ၢ်ပိညါအတၢ်ဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီၣ်လၢအဘၣ်တၢ်သိၣ်လိအီၤလၢလံာ်စီဆံၣ်အပူၤလီၤ.

လၢသၢခါတခါန့ၢ်,ယွၤဂ့ၢ်ပိညါလၢအဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီၣ်တမ့ၢ်ထဲလၢအဘၣ်ဃးဒီးလံာ်စီဆံၣ်ဒီးပနၢ်ပၢ်အီၤညါဘၣ်.ဘၣ်ဆၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအပံးဃာ်ခရံၣ်ဖိအတၢ်ဟဲလီၤစၤအတၢ်တူၢ်ခီၣ်ပာ်သးတဖၣ်,လၢတဲဖျါတၢ်စံၣ်စီတဲစီလၢအရဲဒိၣ်လၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အဂီၢ်လီၤ.

တၢ်ဟဲလီၤစၢၤ Traditional

ဖဲဘၢးကံးဟီးဖိထုးထီၣ်တၢ်အံၤအခိပညီန့ၣ်တဲဝဲဒ်အံၤလၢယူဂရိပိညါလၢအဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝိန့ၣ်တဲဖျါတၢ်စူၢ်တၢ်န့ၣ် အတၢ်သိၣ်လိသီလိလၢအမ့ၢ်အတီၢ် “ခရံၣ်ဖိအတၢ်ဘျီတၢ်ဘါ” အသိးလီၤ.

အဝဲတဲရဲအတၢ်ထံၣ်ဘၣ်ဘးတၢ်ဂ့ၢ်အံၤဒ်အံၤ-

“{ပှၤလၢအရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤတၢ်စူၢ်တၢ်န့ၣ်အကျိၤအကျဲၤ} ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်တ...ဆဲးပာ်သးလၢတၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်စူၢ် တၢ်န့ၣ်အတၢ်သိၣ်လိလၢအပူၤကွံာ်တဖၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအကမၣ်ဖးဒိၣ်, အယိဒီးအဝဲကြးစးထီၣ်အတၢ်မၤဒံၤနီၤ ဘါ ” လၢအသိးစဲဘျီတၢ်ဘျီလီၤ.

လၢယူဂရိပိညါလၢအဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝိအပူၤ, ပယုထံၣ်န့ၣ်တၢ်စူၢ်တၢ်န့ၣ်အတၢ်သိၣ်လိလၢအဘၣ်ဘးဒီးခရံၣ်ဖိအ တၢ်န့ၣ်, လၢအမ့ၢ်ယူဂရိပိညါအတၢ်ဟဲလီၤစၢၤဒီးတၢ်အဆိတဖၣ်လီၤ. အယိဒီး, ပှၤရဲၣ်လီၤတၢ်တဖၣ်တမ့ၢ်ထဲအဘၣ်ထွဲ ဒီးလံာ်စီဆုံတခါဘၣ်, သနၢ်က့ၢ်ဘၣ်ထွဲဒီးလံာ်စီဆုံအတၢ်သိၣ်လိအကျဲတဖၣ်လၢပှၤလၢအကွဲးယူဂရိပိညါတဖၣ်ကွဲးဝဲလၢ တၢ်အိၣ်ဖျါအတၢ်စံၣ်စါတဲစါအပူၤလီၤ.

တၢ်ပာ်သးလၢအဘၣ်ဘးဒီးတၢ်ဟဲလီၤစၢၤအံၤရဲၣ်ပှၤဘၣ်မနုၤအယိပှၤထီၣ်ဒဲးသလုးအယူဂရိပိညါလၢအဘၣ် ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝိအံၤပိာ်ဝဲက့ၢ်ဂီၤတမံၤဃီလီၤ. လၢတၢ်ပိာ်ယူဂရိပိညါအတၢ်ထံၣ်လၢအလဲထီၣ်လဲထီၣ်လၢနံၣ်လိတဖၣ်အပူၤ, ပှၤရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤတၢ်တဖၣ်ညီန့ၣ်ကရၢကရိထီၣ်ဝဲလံာ်စီဆုံအတၢ်သိၣ်လိတဖၣ်လၢကျဲဒ်အံၤလီၤ-အဝဲသ့ၣ်စးထီၣ်လၢ လံာ်အမံၤတဖၣ်, တၢ်သိၣ်လိဘၣ်ဘးလံာ်စီဆုံ, မ့တမ့ၢ်ယူဂရိပိညါလၢအဘၣ်, တၢ်သိၣ်လိဘၣ်ဘးယူဂရိပိညါ. ဝံၤဒီးအဝဲ သ့ၣ်တရံးဃီဆူအံၤနီၤထီၣ်ဖါလီၤကွံာ်, တၢ်သိၣ်လိဘၣ်ဘးပှၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိဒီးပာ်အတၢ်သးစၢၤဆၢဆူပှၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိအတၢ် လိၣ်ဘၣ်တၢ်အုၣ်က့ၢ်ခိၣ်က့ၢ်လီၤ. ဝံၤဒီးပိာ်ထွဲထီၣ်အံၤလၢစိၣ်ထံၣ်ရဲၣ်စါလိာ်ကွံာ်တၢ်သိၣ်လိဘၣ်ဘးတၢ်အုၣ်က့ၢ်ခိၣ် က့ၢ်လီၤလၢအံၤတခါ, အံၤစလံာ်စိၣ်ဖါလိာ်ကွံာ်တၢ်သိၣ်လိဘၣ်ဘးတၢ်အိၣ်ဖျါ, ဒီးလၢအံၤကတၢၢ်, အဲးစခါထီၣ်လိၣ်ကွံာ် တၢ်သိၣ်ဘၣ်ဘးမုၢ်န့ၣ်လၢအံၤကတၢၢ်လီၤ. တၢ်ရဲၣ်လီၤအံၤမ့ၢ်ဝဲယူဂရိပိညါလၢအဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝိအသကဲးပဝးခိဖျါလၢပှၤ ရဲၣ်လီၤတၢ်တဖၣ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်အက့ၢ်အဂီၤအံၤလၢခရံၣ်ဖိအယူဂရိပိညါအတၢ်ဟဲလီၤစၢၤလီၤ.

အယိဒီး, ပထံၣ်ဘၣ်ယူဂရိပိညါလၢအဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝိအသကဲးပဝးသၢမံၤလီၤ. ယူဂရိပိညါလၢဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝိနီၣ်နီၣ် လၢအဟဲလၢပှၤထီၣ်ဒဲးသလုးဖိတဖၣ်အပှၤမၤလိယူဂရိပိညါတဖၣ်န့ၣ်, ဃုထံၣ်န့ၣ်လၢကဒုးအိၣ်ထီၣ်ယူဂရိပိညါလၢအ ဘၣ်ဘးဒီးလံာ်စီဆုံ, ပနၢ်ပာ်အံၤညီဒီးအတၢ်ဟဲလီၤစၢၤဖဲလဲၣ်လၢအတၢ်ပာ်သးဒီးတၢ်ပာ်လီၤဆိတၢ်မနုၤကဘၣ်ဟဲဆိ တဖၣ်အပူၤလီၤ.

ခဲအံၤပထံၣ်ယူဂရိပိညါလၢအဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝိအက့ၢ်အဂီၤလံ, ပကကွၢ်သကိးဆူပတၢ်ဂ့ၢ်အဂၢၢ်တခါ-လံာ်စီဆုံအသိ တကကြူၢ်အယူဂရိပိညါအက့ၢ်အဂီၤလီၤ.

လံာ်စီဆုံအသိတကကြူၢ်အယူဂရိပိညါ New Testament Theology

ပှၤရဲၣ်လီၤလံာ်လၢအဂ့ၢ်တဖၣ်ကဟ့ၣ်အဆၢကတီၢ်လၢလံာ်စီဆုံဒီတဘျီညါ, လၢအပာ်ဃုာ်ဒီးလံာ်စီဆုံအလီၢ် လံာ်တကကြူၢ်, နၢ်သက့ၢ်လၢတၢ်မၤလိတကတီၢ်အံၤပကတဲထဲတၢ်ထီၣ်သကြီၤလံာ်စီဆုံအသိတကကြူၢ်အယူဂရိပိညါ ဒီးယူဂရိပိညါလၢအဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝိခံၣ်ခါလီၤ.

လၢတၢ်ဂ့ၢ်အါမံၤအံၤအစီၣ်န့ၢ်,မ့ၢ်တၢ်လၢအဘၣ်,ဒ်ဘၢးကံးဖံၤတ့ၢ်က့ၢ်ဝဲအသိး,လၢပကဆိကမိၣ်ယုၤဂ့ၢ်ပိညါ
လၢအဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီဒ်သ့ၣ်လၢအသ့ၣ်လီၤအဂံၢ်လၢလံာ်စီဆံၣ်အသိတကတြုၣ်အပူၤလီၤ. တၢ်ဒ်သိးလိာ်အသးအံၤက
မၤစၢၤပုၤလၢအဆိကတၢ်တခါမ့ၢ်တၢ်ဒုးသ့ၣ်နီၣ်ပုၤလၢယုၤဂ့ၢ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီဒ်အံၤန့ၢ်ဘၣ်တၢ်မူလၢလံာ်စီဆံၣ်ယုၤဂ
လုၢ်ကထါအပူၤလီၤ.ပုၤရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤတၢ်နီၣ်နီၣ်တဖၣ်ဃုၤကျဲၣ်ဒ်သိးအတၢ်အၢၣ်လီၤတဖၣ်ကလီၤပလိာ်ဒီးလံာ်စီဆံၣ်အသိ
တကတြုၣ်အယုၤဂ့ၢ်ပိညါလီၤ. လၢဖဲအံၤ,ယုၤဂ့ၢ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီလၢအဂ့ၢ်န့ၢ်လီၤပလိာ်ဖးဒ်ဒီးလံာ်စီဆံၣ်အသိတက
တြုၣ်အယုၤဂ့ၢ်ပိညါလီၤ.

သန့ၣ်က့ၢ်ခံမံၤတမံၤန့ၢ်,ဒ်သ့ၣ်အသိး,ပုၤရဲၣ်လီၤလံာ်တဖၣ်စ့ၢ်ကီးအိၣ်ဒီးအဒုအတြုၣ်လၢအယံၤဒီးလံာ်စီဆံၣ်အဟီၣ်
ခိၣ်ညၢၣ်ထ့ၣ်လီၤ.အဝဲန့ၢ်ပကတဲလၢ,ပုၤရဲၣ်လီၤတၢ်အံၤမ့ၢ်ဒ်ထီၣ်လၢလံာ်စီဆံၣ်အသိတကတြုၣ်အပူၤဘၣ်ဆၣ်, အဝဲ
ဒ်ထီၣ်ဒီးကဲထီၣ်တၢ်လၢအလီၤဆိဖးဒ်ဒီးလံာ်စီဆံၣ်အသိတကတြုၣ်လီၤ.

လၢပကထံၣ်အတၢ်လီၤဆိတဖၣ်အံၤပကထံၣ်ဘၣ်တၢ်ဂ့ၢ်လွံၢ်မံၤလၢလံာ်စီဆံၣ်အသိတကတြုၣ်အယုၤဂ့ၢ်ပိညါအ
ပူၤလၢအလီၤဆိဒီးယုၤဂ့ၢ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီလီၤ.-တၢ,တၢ်တဒ်သိးလိာ်သးလၢလံာ်စီဆံၣ်အသိတကတြုၣ်အယုၤဂ့ၢ်ပိညါ
အပူၤ; ခံ,လံာ်စီဆံၣ်အသိတကတြုၣ်တၢ်အိၣ်ဖိၣ်သရၣ်အသကဲးပဝး; သၢ,တၢ်အက့ၢ်အဂီၢ်အကလုာ်တဖၣ်လၢအပာ်ဖျါ
လံာ်စီဆံၣ်အသိတကတြုၣ်အယုၤဂ့ၢ်ပိညါ;ဒီးလွံၢ်,လံာ်စီဆံၣ်အသိတကတြုၣ်အယုၤဂ့ၢ်ပိညါအတက့ၢ်လီၤ. ပကစးထီၣ်က့ၢ်
အဆိကတၢ်လၢလံာ်မဲာ်ဖျါဒီးတၢ်အပတီၢ်တဖၣ်လၢအတဒ်သိးလိာ်အသးလၢပထံၣ်လၢလံာ်စီဆံၣ်အသိတကတြုၣ်
အပူၤလီၤ.

တၢ်တဒ်သိးလိာ်သး: Diversity

ဒ်ပထံၣ်တ့ၢ်လံာ်အသိးယုၤဂ့ၢ်ပိညါလၢအဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီန့ၢ်ဘၣ်တၢ်သျှင်ထီၣ်အီၤလၢတၢ်ဂ့ၢ်အိၣ်တီၤလၢဘၣ်တၢ်
တဲအီၤတၢ်ဘျီတံၤတၢ်ဘျီလၢတၢ်အိၣ်ဖိၣ်အတၢ်စံၣ်စါတဲစါအပူၤလီၤ.တၢ်စံၣ်စါတဲစါဖးထီၣ်အံၤဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲတၢ်ဂ့ၢ်လၢ
အဒ်သိးလိာ်အသးဒီးအပတီၢ်လီၤကံးလိာ်အသးလၢပုၤရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤတၢ်တဖၣ်လုၢ်ပိာ်ထွဲဝဲအံၤလၢတၢ်သျှင်ထီၣ်သးရု
လီၤ.လၢကလီၤတံၢ်အဂီၢ်,ပုၤမၤလိယုၤဂ့ၢ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီလၢအလီၤဆိလိာ်သးတဖၣ်ပာ်ဖျါထီၣ်အတၢ်ထံၣ်လၢကျဲတ
ဒ်သိးလိာ်အသးဘၣ်;အဝဲသ့ၣ်တမ့ၢ်တၢ်လၢအဒ်သိးလိာ်အသးဘၣ်.သန့ၣ်က့ၢ်ရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤခဲလၢာ်န့ၢ်ဘၣ်တၢ်ရဲၣ်
လီၤအီၤမူၤနီၣ်တပတီၢ်ဃီအဃီဒီးတၢ်ကတိၤတဖၣ်ဒီးတၢ်အပတီၢ်တဖၣ်န့ၢ်ဘၣ်တၢ်သျှင်ထီၣ်ဒ်သိးသိးလီၤ.

လံာ်စီဆံၣ်အသိတကတြုၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်လီၤပလိာ်လိာ်အသးဒ်အံၤဘၣ်.လၢတၢ်ကတိၤမ့ၢ်ဂ့ၢ်တၢ်နီၣ်လီၤအပတီၢ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်
လံာ်စီဆံၣ်အသိတကတြုၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်လီၤဆိလိာ်သးအါန့ၢ်ယုၤဂ့ၢ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီလီၤ.ခဲအံၤ,ပကြၢးပာ်သျှင်ပာ်သး
လၢမံၤပသုတတဲအီၤတလၢအခးတဂ့ၢ်လီၤ.လၢပုၤရဲၣ်ဖိအတၢ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်လၢအဒ်ဒ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်,တၢ်ယိယိဖိမ့ၢ်ဂ့ၢ်,ပုၤ
လၢအကွဲးလံာ်စီဆံၣ်အသိတဖၣ်အိၣ်ဒီးအတၢ်လီၤပလိာ်လိာ်သးလၢတၢ်သျှင်ထီၣ်ကတိၤအဖျါ,တၢ်ပာ်သးဒီးတၢ်ဆိက
မိၣ်အဂ့ၢ်အစီတဖၣ်လီၤ.တမ့ၢ်လၢလံာ်စီဆံၣ်အသိတကတြုၣ်အယုၤဂ့ၢ်ပိညါမ့ၢ်တၢ်လၢအလီၤဆိလိာ်အသးတုၤလၢတၢ်
လၢအဒ်သိးလိာ်သးတအိၣ်နီၣ်တစဲးန့ၢ်ဘၣ်လီၤ.

အဒ်န့ၢ်,အဝဲသ့ၣ်တဖျါကစၢ်ယုၤဂ့ၢ်ပိညါလီၤပလိာ်လိာ်သးဖဲအဟံးန့ၢ်လံာ်စီဆံၣ်အလီၤလံာ်တကတြုၣ်အတၢ်သိၣ်
လိလီၤ.အဝဲသ့ၣ်ခဲလၢာ်သိၣ်လိလၢယုၣ်ဂျးမ့ၢ်ခရံၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်အါဒီးနီၣ်လီၤအတၢ်န့ၢ်လၢအကီၢ်အခဲတဖၣ်ဒီးတဲပုၤအစီပ
ညီဒ်လဲၣ်လီၤ.အဝဲသ့ၣ်အၢၣ်လီၤတူၢ်လိာ်တၢ်အိၣ်ထံးအစီပညီဒ်အမ့ၢ်တၢ်ဒဲးဘးဒီးတၢ်အုၣ်က့ၢ်ခိၣ်က့ၢ်လီၤ.အတၢ်ဒ်
သိးလိာ်အသးတဖၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအလဲၣ်လီၤ.

မ့ၢ်သန့က့ၣ်န့ၣ်,အတၢ်လီၤပလိာ်အိၣ်ဒ်ကယၢၣ်,လံာ်စီဆုံအသီတကတြုၣ်အယူဂိုပီညါအံၤပထံၣ်န့ၣ်တၢ်
အုၣ်အသးလၢအလီၤဆီလိာ်သးအါမးလီၤ.ပှၤကွဲးလံာ်စီဆုံအသီတကတြုၣ်လၢအလီၤဆီလိာ်သးတဖၣ်ပာ်ဖျါထီၣ်အ
ယူဂိုပီညါလၢက့ၣ်အါဘိလီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်အကျိတမံၤလၢအပာ်ဖျါထီၣ်အတၢ်တလီၤပလိာ်လိာ်သးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ထံၣ်န့ၣ်အီၤဖဲတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢအဖိး
မံၤအပူၤလီၤ. သးစီဆုံနဲၣ်လိပှၤကွဲးလံာ်စီဆုံတဖၣ်ဒ်သးသုတကမၣ်တဂ့ၢ်ဒီးသုတထီဒါလိာ်သးတဂ့ၢ်, သန့က့ၣ်သးစီဆုံတ
မၤမံးအတၢ်ကတီၢ်အဖျါဒီးအက့ၢ်အဂီၢ်အပတီၢ်တဖၣ်န့ၣ်တမၤဝဲဒ်သးသးခဲလၢာ်ဘၣ်လီၤ.ပှၤကွဲးလံာ်စီဆုံတဂၤလၢ
လၢကွဲးဝဲဒ်အတၢ်ဟဲဒ်ထီၣ်အသး,အတၢ်ပာ်သျှင်ပာ်သးဒ်ဝဲအသး,ဒီးအတၢ်လဲၤခီဖျါအသးလီၤ.အသးဒီး,ပှၤကွဲးလံာ်စီ
ဆုံအသီတကတြုၣ်တဖၣ်ပာ်ဖျါထီၣ်ခဲၣ်ဖိအတၢ်န့ၣ်လၢအဲၣ်တၢ်သးအိၣ်တၢ်ဖံးပတြုၣ်, ဘၣ်ဆၣ်လၢက့ၣ်တဒီးသးလိာ်
အသးဘၣ်လီၤ.

လၢတၢ်အံၤအသိစီပီလူးအတၢ်ကွဲးဘၣ်ဃးခဲၣ်ဖိအတၢ်န့ၣ်တမ့ၢ်တၢ်ဒ်သးဒီးစီလူၤကၣ်ဘၣ်.စီယီၤဟၣ်စ့ၣ်
ကီးလီၤဆီဒီးစီမးသဲလီၤ.စီမၤကူးလီၤဆီဒီးစီပုးတရူးလီၤ.ပမ့ၢ်ထီၣ်သတြီၤအဝဲသ့ၣ်အတၢ်ကွဲးအပတီၢ်တဖၣ်ဒီးယူဂို
ပီညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီန့ၣ်,လံာ်စီဆုံအသီတကတြုၣ်အယူဂိုပီညါန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအလီၤဆီလိာ်သးလီၤ. အါန့ၣ်ဒီးအတၢ်
လီၤဆီလိာ်အသးန့ၣ်,လံာ်စီဆုံအသီတကတြုၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်အိၣ်ဖိၣ်သရၣ်ဒ်န့ၣ်ယူဂိုပီညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီတက့ၢ်လီၤ.

တၢ်အိၣ်ဖိၣ်သရၣ်အသကဲးပဝး Pastoral Character

ယူဂိုပီညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤလၢပဆိကမိၣ်န့ၣ်ပာ်အီၤသ့,ဒီးတၢ်သိၣ်လိလၢအဘၣ်ဃးဒီး
ခဲၣ်ဖိအတၢ်န့ၣ်လၢပန့ၣ်ပာ်အီၤညီလီၤ.ညီန့ၣ်အဝဲတဲဘၣ်ဃးတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီတဖၣ်လၢအအိၣ်ဂၢၢ်ကျၢၤဒီးမ့ၢ်တၢ်လၢပှၤ
ကီးဂၤတူၢ်လိာ်သ့လီၤ.ဒီးအစၢတဒီ,အဝဲညီန့ၣ်ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်အအိၣ်အယိာ်လၢအလီၤဘၢ,တၢ်လၢပှၤဆိက
မိၣ်ဆိကမးန့ၣ်ဝဲ,စၢၢ်ဆၢအါဒ်တၢ်တက့ၢ်ဒီးကစၢ်ယူဂိုပီညါအနီၢ်ကစၢ်ဒ်ဝဲဒီးတၢ်ပျါတၢ်ကမၣ်,တၢ်အိၣ်ကိၣ်အီၤစံးထံဒီး
တၢ်အလုၢ်အလၢအဂၤတဖၣ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်အဂၤလၢအအိၣ်လီၤဘၢတဖၣ်လီၤ.

လၢအထီဒါလိာ်သးဒီးတၢ်အံၤ,လံာ်စီဆုံအသီတကတြုၣ်လံာ်စီဆုံအယူဂိုပီညါတဲအါဒ်တၢ်တက့ၢ်တၢ်လၢအ
ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်အိၣ်ဖိၣ်အတၢ်ဖံးတၢ်မၤလီၤ. ပှၤလၢအကွဲးလံာ်စီဆုံအသီတဖၣ်ပာ်ဖျါထီၣ်အယူဂိုပီညါလၢက့ၣ်လၢအဝဲ
သ့ၣ်ဒုးနဲၣ်တၢ်လိာ်လီၤလီၤဆီဆီလၢက့ၣ်လီၤလီၤဆီဆီလီၤ. တဘျီကဒီး,ပကဘၣ်ပလီၢ်ပသးဒ်သးပသုတတဲအီၤတလၢ
အခးတဂ့ၢ်လီၤ. ပှၤကွဲးလံာ်စီဆုံအသီတဖၣ်စ့ၣ်ကီးကွဲးစ့ၣ်ကီးတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီတဖၣ်လၢအအိၣ်ကီးဆၢကတီၢ်ဒီးဒီးအဒိပ
ညီယိာ်ဝဲလီၤဘၢစ့ၣ်ကီးလီၤ. သန့က့ၣ်အဝဲသ့ၣ်အတၢ်ကွဲးတဖၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအစံးဆၢမ့ၢ်တၢ်တၢ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်လၢအ
မ့ၢ်ပှၤစ့ၣ်က့ၢ်န့ၣ်က့ၢ်တၢ်လၢဆၢကတီၢ်ဖဲန့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဝဲလီၤ.

အဒိန့ၣ်,တၢ်အိၣ်ဖိၣ်အတၢ်သးစၢၢ်ဆၢအံၤဂ့ၢ်ပုးဝဲလၢစီပီလူးအလံာ်ပရၢတဖၣ်လီၤဆီလိာ်အသးဒ်မးလီၤ.စီပီ
လူးမ့ၢ်အဲၣ်ဒီးကွဲးယူဂိုပီညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီန့ၣ်အဝဲကွဲးအလံာ်ပရၢထဲတဘျီသ့လီၤ.ဘၣ်ဆၣ်အတၢ်ကွဲးအတက့ၢ်ဒီးအ
တၢ်သးစၢၢ်ဆၢလၢအလံာ်ပရၢပူၤတဖၣ်လီၤဆီလိာ်အသးဖးဒ်ခီဖျါအလံာ်ပရၢတဘျီဒီးတဘျီတဲဖျါတၢ်လိာ်လၢအ
လီၤဆီလိာ်သးလၢတၢ်အိၣ်ဖိၣ်လီၤဆီလိာ်သးတဖၣ်အပူၤလီၤ.

ပတလိာ်သးဒုဒိနီတစဲးလၢပှၤလၢအကွဲးလံာ်စီဆုံအသီတကတြုၣ်တဖၣ်အိၣ်ဒီးအတၢ်န့ၣ်ပာ်ယိာ်ယိာ်ဘၣ်ဃး
ယူဂိုပီညါဘၣ်လီၤ.သန့က့ၣ်ဖဲအဝဲသ့ၣ်တဲဖျါအယူဂိုပီညါလၢတၢ်ကွဲးတဖၣ်လၢလံာ်စီဆုံအသီတကတြုၣ်အပူၤန့ၣ်,
အဝဲသ့ၣ်တဲဖျါတၢ်ကွဲးလၢအပတီၢ်ထီလၢပှၤဆိကမိၣ်ဒ်အီၤသ့ဘၣ်.လၢအလီၤန့ၣ်,အဝဲသ့ၣ်အဖီတၢ်မ့ၢ်ဒ်သးက
ကွၢ်ထွဲတၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဖိတဖၣ်ခီဖျါတၢ်ပာ်ဖျါထီၣ်ယူဂိုပီညါလၢတၢ်အိၣ်သးနီၢ်ကီၢ်အပူၤလီၤ.အသးဒီး,လၢကကွဲးဝဲတၢ်စ့ၣ်
တၢ်န့ၣ်အတၢ်သိၣ်လိအတၢ်ဆိကမိၣ်ဆိကမးတဖၣ်အလီၤန့ၣ်,ပှၤကွဲးလံာ်စီဆုံအသီတဖၣ်ပာ်သျှင်ပာ်သးအါလၢတၢ်အ

နီၣ်ကီၢ်,ပှၤတၢ်လိၣ်ဘၣ်နီၣ်နီၣ်,ဒီးကျဲလၢယုၤဂ့ၢ်ပိညါထံၣ်န့ၢ်မၤလၢပှဲၤတၢ်လိၣ်တဖၣ်အံၤသ့တဒိလီၤ.ဒီးအစၢတဒိ,အယုၤဂ့ၢ်ပိညါတၢ်ကွဲးတဖၣ်ဖျါလီၤဆီဒီးယုၤဂ့ၢ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီဖးဒိၣ်လီၤ.

လၢသၢခါတခါန့ၢ်,လံာ်စီဆုံအသီတကတြုၤအယုၤဂ့ၢ်ပိညါန့ၢ်လီၤဆီဒီးယုၤဂ့ၢ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီဖျါလၢလံာ်စီဆုံအသီတကတြုၤအယုၤဂ့ၢ်ပိညါလၢအလီၤဆီတကလုာ်လီၤ. ပှၤကွဲးလံာ်စီဆုံအသီတဖၣ်သ့တၢ်ကွဲးအက့ၢ်အဂီၤဒီးအတၢ်အိၣ်ဖျါလၢတဒိးသိးလိာ်အသးဘၣ်.

တၢ်အက့ၢ်အဂီၤအကလုာ်တဖၣ် Genres

ယုၤဂ့ၢ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ကွဲးအိၣ်လၢအက့ၢ်အဂီၤလၢအမ့ၢ်တၢ်ဒိၣ်ထံးခိၣ်ဘိလီၤ.-ပကိးအိၣ်လၢတၢ်ကွဲးထီၣ်ရီၤမ့ၢ်တမ့ၢ်တၢ်ကွဲးဖးထီၣ်လၢအကွဲးတၢ်ထဲတခါဒီးအဂ့ၢ်လီၤ.တၢ်ခဲလၢာ်လၢအဖျါထီၣ်လၢယုၤဂ့ၢ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီအပူၤန့ၢ်မ့ၢ်တၢ်ကွဲးထီၣ်ရီၤလီၤ.

လၢအထီၣ်ဒါလိာ်အသးဒီးတၢ်အံၤ,လံာ်စီဆုံအသီတကတြုၤအယုၤဂ့ၢ်ပိညါန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ပာ်ဖျါအိၣ်လၢအက့ၢ်အဂီၤအါကလုာ်လီၤ. တၢ်ကွဲးအါကလုာ်ဖဲဖျါထီၣ်လၢလံာ်စီဆုံအသီတကတြုၤအပူၤလီၤ. မ့ၢ်တဲလၢအတက့ၢ်လဲၣ်လဲၣ်န့ၢ်,အဝဲအိၣ်ဒီးအက့ၢ်အဂီၤခံၤ-တၢ်ကွဲးပူၤတဖၣ်ဒီးလံာ်ပရၢတဖၣ်လီၤ.လံာ်တၢ်သးခုကစီၣ်လွံၢ်ဘ့ၣ်ဒီးလံာ်မၤတၢ်မ့ၢ်ပူၤတၢ်ကွဲးတဖၣ်,ဒီးလံာ်အိၣ်တ့ၢ်အဂၤတဖၣ်မ့ၢ်ပှၤတၢ်မၤဖိအတၢ်ကွဲးဆူတၢ်အိၣ်ဖျါတဖၣ်မ့ၢ်တမ့ၢ်လံာ်ပရၢလီၤ.ဒီးလၢလံာ်စီဆုံအသီတကတြုၤအတၢ်ကွဲးပူၤဒီးလံာ်ပရၢန့ၢ်,ပထံၣ်စ့ၢ်ကိးထီၣ်ပတြုၤ,တၢ်ထုကဖၣ်တဖၣ်, တၢ်မၤလိာ်တဖၣ်, တၢ်ပာ်ဒ့ၣ်ပာ်ကမၣ်တဖၣ်;နီၣ်ကစၢ်အတၢ်သက့ၢ်ကညး,တၢ်ထံၣ်လၢညါဒိတဖၣ်,တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးတဖၣ်ဒီးတၢ်ကွဲးအကလုာ်အဂၤတဖၣ်လီၤ.သန့က့,လံာ်အက့ၢ်အဂီၤလီၤဆီလိာ်အသးတဖၣ်အံၤ,ပတထံၣ်အိၣ်လၢယုၤဂ့ၢ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီအပူၤဘၣ်.

တၢ်အက့ၢ်အဂီၤယိယိ Basic Framework

ယုၤဂ့ၢ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီပိာ်ဝဲတၢ်အက့ၢ်အဂီၤယိယိဖိအံၤလၢတၢ်အိၣ်ဖျါအတၢ်စံၣ်စီတဲစီလၢန့ၢ်ကယၤတဖၣ်အပူၤလီၤ.ဒ်ပထံၣ်တ့ၢ်လံာ်အသိး,ပှၤထီၣ်ဒါခဲးသလးဖိအယုၤဂ့ၢ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီတဖၣ်ပိာ်ထွဲဝဲဒ်အံၤ-လံာ်စီဆုံအတၢ်တၢ်သိၣ်လိဘၣ်ဃးဒီးယုၤဟဲဆိဝံၤ-ဟီၣ်ခိၣ်ဖိအဂ့ၢ်ပိညါတၢ်အုၣ်က့ၢ်ခိၣ်က့ၢ်အပိညါ,တၢ်အိၣ်ဖျါအဂ့ၢ်ပိညါဒီးမုၢ်န့ၢ်လၢခံကတၢ်အဂ့ၢ်ပိညါလီၤ.

ခဲအံၤ,ပတဲသ့လၢပှၤကိးဂၤလၢအသ့ၣ်ညါလံာ်စီဆုံအသီတကတြုၤသ့ၣ်ညါဝဲဂ့ၢ်ဂ့ၢ်လၢ,လၢလံာ်စီဆုံအသီတကတြုၤတဲဘၣ်ဃးတၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်အံၤခဲလၢာ်လီၤ.လံာ်စီဆုံအသီတကတြုၤသိၣ်လိလံာ်စီဆုံ, ကစၢ်ယုၤအဂ့ၢ်, ဟီၣ်ခိၣ်ဖိအဂ့ၢ်,တၢ်အုၣ်က့ၢ်ခိၣ်က့ၢ်အဂ့ၢ်,တၢ်အိၣ်ဖျါဒီးမုၢ်န့ၢ်လၢခံကတၢ်အဂ့ၢ်လီၤ.သန့က့တကတီၢ်ဃီ,မ့ၢ်တၢ်လၢအရ့ဒိၣ်လၢပကသ့ၣ်ညါဘၣ်လၢလံာ်ဆုံအသီတကတြုၤန့ၢ်တဘၣ်တၢ်ရဲၣ်လီၤအိၣ်ဒီး အက့ၢ်အဂီၤတဒိးသိးဒီးယုၤဂ့ၢ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီဘၣ်လီၤ.

န့ၢ်ကယၤတဖၣ်တချးခရံၣ်န့ၢ်န့ၢ်,လံာ်စီဆုံအလီၤလံာ်တကတြုၤအဝံတဖၣ်ကစၢ်ယုၤကစံၣ်ညီၣ်ထံကီၢ်လၢအမၤတၢ်ဒဲးဘးလၢအမ့ၢ်ကီၢ်အံၤစရုလးဒီးဖျါတၢ်ဘၣ်ကဲကုၢ်အါန့ၢ်အါလါလၢတဒိဘိမုၢ်အပူၤဒီးဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်တၢ်မၤတတီတလီၤအိၣ်လီၤ.သန့က့ဝံတဲစ့ၢ်ကိးဝဲလၢလၢမုၢ်န့ၢ်ခံကတၢ်ကစၢ်ယုၤကပတုာ်အတၢ်ကဲကုၢ်လၢတဒိဘိမုၢ်ဒီးဟဲစိာ်မုၢ်န့ၢ်အသီလၢအပှဲၤဒီးတၢ်မၤန့ၢ်ဒီးတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၢ်လီၤ.ဒီးအဝဲကမၤလၢပှဲၤတၢ်အံၤဒီးဖျါအမံၤရံၣ်အပှၤလၢအကဒုးအိၣ်ထီၣ်ယုၤအဘိအမုၢ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ချၢအံၤ,လၢအကစံာ်ညီၣ်ယုၤအဒုၣ်အဒါဒီးဟဲစိာ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၢ်လၢပှဲၤဆူယုၤဖိလၢအန့ၢ်အိၣ်

နီၣ်နီၣ်ဒီးပုၤတၢ်ဒီၣ်မုၢ်ဖိလၢအနၢ်အီၤနီၣ်နီၣ်လီၤ.တုၤလၢလံာ်စီဆုံအသီတကတြုၣ်အစီၣ်န့ၣ်, ပုၤယုၤအဖိတဖၣ်တူၢ်ဘၣ် တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲလၢတၢ်ဒီၣ်မုၢ်အပူၤအစီၣ်တဖၣ်အစီၣ်,ဒီးအစၢတခါ,ဖဲမ့ၢ်ရံၣ်အလဲတုၤန့ၣ်,ဃုာ်ဒီးအီၤ,ယုၤအဘီအမုၢ်လၢခံ ကတၢၢ်န့ၣ်,ကဲထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်သ့ၣ်တခါ,မ့တမ့ၢ်အခိၣ်သ့ၣ်ကတၢၢ်ဒ်လဲၣ်,အဝဲန့ၣ်လီၤအိၣ်လၢယုၤအဖိအယုၤဂ်ပိညါခဲ လၢအပူၤလီၤ.ပုၤယုၤအဖိလၢအမၤလိယုၤဂ်ပိညါတဖၣ်အခိၣ်န့ၣ်ပုၤဒီးတၢ်သံကွံာ်တဖၣ်အံၤလီၤ. “မ့ၢ်ရံၣ်အကဟဲအခါဖဲ လဲၣ်”? “မ့ၢ်ရံၣ်အကဟဲစိာ်မုၢ်နံၤဖးဒိၣ်လၢအမုၢ်မုၢ်စံၣ်ညီၣ်န့ၣ်ဒီးကဟဲစိာ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၢ်ဆိၣ်ဝါဒ်လဲၣ်” ဒီး, “ကစၢ်ယုၤအပုၤ ကီၢ်မုၢ်လၢအသးတီတဖၣ်ကဘၣ်အိၣ်မုၢ်ဒီးကွၢ်လၢမ့ၢ်ရံၣ်အကဟဲဒ်လဲၣ်”?

တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤမုၢ်တၢ်ဂ့ၢ်လၢပုၤကွဲးလၢလံာ်စီဆုံအသီတကတြုၣ်တဖၣ်ပာ်ဒိၣ်ဝဲဒိၣ်မးလီၤ. ပုၤကွဲးလံာ် စီဆုံအသီတဖၣ်သျှင်ထိုက်နယုဂ်ပိညါလၢအယုၤအဘီအမုၢ်လၢအကဟဲလၢမုၢ်နံၤခံကတၢၢ်ဒီးလၢမ့ၢ်ရံၣ်အကဟဲလီၤ သန့က့အဝဲသ့ၣ်သျှင်ထိုက်ဝဲဒ်ခဲၣ်ဖိအကျိၤအကျဲလီၤ.

ယုၣ်ဂူးဒီးအပုၤတၢ်မၤဖိတဖၣ်ရဲပူးအတၢ်ထံၣ်ဘၣ်ဃးတၢ်ကတၢၢ်လၢတၢ်ဒီၣ်မုၢ်အပူၤဒီးယုၤအဘီအမုၢ်လၢမ့ၢ်ရံၣ် အကဟဲစိာ်ဝဲန့ၣ်တမ့ၢ်ယိယိဖိ,လီၤလီၤလၢယုၤအပုၤမၤလိယုၤဂ်ပိညါတဖၣ်ဆၢမုၢ်လၢဝဲဘၣ်လီၤ.ပုၤကွဲးလံာ်စီဆုံအသီ တကတြုၣ်တဖၣ်အဖိတၢ်အကျိၤတခါမုၢ်ဒ်သိးကရဲပူးတၢ်သးဃီၤလၢတၢ်ဒီၣ်မုၢ်ဒီး တၢ်ဒီးအပူၤဆူယုၤအဘီအမုၢ်လၢ မ့ၢ်ရံၣ်အကဟဲန့ၣ်အိၣ်ပာ်ဃုာ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဒီးတၢ်လၢပကဘၣ်ဆဲးရဲလီၤ.လံာ်စီဆုံအသီတကတြုၣ်တဖၣ်ဝဲယုၣ်ဂူးမၤက တၢ်တၢ်မၤကဲကုၢ်လၢတၢ်ဒီၣ်မုၢ်အပူၤဒီးစးထီၣ်မ့ၢ်ရံၣ်အကဟဲအမုၢ်ဖဲအဟဲလီၤလၢဟီၣ်ခိၣ်အခါလီၤ.မုၢ်တနံၤခဲၣ်က ဟဲက့ၢ်ဒီးဟဲစိာ်ယုၤအဘီအမုၢ်တုၤလၢအလၢကပီၤကဒိၣ်တုၤလၢမုၢ်နံၤခံကတၢၢ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်ဒီးတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၢ်အဂီၢ်လီၤ. သန့က့,ဆၢကတီၢ်လၢတၢ်ဒီၣ်မုၢ်အပူၤဒီးမ့ၢ်ရံၣ်အကဟဲအမုၢ်န့ၣ်အိၣ်ဝဲတခါတကဟဲလီၤ.

ပုၤကွဲးလံာ်စီဆုံအသီတကတြုၣ်တဖၣ်ကွဲးအတၢ်ကွဲးပိာ်ဝဲတၢ်အက့ၢ်အဂီၢ်ယိယိဖိအံၤလီၤ.အဒိန့ၣ်,ဘၣ်ဃးဒီးက စၢ်ယုၤန့ၣ်,အဝဲသ့ၣ်တရဲဝဲပကဘၣ်ဆိကမိာ်အဂ္ဂၢ်ဒိၣ်ဒိၣ်ယိၣ်ယိၣ်ဘၣ်,မ့မ့ၢ်တခါရဲပူးဝဲကစၢ်ယုၤမၤတၢ်မနုၤလၢပတၢ်ဒီး ဘးအဂီၢ်,ဒီးဆၢကတီၢ်ခဲအံၤအဝဲမၤမနုၤလဲၣ်ဒီးမုၢ်နံၤလၢကဟဲတဖၣ်အဝဲကမၤဒ်လဲၣ်လီၤ.အဝဲသ့ၣ်တဟ့ၣ်စ့ၢ်ကီးတၢ် သံကွံာ်သံဒီးလၢပဘၣ်ဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ဆိကမိာ်ဖဲအဝဲကွဲးတၢ်သိၣ်လိဘၣ်ဃးဒီးခဲၣ်ဘၣ်.လၢအလီၤန့ၣ်,အဝဲသ့ၣ်ရဲပူးလၢ ဘီမုၢ်စးထီၣ်န့ၣ်ခဲၣ်မုၢ်ပုၤဒ်လဲၣ်ဒီးဆဲးမုၢ်ပုၤဒ်လဲၣ်ဒီးတုၤလၢတၢ်လၢတၢ်ပုၤတဖၣ်လီၤ.

ကစၢ်ယုၤအသးစီဆုံစ့ၢ်ကီးဘၣ်တၢ်ကွဲးအဂ္ဂၢ်လၢကျဲးသၢပတီၢ်ဒ်, “ပုၤတကလၢအဟဲ” “ပုၤလၢအမၤဆူၣ်ထီၣ် တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်,” ဒီး “ပုၤတကလၢအကမၤလၢပုၤတၢ်ခဲလၢာ်ခဲဆူၣ်လၢမုၢ်တနံၤလီၤ”.တၢ်သိၣ်လိဘၣ်ဃးတၢ်အုၣ်က့ၢ်ခိၣ် က့ၢ်စ့ၢ်ကီးဘၣ်တၢ်ကွဲးအီၤအက့ၢ်အဂီၢ်ဒ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်အုၣ်က့ၢ်ခိၣ်က့ၢ်န့ၣ်ကဲထီၣ်လံာ်,ဘၣ်ဆၢတဆဲးအသးဒီးလၢယုၤအ ဘီအမုၢ်ကပတၢ်အဂီၢ်ဒီးကလၢပုၤခဲလၢာ်ဖဲခဲၣ်ဟဲက့ၢ်ပုၤတၢ်လၢကပီၤလီၤ.လၢကျဲးအံၤတၢ်ကွဲးအက့ၢ်အဂီၢ်လၢပ ထံၣ်လၢလံာ်စီဆုံအသီတကတြုၣ်အပူၤအံၤလီၤဆီဖးဒိၣ်ဒီးတၢ်ကွဲးအက့ၢ်အဂီၢ်လၢပထံၣ်လၢယုၤဂ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီ အပူၤလီၤ.

အဃိဖဲပထံၣ်သတြီယုၤဂ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီဒီးလံာ်စီဆုံအသီတကတြုၣ်အယုၤဂ်ပိညါန့ၣ်ပထံၣ်ဘၣ်အတၢ်လီၤ ပလိာ်တဖၣ်ဒီးအတၢ်တဒ်သိးလိာ်အသးတဖၣ်လီၤ. ယုၤဂ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီအိၣ်သ့ၣ်လီၤအသးလၢလံာ်စီဆုံအပူၤ, ဒီးအတၢ်ကတီၢ်ခဲလၢာ်မ့တမ့ၢ်အယုၤဂ်ပိညါတဖၣ်ဘၣ်မုၢ်တၢ်ဟဲလၢလံာ်စီဆုံ,လၢအအာၣ်လီၤတၢ်သိၣ်လိဒီးတၢ်အ ဘၣ်တဖၣ်ဒ်သိးလီၤ.လၢကျဲးအံၤ,တၢ်ခံမံၤအံၤလီၤကံလိာ်သးလီၤ.သန့က့အတကတီၢ်ဃီ,တၢ်လီၤဆီလၢအရ့ဒိၣ်တ ဖၣ်လၢယုၤဂ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီဒီးလံာ်စီဆုံအသီတကတြုၣ်အယုၤဂ်ပိညါအိၣ်စ့ၢ်ကီးဝဲလီၤ.

ခဲအံၤဖဲပဃုာ်ထံတၢ်ရုၤလိာ်မုၢ်လိာ်လၢလံာ်စီဆုံအသီတကတြုၣ်ဒီးယုၤဂ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီအလီၤခဲ, ပက တဲာ်ကတီၢ်ပသးလၢတၢ်ဂ့ၢ်အခိၣ်တီအသီတခါ-တၢ်မၤလဲၣ်ထီၣ်လဲၣ်လၢယုၤဂ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီလၢခဲၣ်ဖိအတၢ် အိၣ်ဖျိၣ်အတၢ်စံၣ်စီတဲစီအပူၤလီၤ.

တၢ်လဲၣ်ထီၣ်လဲၣ်ထီၣ်လၢတၢ်စံၣ်စိၤတဲၤအပူၤ Historical Developments

ဒ်ပထံၣ်တၢ်လံာ်အသိး,ယုဂ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝိအံၤလီၤဆီဒီးယုဂ်ပိညါလၢလံာ်စီဆံၣ်အသိတကတြုၣ်အပူၤလၢ ကျဲအါတိလီၤ.သန့က့,တၢ်လီၤဆီတဖၣ်အံၤဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်သံကွၢ်တဖၣ်:“ဘၣ်မနုၤအပူၤထီၣ်ဒဲးသလးဖိတဖၣ်,လၢ အနၢ်လံာ်စီဆံၣ်လၢတၢ်လုၤတီၢ်အံၤ,တူၢ်လိာ်ယုဂ်ပိညါလၢအလီၤဆီဒိၣ်မးဒီးလံာ်စီဆံၣ်အသိတကတြုၣ်အယုဂ်ပိညါ လဲၣ်?”“ယုဂ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝိကဲထီၣ်တၢ်မၤလိအပတီၢ်ထီၣ်လၢပုၤခရံၣ်ဖိအါဂၤပာ်ကဲဒီးတူၢ်လိာ်ဝဲလၢကျဲဒ်လဲၣ်?ကဲ ထီၣ်သ့လၢကျဲဒ်လဲၣ်?”

ပကကွဲးပာ်ဖျိၣ်က့ၤတၢ်ဂ့ၢ်အံၤလၢကျဲဒ်အံၤလီၤ.ယုဂ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝိဟဲးစီဖျိဘၣ်တၢ်အကတီၢ်အါမးလၢတၢ် အိၣ်ဖျိၣ်တၢ်လဲၣ်စီဖျိအပူၤဒီးတၢ်မၤတၢ်အခ့ၣ်အပူၤအတၢ်မၤလၢဟီၣ်ခိၣ်လၢအဆီတလဲအသးတဖျါၣ်အံၤအပူၤလီၤ.ဒ် ခရံၣ်ဖိအတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘါရၤလီၤအသးလၢယရူၤရူၤလုၣ်ဒီးဟီၣ်ခိၣ်ဒီးဘၣ်အသိး,ပုၤမၤလိယုဂ်ပိညါလၢအမ့ၢ်ခရံၣ်ဖိတ ဖၣ်ဘၣ်စံးဆၢတၢ်သံကွၢ်အါမးလၢတၢ်ဆီတလဲဒီးတၢ်တၢ်ဒီးအံၤအပူၤလီၤ.လၢခံကတၢ်န့ၣ်,တၢ်စံးဆၢလၢအသ့ဝဲ တဖၣ်ကဲထီၣ်ဝဲယုဂ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝိလီၤ.

အဒိၣ်ထံးန့ၣ်,ပုၤခရံၣ်ဖိအါဂၤတသးဆူၣ်လၢကဒုးအိၣ်ထီၣ်ယုဂ်ပိညါလၢအဆီသလဲအသးစီဖျိလၢတၢ်ဆဲးတၢ် လၢဆီတလဲအသးအပူၤန့ၣ်ဘၣ်.ဘၣ်ဆၣ်လံာ်စီဆံၣ်အသိတကတြုၣ်ဒုးသ့ၣ်ညါပုၤရဲၣ်လၢပမူၤဒါဒ်ပုၤလၢအပိာ်ခရံၣ်အံၤ အသိး ပကဘၣ်အိၣ်မူၤဂၢ်ဂၢ်ကျၢၤကျၢၤလၢတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၤလၢအဟဲဖျါထီၣ်လံာ်စီဆံၣ်အပူၤဒ်သိးဒီး ပကသ့တဲတၢ်မ့ၢ် တၢ်တီၤအံၤလၢပုၤန့ၣ်ပၢၤအံၤကသ့လီၤ.အနီၣ်ကီၢ်န့ၣ်,ခရံၣ်အနီၣ်ကစၢ်ဒ်ဝဲသိၣ်လိပုၤလၢပကမၤတၢ်အံၤလၢတၢ်မၤလိာ် ဖးဒိၣ်အပူၤလီၤ.ပကကနၢ်သကိးအတၢ်ကတီၢ်လၢလံာ်(မးသဲ ၂၈:၁၈-၂၀)တက့ၢ်-

မၤသးဒ်န့ၣ်ဒီး,လဲၣ်ဒုးကဲထီၣ်ပုၤအကလုာ်တဖၣ်ခဲလၢာ်လၢယပျဲၣ်ယဘီၣ်တက့ၢ်.ဒီးဘျၢအံၤလၢပာ်,ဒီးဖိခါ,ဒီးသးစီ ဆံၣ်အံၤအပူၤတက့ၢ်.ဒီးသိၣ်လိသီလိအံၤ,ဒ်သိးအကတီၢ်န့ၣ်ကယဲၣ်တၢ်လၢယမၤလိာ်တ့ၢ်သ့ခဲလၢာ်တက့ၢ်.ဒီး ကွၢ်ကွၢ်,ယအိၣ်ဒီးသုကိးမ့ၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ဒီး,တူၢ်တၢ်အစီၣ်ကတၢ်လီၤ.အမ့ၢ်.

ယကပာ်သျှင်ပာ်သးဖဲအံၤတခါ-လၢယုၣ်ရူးတတဲလၢ,“လဲၣ်ဒီးဖးလံာ်စီဆံၣ်အပူၤကိးကလုာ်ဒီးဘၣ်”.ခဲအံၤ,ပကတဲ လၢတၢ်ဖးလံာ်စီဆံၣ်အပူၤအိၣ်ဖျိၣ်ဖိခဲလၢာ်လၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ပူၤမ့ၢ်တၢ်လၢအရ့ဒိၣ်,ဘၣ်ဆၣ်တမ့ၢ်တၢ်လၢယုၣ်ရူးမၤလိာ် ဝဲလၢတၢ်မၤလိာ်ဖးဒိၣ်အပူၤဘၣ်.လၢပကမၤလၢပျဲၣ်တၢ်မၤလိာ်ဖးဒိၣ်အံၤအဂီၢ်,ယကဘၣ်“သိၣ်လိ”အတၢ်ကတီၢ်,သိၣ် လိအကလုာ်ကထီၣ်လီၤ.

လၢတၢ်ကတီၢ်အကတဖျါ,ပကဘၣ်ဃုကျဲလၢကန့ၣ်ဘၣ်ယုၤကလုာ်ကထီၣ်အတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၤ,ဒီးတၢ်မၤအံၤပာ် ဃုာ်ဒီးကျဲလၢပကရဲၣ်ပုၤထီၣ်ဒီးမၤဂ့ၢ်ထီၣ်တၢ်ထံၣ်လၢပထံၣ်လၢလံာ်စီဆံၣ်ပူၤတဖၣ်ဒ်သိးပုၤလၢပခိၣ်ပဃၢၤတဖၣ်န့ၣ် ပာ်ဝဲကသ့အဂီၢ်လီၤ.လၢတၢ်သးအိၣ်လၢကသိၣ်လိ,ကတဲသကိးတၢ်လၢအဂ့ၢ်ကတၢ်,ဒီးကမၤလၢပျဲၣ်တၢ်မၤလိာ်ဖး ဒိၣ်အံၤအဂီၢ်ယုဂ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝိဟဲးကဲထီၣ်ဝဲဒီးဆဲးမၤဒီးအသးလၢမ့ၢ်မဆါတန့ၣ်အံၤလီၤ.

ပကတဲသကိးလၢအဖျိၣ်တၢ်စံၣ်စိၤတဲၤအဂ္ဂိၣ်သၢခါလၢအဒုးကဲထီၣ်ယုဂ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝိဒ်ပသ့ၣ်ညါလၢမ့ၢ်မ ဆါတန့ၣ်အံၤအသိးလီၤ.-တၢ်ပာ်သ့ၣ်လၢပျဲၣ်အယုဂ်ပိညါ,လၢအစးထီၣ်လၢခရံၣ်န့ၣ် ၁၅၀ တုၤခရံၣ်န့ၣ် ၆၀၀, ဒီးတ ဆီတဆီကဲထီၣ်ဝဲယုဂ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝိ;ခံ,ခဲသလးလၢပျဲၣ်အယုဂ်ပိညါလၢစးထီၣ်လၢ ၁.န.၆၀၀ တုၤ ၁.န.၁၅၀၀, ဖဲယုဂ်ပိညါဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အံၤယုဂ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝိလၢအရ့ဒိၣ်လီၤ.ဒီးသၢ,ပုၤထီၣ်ဒဲးသလးအယုဂ်ပိညါ,

ကျဲလၢပုၤထီၣ်ဒါခဲးသလးလၢအအိၣ်လၢၤန့ၣ်.၁၅၀၀,တုၤမ့ၢ်မဆါတနံၤအံၤတၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ယူဂိုပီညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ပီၤလီၤ.ပကစးထီၣ်လၢတၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢအဆိကတၢ်တဖၣ်ဆူတၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ယူဂိုပီညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ပီၤခဲၣ်အစိၤဆၢကတီၢ်ဒ်အပူၤတၢ်မၤဖိအစိၤဆၢကတီၢ်ဝံၤ,အလီၢ်ခံၣ်သ့ၣ်လၢပုၤအစိၤဆၢကတီၢ်လီၤ.

ပၢ်သ့ၣ်လၢပုၤအယူဂိုပီညါ Patristic Theology

ဒ်သိးပကန့ၢ်ပၢ်ယူဂိုပီညါအဆိကတၢ်တပတီၢ်အံၤ,ပကကွၢ်သကိးတၢ်ဂ့ၢ်ခံၣ်မံၤ-တၢ်,တၢ်ဆိတလဲလၢတၢ်ဆဲးတၢ်လၢလၢတၢ်အိၣ်ဖိၣ်လဲၣ်ဒါဖျိတၢ်ဖဲပၢ်သ့ၣ်လၢပုၤအစိၤ,ဒီးခံၣ်,တၢ်ဆိသလဲလၢယူဂိုပီညါဒ်ဖျိလၢတၢ်ဆိတလဲလၢတၢ်ဆဲးတၢ်လၢအပီၤလီၤ.အဆိကတၢ်ပကကွၢ်တၢ်ဆဲးတၢ်လၢလၢအဆိတလဲအသးလၢပၢ်သ့ၣ်လၢပုၤအစိၤလီၤ.

တၢ်ဆိတလဲလၢတၢ်ဆဲးတၢ်လၢ Cultural Changes

တၢ်ဆိသလဲအဒိၣ်ကတၢ်တမံၤလၢအမၤအသးလၢခဲၣ်ဖိလၢပုၤတဖၣ်လဲၣ်ဒါဖျိဝဲန့ၣ်မ့ၢ်ပုၤတၢ်မၤဖိတဖၣ်အလီၢ်ခါၣ်သးလၢအမ့ၢ်ခဲၣ်ဖိအတၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၣ်သးအလီၢ်လၢအဟံၣ်ဖးလးစတုးဆူအဟံၣ်အသီလၢအမ့ၢ်ပုၤတၢ်ဆိတလဲလၢအအိၣ်လီၤ.တၢ်ဆိသလဲအသးတုၤဒ်လဲၣ်,ပုၤလၢအတမ့ၢ်ပုၤယူဒ်ဖိ,ပုၤတၢ်ဆိတလဲလၢတဖၣ်,ကဲထီၣ်ဝဲပုၤမၤလိယူဂိုပီညါလၢအဆူတၢ်လၢတၢ်အိၣ်ဖိၣ်အပူၤလီၤ.

ခိၣ်န့ၢ်အတၢ်ဆိတလဲဆူအသးဆူတၢ်ဆိတလဲဒိၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်လၢခဲၣ်ဖိအတၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ယူဂိုပီညါအပူၤလီၤ.ဒ်ပုၤမၤလိယူဂိုပီညါလၢအတမ့ၢ်ပုၤယူဒ်ဖိအသိးအဝဲသ့ၣ်ထံၣ်န့ၢ်တၢ်သးခုကစီၣ်လၢအတၢ်လီၢ်ဒ်ဝဲ,အဝဲသ့ၣ်စးထီၣ်ရဲပူးဒီးဒီသဒါအတၢ်န့ၢ်လၢကျဲလၢအဘၣ်ထွဲဒီးဟူးလ့ၣ်ရဲမ့ၢ်အတၢ်ဆဲးတၢ်လၢဖဲဆၢကတီၢ်ဖဲန့ၣ်လီၤ.အဝဲစးထီၣ်ကွဲးခဲၣ်ဖိအတၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၢ်ဒ်ဟူးလ့ၣ်အတၢ်ဆိကမိၣ်ပီညါလၢအဝဲသ့ၣ်စိၤဆၢကတီၢ်အသိးလီၤ.

မ့ၢ်တၢ်လီၤကမၤကမၢ်လၢ,ခဲၣ်ဖိတဖၣ်တမ့ၢ်ပုၤအဆိကတၢ်လၢအဟဲစိၣ်လံာ်စီဆုံဆူပုၤဟူးလ့ၣ်ဖိအတၢ်ဆဲးတၢ်လၢအပူၤဘၣ်.န့ၣ်ကယၤတဖၣ်တချူးခဲၣ်ဒ်လဲၣ်,ပုၤယူဒ်ဖိအါအါဂီၢ်ဂီၢ်အိၣ်လီၤမ့ၢ်ပုၤလၢတၢ်ဆိတလဲလၢအပူၤလီၤ.ဒ်အဝဲသ့ၣ်အိၣ်မူထွဲဒ်လံာ်စီဆုံလီၤလံာ်တကကြူၣ်အသိး,ယူဒ်ဖိအမ့ၢ်ရှၢၣ်န့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢအဂ့ၢ်ကျဲးစးတဲပူးအတၢ်န့ၢ်ဒ်သိးပုၤဂၤကတူၢ်လီၢ်တဖၣ်စးထီၣ်တဲအတၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၢ်အဂ့ၢ်တုၤလၢမၤဘူးထီၣ်တၢ်အဆၢလၢယူဒ်အတၢ်ဘျီတၢ်ဘီဒီးပုၤတၢ်ဆိတလဲလၢအဘၣ်စၢၤန့ၣ်လီၤ.

ခဲအံၤပုၤယူဒ်ဖိတဖၣ်အံၤသးဘူးအသးဆူပုၤတၢ်ဆိတလဲလၢအအိၣ်န့ၣ်,အဝဲသ့ၣ်သ့ကျဲၣ်ခံၣ်လၢပုၤခဲၣ်ဖိလၢခံတဖၣ်ပိာ်ထွဲဝဲလီၤ.လၢတကပၤန့ၣ်,ပုၤယူဒ်ဖိအါဂၤမၤလီၤဟူးလ့ၣ်အသးလၢတၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၢ်အပူၤတုၤဒ်လဲၣ်အဝဲသ့ၣ်လီၤန့ၣ်လၢတၢ်ပာ်ဖိၣ်တၢ်ဘီခဲၣ်လၢကဲထီၣ်တၢ်တမံၤဃီလီၤ.အဝဲသ့ၣ်ပာ်ဖိၣ်လံာ်စီဆုံအလီၢ်လံာ်တကကြူၣ်အတၢ်န့ၢ်တဖၣ်ဃုာ်ဒီးပုၤလၢတန့ၢ်ကစၢ်ယူဒ်အတၢ်န့ၢ်ဒီးတၢ်မၤတဖၣ်လီၤ.တၢ်အဒိလၢအဖျိထီၣ်လၢတၢ်ပာ်ဖိၣ်တၢ်န့ၢ်အံၤပကထံၣ်န့ၢ်ဒ်အါလၢဖံၣ်လိၣ်လၢအဲလံာ်စီခဲၣ်ယူဒ်အတၢ်ကွဲးတဖၣ်အပူၤလီၤ.ဖံၣ်လိၣ်အိၣ်မူလၢ(ချ.ခ.န့.၃၀တုၤခ.န့.၅၀)လီၤ.ဖံၣ်လိၣ်ဃုကျဲလၢကမၤဆဲးလီၤတၢ်လီၤဆိလၢလံာ်စီဆုံလီၤလံာ်တကကြူၣ်ဒီးပုၤတၢ်ဆိတလဲလၢအတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အဘၣ်စၢၤ,ဒါဖျိအဝဲပာ်လံာ်တၢ်မိၤရှုတုၤယဲၣ်မိၤရှုဒ်ပူၤအသိးဒီးတဲစ့ၢ်ကိးဝဲလၢအဝဲအတၢ်န့ၢ်ဒ်ယူဒ်အတၢ်န့ၢ်အံၤလီၤယူးယီၣ်ပာ်ကဲဒါဖျိလၢအမ့ၢ်တၢ်လၢအပူၤဃီလီၤပလိာ်ဒီးဟူးလ့ၣ်အတၢ်ဆိကမိၣ်ယီၣ်တဖၣ်လီၤ.

တကတီၢ်ဃီန့ၣ်,ပုၤယူဒ်ဖိလၢန့ၣ်ယၤဖိၣ်တဖၣ်အံၤထံၣ်န့ၢ်ကျဲလၢကတဲတၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၢ်အဂ့ၢ်လၢအဘၣ်ဘျီဘၣ်ဒါလၢဟူးလ့ၣ်ဖိအတၢ်ဆဲးတၢ်လၢတဖၣ်အပူၤလၢတလိၣ်လၢကပာ်ဖျိထီၣ်လံာ်စီဆုံအတၢ်န့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်အကျိၣ်အတၢ်ဆဲးတၢ်လၢဒ်ဘၣ်လီၤ.တၢ်အဒိဖးဒိၣ်တမံၤလၢတၢ်မၤအပူၤမ့ၢ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်စူးထူအကူၣ်,ဟူးလ့ၣ်ကျိၣ်လံာ်စီ

ဆံၣ်အလီၤလံၤတကၢ်တြုၤလီၤ.လံၤစီဆံၣ်အလီၤလံၤတကၢ်တြုၤလၢဟ့ၢ်လ့ၣ်အကျိၣ်ဘၣ်တၢ်ကျိၣ်ထံအီၤလၢစံၣ်န့ၣ်ကီးလၢ မဲးဒီးထၢၣ်ရုနံၤယၢၣ်တၢ်လီၤကိးတီးဒီးဒီးသိးပှၤယုၤအဖိမ့ၢ်ဂ့ၢ်,ပှၤဟ့ၢ်လ့ၣ်ဖိမ့ၢ်ဂ့ၢ်လၢအတသ့ၣ်တြုၤအကျိၣ်တဖၣ်တနၢ် ပၢၢ်လံၤစီဆံၣ်လီၤ.

ဖဲပၢ်သ့ၣ်လၢပျၢၤအစၢ်အံၤပှၤမၤလိယွၤဂ့ၢ်ပိညါခရံၣ်ဖိတဖၣ်သ့ၣ်စ့ၢ်ကီးဝဲကျဲၣ်ခံၣ်အံၤလီၤ.လၢတကၢ်ပၤ,တၢ်အိၣ်ဖိၣ် အခိၣ်အနၢ်အါကပၢ်ဖိၣ်ဃုာ်ခရံၣ်ဖိအတၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၢ်ဒီးဟ့ၢ်လ့ၣ်အတၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၢ်ဒီးသိးကန့ၢ်ဘၣ်စ့ၢ်ဟ့ၢ်လ့ၣ်အတၢ်န့ၢ်လၢ လံၤစီဆံၣ်အသီတကၢ်တြုၤပုၤအဂီၢ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ကျဲၣ်ကျဲၣ်ခရံၣ်ဖိအတၢ်ဘျုးတၢ်ဘၢတၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၢ်ဒီးပှၤလၢတသ့ၣ်ညါ ယွၤအတၢ်န့ၢ်ဒီးအတၢ်မၤတဖၣ်လီၤ.တၢ်ပၢ်ဖိၣ်ကျိၣ်ကျဲၣ်တၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၢ်အံၤဟဲအိၣ်ထီၣ်လၢလံၤစီဆံၣ်အသီတကၢ်တြုၤ တၢ်အိၣ်ဖိၣ်တဖၣ်အပူၤ,သန့က့ၢ်ဖဲပၢ်သ့ၣ်လၢပျၢၤအဆၢကတီၢ်ကရူၢ်ကရၢလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၢ်အိၣ်သိၣ်ဒီးတ ဖၣ်စးထီၣ်အိၣ်ထီၣ်လၢပှၤခရံၣ်ဖိအတၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၢ်အပူၤလဲၣ်လီၤ.ကရၢတဖၣ်အံၤမ့ၢ်ဝဲဇၢ်တံၣ်ဇၢ်နံၣ်စၢၤ,ဘၢစ့ၢ်လံၤဒံၣ် စၢၤ,ဒီးန့ၢ်န့ၢ်ဒီးထံးဖိတဖၣ်လီၤ.လၢအကတကၢ်ပၤ,ဖဲပှၤမၤလိယွၤဂ့ၢ်ပိညါလၢအမ့ၢ်ခရံၣ်ဖိအိၣ်သိၣ်ဒီးတဖၣ်ထီၣ်ဒါတၢ် ပၢ်ဖိၣ်ဃုာ်တၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၢ်လၢတၢ်ဃုာ်ကျဲၣ်လၢမၤတၢ်သးခုကစီၣ်လၢကျိၣ်ကျဲၣ်လၢအဘၣ်ဆူပှၤအံၤတဖၣ်ဖိလၢအမ့ၢ်ပှၤဟ့ၢ် လ့ၣ်ဖိတဖၣ်အအိၣ်လီၤ.ဒ်အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်ပှၤစ့ၢ်က့ၢ်တၢ်န့ၢ်နီၣ်နီၣ်လၢအစိၣ်ခရံၣ်အတၢ်မၤလိၣ်ဆူကလုာ်ကိးကလုာ်ဒီး အသိး,အဝဲသ့ၣ်ပၢ်ဖျါထီၣ်အယွၤဂ့ၢ်ပိညါလၢအဝဲသ့ၣ်အစၢ်ဆၢကတီၢ်တၢ်ဆိကမိၣ်အဒိၣ်အယိၣ်ဒီးတၢ်ဘျုးတၢ်ဘၢတ ဖၣ်အတၢ်ထံၣ်လၢအတယီၣ်ကျဲၣ်ကျဲၣ်ဒီးလံၤစီဆံၣ်အတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၣ်ဘၣ်လီၤ.

ဃုာ်ဒီးတၢ်ဆဲးတၢ်လၢလၢအဆိတလဲအသးအံၤ,ခဲအံၤပကကွၢ်သကိးကျဲၣ်တနီၤလၢခရံၣ်ဖိလၢအမၤလိယွၤဂ့ၢ်ပိညါ နီၣ်နီၣ်တဖၣ်ဆိတလဲအသးဒ်သိးကထံၣ်န့ၢ်ကျဲၣ်လၢကမၤတၢ်သးခုကစီၣ်လၢပှၤအံၤတဖၣ်ဖိအကျါလၢပၢ်သ့ၣ်လၢပျၢၤအ စၢ်လီၤ.အသကဲးပဝးမနုၤတဖၣ်ဆိတလဲအသးလၢခရံၣ်ဖိအယွၤဂ့ၢ်ပိညါအပူၤလဲၣ်.

တၢ်ဆိတလဲလၢယွၤဂ့ၢ်ပိညါ Theological Changes

ဖဲပၢ်သ့ၣ်လၢပျၢၤအစၢ်အံၤ,တၢ်ဆိကမိၣ်ဆိကမးလၢအဒိၣ်စီဒီးတၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၢ်အတၢ်ဒိၣ်စီဒိၣ်ကမီၤလၢမဲးဒီးထၢၣ် ရုနံၤယၢၣ်တၢ်လီၤတဖၣ်န့ၢ်ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါအီၤဒ်အမ့ၢ်နံၣ်ဇၢ်-ဖျဲးထီၣ်နံၣ်စၢၤလီၤ.တၢ်ကတီၢ် “နံၣ်ဇၢ်-ဖျဲးထီၣ်နံၣ်စၢၤ မိ”မ့ၢ်တၢ်ကတီၢ်လၢအတဲဖျါတၢ်ဂ့ၢ်အါမံၤ,ဒီးဒုးန့ၢ်ဖျါအတၢ်ဘျုးတၢ်ဘၢအတၢ်ဆိကမိၣ်ဆိကမးလၢအတကီၢ်လဲၣ်လီၤ. တၢ်ကိးအီၤလၢနံၣ်ဇၢ်-ဖျဲးထီၣ်နံၣ်စၢၤဖျါလၢအအိၣ်သ့ၣ်လီၤအသးလၢဖျဲးထီၣ်အတၢ်သိၣ်လိအပူၤ,သန့က့ၢ်ပၢ်ဃုာ် စ့ၢ်ကိးဒီးတၢ်ဆိကမိၣ်ဆိကမးတဖၣ်လၢပှၤကျဲၣ်ဘၣ်ကျဲၣ်သ့တဖၣ်တဲဝဲ,လီၤဆီဒၣ်တၢ်ဖျါထံးနးစံးအတၢ်ထံၣ်တဖၣ်လီၤ .ဖျါထံးနးစံးအိၣ်မူလၢ ၁.န.၂၀၃-၂၇၉ လီၤ.

တၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၢ်အတၢ်ဆိကမိၣ်တဖၣ်အံၤမ့ၢ်ဘံဘူဘၣ်ဆၣ်,ပမၤဆံးလီၤအတကီၢ်လၢတၢ်ဂ့ၢ်သၢခါလၢအမ့ၢ်ဝဲ- တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်အၢအတၢ်ပဲာ်ဖးနီၤဖး,တၢ်ဆိကမိၣ်ဆိကမး,ဒီးတၢ်န့ၢ်ဘၣ်တၢ်စိတၢ်ကမီၤလီၤ.

အဆိကတၢ်,နံၣ်ဇၢ်-ဖျဲးထီၣ်နံၣ်စၢၤမ့ၢ်တၢ်လၢအကတီၢ်တၢ်ခံမံၤလီၤ.အဝဲတဲဘၣ်ဃးတၢ်အခိၣ်သ့ၣ်ခံမံၤလၢအ ထီၣ်ဒါလိၣ်အသးသးနီၣ်ခိၣ်နီၣ်လီၤ.လၢနံၣ်ဇၢ်-ဖျဲးထီၣ်နံၣ်စၢၤအတၢ်ထံၣ်အပူၤသးလၢအကဆီယိယိန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ပၢ်ပနီၣ်အီၤ ဒ်အမ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်ဒီးတၢ်လၢအမ့ၢ်တၢ်လၢနီၣ်ခိၣ်နီၣ်န့ၢ်ဘၣ်တၢ်ပၢ်ပနီၣ်အီၤဒ်တၢ်အၢတၢ်သီလီၤ.ကစၢ်ယွၤမ့ၢ်ဘၣ်တၢ် သ့ၣ်ညါအီၤလၢအအိၣ်လၢနီၣ်ခိၣ်နီၣ်သးအဖိခိၣ်ဘၣ်ဆၣ်လၢအတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ဝါအပူၤကစၢ်ယွၤရၢလီၤအတၢ်ကျဲၣ်သ့ဖး ဘၣ်,အတၢ်ကတီၢ်မ့ၢ်တၢ်ကလုာ်ဆူဟီၣ်ခိၣ်လၢအမ့ၢ်နီၣ်ခိၣ်နီၣ်သးအပူၤလီၤ.တၢ်အံၤဟဲယွၤလီၤလၢကစၢ်ယွၤအ အိၣ်ဆူတၢ်နီၣ်နီၣ်ဟဲစိၣ်တၢ်လၢအကဘၣ်ဘျိးဘၣ်ဒါဒီးအက့ၢ်အဂီၢ်စးထီၣ်လၢသးဒီးတဆီဘၣ်တဆီလီၤဝဲဆူနီၣ်ခိၣ်လီၤ.

တၢ်ထံၣ်ခံၣ်မၤလၢအထီၣ်ဒါလိာ်အသးအံၤအိၣ်ဒီးအစီပညါလၢအဟ့ၣ်ကျဲလၢပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိလၢကဘၣ်အိၣ်မူဒ်လဲၣ်လီၤ.ပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိတဖၣ်အိၣ်ဖျဲၣ်လၢနီၣ်ခိၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ချၢ,ဒီးကဲထီၣ်ပုၤဃိာ်ဖိလၢအနီၣ်ခိၣ်ဒဲအပူၤလီၤ.သန့က့ၢ်န့ၣ်ဇၢ-ဖျဲးထီၣ်န့ၣ်စၢမံၤသိၣ်လိတၢ်အိၣ်မူအထီၣ်ကတၢၢ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ဖိအဂီၢ်မ့ၢ်ဒ်သးကဃုထံၣ်ယုၤခိဖျိတၢ်မၤစ့ၢ်လီၤတၢ်သးစဲဘူးဒီးနီၣ်ခိၣ်ဒီး/ဟီၣ်ခိၣ်လီၤ.

တၢ်ထံၣ်ဘၣ်ဃးတၢ်ပာ်တုၢ်ကွံၢ်နီၣ်ခိၣ်ဒီး/ဟီၣ်ခိၣ်ဒ်သးကန့ၢ်ဘၣ်ကစၢ်ယုၤဟဲစိာ်ပုၤဆူတၢ်ထံၣ်အသီတခါလၢအမ့ၢ်တၢ်ဆိကမိၣ်ဆိကမးလီၤ.

ဖဲပုၤကညီဃုလၢကမၤန့ၣ်တၢ်အိၣ်လၢနီၣ်ခိၣ်အတၢ်စၢဃာ်အပူၤန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်သးစၢ်ဆၢလၢတၢ်ဆိကမိၣ်ဆိကမးဟီၣ်ခိၣ်ဖိအတၢ်ဆိကမိၣ်လၢကဘၣ်မၤဒ်လဲၣ်,လၢသးဒီးခိၣ်န့ၣ်အတၢ်သ့ၣ်ညါလၢအအိၣ်လၢပဝဲတကလၢလၢအပူၤလီၤ.ပမ့ၢ်ဆိမိၣ်ထံထံဒီးကွၢ်က့ၢ်န့ၣ်,ပုၤကညီတဖၣ်အိၣ်ဒီးအတၢ်သ့ၣ်ဘၣ်လၢအဒိၣ်အထီၣ်လၢအကမၤန့ၣ်တၢ်အၢတၢ်သီလၢအကစၢ်ဃာ်အဝဲသ့ၣ်လီၤ.

ဒ်အရ့ဒိၣ်လၢတၢ်ဆိကမိၣ်ဆိကမးအပူၤအသးပုၤလၢအအိၣ်ဒီးသကဲးပဝဲလၢအထီၣ်ဘးအဂီၢ်အဝဲအံၤမ့ၢ်ဒၣ်တၢ်စးထီၣ်အခိၣ်ထံးခိၣ်ဘိလီၤ.န့ၣ်ဇၢ-ဖျဲးထီၣ်န့ၣ်စၢမံၤကိးဃီပုၤလၢပကန့ၢ်သးခိၣ်ရှ့ၣ်လၢအစီပတၢ်ကွံၢ်ဟီၣ်ခိၣ်ဖိအတၢ်ဆိကမိၣ်ဆိကမးလီၤ.ဒ်သးပကလီၤဖးဒီးဟီၣ်ခိၣ်ဒီးရုလိာ်သးဘူးဘူး,စဲဘူးဒီးကစၢ်ယုၤအဂီၢ်,ပုၤကညီကဘၣ်သးအသးဆူဟီၣ်ခိၣ်အစိကမိၣ်ဒီးဒ်သးကတုၤလၢကစၢ်ယုၤအပတီၢ်လီၤ.

ခိဖျိလၢပုၤလၢအန့ၣ်ဇၢ-ဖျဲးထီၣ်န့ၣ်စၢမံၤတဖၣ်န့ၣ်လၢကစၢ်ယုၤန့ၣ်အိၣ်လၢတၢ်ခဲလၢာ်အဖီခိၣ်,ဒိၣ်ပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိဆိကမိၣ်ဝဲသ့,လၢခံကတၢၢ်ပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိကဘၣ်တၢ်ပာ်ဃုာ်ဒီးယုၤဖဲအဝဲသ့ၣ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်ထံၣ်လိာ်ဖျိလၢအလီၤလးလၢဟီၣ်ခိၣ်ဖိတတုၤဘၣ်လီၤ.နီၣ်သးအတၢ်သးခုဒိၣ်ဒိၣ်အံၤဟဲသ့ခိဖျိလၢယုၤအတၢ်ထီၣ်ဟူးထီၣ်ဂဲၤလၢအတၢ်ကပီၤဒီးအကလုာ်လၢပထံၣ်ဘၣ်လၢအတၢ်ဘၣ်တုၤအပူၤလီၤ.ဒီးတၢ်တဲစ့ၢ်ကိးဝဲလၢတၢ်အံၤအကတၢၢ်န့ၣ်ကဒီးန့ၣ်ဘၣ်အစၢလၢအမ့ၢ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်တမံၤဃီဒီးယုၤ/တၢ်ပာ်ဖျိဃုာ်ဒီးယုၤ,တၢ်သးခုဒိၣ်တုၤဒီးပုၤကညီအဘျုးအတီၢ်လၢအဒိၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်လီၤ.

တၢ်ဆိကမိၣ်ဆိကမးဒီးတၢ်ဘျုးတၢ်ဘါအတၢ်ထံၣ်တဖၣ်အံၤမ့ၢ်တၢ်လၢအရၢလီၤအသးလၢမဲးဒ်ထၢၣ်ရုန့ၣ်ယၢၣ်အတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲတဖၣ်ဖဲပၢ်သ့ၣ်လၢပုၤအစီအစဉ်,ခရံၣ်ဖိလၢအမၤလိယုၤဂ့ၢ်ပိညါတဖၣ်တက့ၢ်ဆၢၣ်မဲာ်တၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်အံၤတသ့ဘၣ်.အနီၣ်ကီၢ်တခါ,အဝဲသ့ၣ်အတၢ်တဲသကိးဘၣ်ဃးယုၤဂ့ၢ်ပိညါတဖၣ်အိၣ်လၢလၢန့ၣ်ဇၢ-ဖျဲးထီၣ်န့ၣ်စၢမံၤအတၢ်ထံၣ်တဖၣ်အပူၤလီၤ.

တၢ်ကျဲးစးတဖၣ်အံၤအိၣ်ဒီးတၢ်လၢပကြးဆိကမိၣ်ကွၢ်ထံလီၤ.အဒိန့ၣ်,ခရံၣ်ဖိအတၢ်အိၣ်ဖျိဖးဒိၣ်လၢခရံၣ်ဖိလၢပုၤတဖၣ်အိၣ်ဖျိသကိးဝဲလၢစတဲထံနိးဘၢဒီးခွဲးလဲစံၣ်ဒိတဖၣ်ပာ်ဖျိထီၣ်လံာ်စီဆံၣ်အတၢ်စူၢ်တၢ်န့ၣ်အဂ့ၢ်ဃုာ်ဒီးန့ၣ်ဇၢ-ဖျဲးထီၣ်န့ၣ်စၢမံၤအတၢ်ထံၣ်တဖၣ်လီၤ.ပုၤမၤလိယုၤဂ့ၢ်ပိညါလၢအမံၤဟူသ့ၣ်ဖျိတဖၣ်ဒ်ချဲးမဲးလၢအလံာ်စီဒ်ရံၣ်ယၢ,အိၣ်ရံၣ်ကွၢ်န့ၣ်,ဒီးအိၣ်ကးစတံဒၣ်လဲာ်,ပာ်ဖျိထီၣ်အသးလၢအလီၤပလိာ်ဒိၣ်မးဒီးန့ၣ်ဇၢ-ဖျဲးထီၣ်န့ၣ်စၢမံၤလီၤ.

ပုၤမၤလိယုၤဂ့ၢ်ပိညါလၢအသးတီတဖၣ်လၢအိၣ်လၢပၢ်သ့ၣ်လၢပုၤအစီန့ၣ်တပျဲန့ၣ်ဇၢ-ဖျဲးန့ၣ်စၢမံၤလၢကပံးန့ၣ်တၢ်သးတီဒီးတၢ်သးခုကစီၣ်နီၣ်ခိၣ်အလီၢ်ဘၣ်အဝဲသ့ၣ်ဟံးဃာ်ဂၢၢ်ကျဲလံာ်စီဆံၣ်အတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီလီၤ.သန့က့ၢ်အဝဲသ့ၣ်အတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပၢ်ဘၣ်ဃးန့ၣ်ဇၢ-ဖျဲးထီၣ်န့ၣ်စၢမံၤန့ၣ်တမၤစၢမံၤအဝဲသ့ၣ်ဒ်သးကရဲပုၤလံာ်စီဆံၣ်လၢကျဲလၢအဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်,ပုၤလၢအအိၣ်လၢခုခါဆၢကတီၢ်ဖဲန့ၣ်တဖၣ်ကန့ၢ်ပၢ်ဝဲသ့လီၤ.ဒီးခိဖျိလၢအတၢ်ဘၣ်ထွဲဒီးအတၢ်ဆဲးတၢ်လၢလၢကျဲဒ်အံၤန့ၣ်,အဝဲသ့ၣ်စိာ်ကဖီထီၣ်တၢ်သးခုကစီၣ်,သျှင်ထီၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိ,ဒီးဟဲစိာ်ပုၤတစူၢ်က့ၢ်န့ၣ်က့ၢ်တၢ်တဖၣ်လၢကန့ၢ်က့ၢ်တၢ်အုၣ်က့ၢ်ခိၣ်က့ၢ်ခိဖျိတၢ်သ့ၣ်ညါခရံၣ်လီၤ.

ကျဲအိၣ်ဝဲအါဘိလၢပကတဲန့ၣ်ဒီး-ဖျဲးထီၣ်နဲးစၤမၤအဂ့ၢ်လၢအမၤအသးဖဲပၢ်သ့ၣ်လၢပျၢၤအယုၤဂ့ၢ်ပိညါအပူၤလီၤ.သန့က့ၤလၢတၢ်မၤလိတခါအံၤအဂီၢ်,ပကတဲဒ်ထဲသၢခါလၢအလဲၤသတြီၤလိာ်အသးလီၤ.-ပၢ်သ့ၣ်လၢပျၢၤအယုၤဂ့ၢ်ပိညါလၢအပၢ်ဒ်တၢ်လၢနီၤသး,တၢ်အရ့ဒ်လၢတၢ်ဆိကမိၣ်ပဲာ်ထံနီၤဖးတၢ်သ့,ဒီးတၢ်သ့ၣ်ညါလီၤဆိလၢအရ့ဒ်လၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်လီၤ.ပကကွၢ်အဆိကတၢ်တၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်ပာ်ဝဲလၢအဆိကတၢ်တဖၣ်လၢပၢ်သ့ၣ်လၢပျၢၤအယုၤဂ့ၢ်ပိညါအပူၤဒ်အဘၣ်ကူဘၣ်ကဲလၢန့ၣ်ဒီး-ဖျဲးထီၣ်နဲးစၤမၤလီၤ.

တၢ်ပဲာ်အဆိကတၢ်တဖၣ်

နကသ့ၣ်နီၣ်လၢန့ၣ်ဒီး-ဖျဲးထီၣ်နဲးစၤမၤအသကဲးပဝးအကျါတမံၤမ့ၢ်တၢ်နီၤဖးခံမံၤလၢနီၣ်သးဒီးနီၣ်ခိအဘၣ်စၤမၤလီၤ.ပၢ်သ့ၣ်လၢပျၢၤအယုၤဂ့ၢ်ပိညါစံးဆၢက့ၤတၢ်ဂ့ၢ်အံၤခီဖျါတၢ်ရဲၣ်လီၤကျဲလီၤဒီးတၢ်ပာ်ဖျါထီၣ်လံာ်စီဆံ့အတၢ်သိၣ်လိလၢအဟ့ၣ်ဆိတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်ဆူနီၣ်သးတကပၤအါန့ၢ်တၢ်မုၢ်ဆ့ၣ်မုၢ်ဂီၤတဖၣ်,အဝဲအံၤမ့ၢ်ယုၤဂ့ၢ်ပိညါအကျဲလၢပကဲးလၢ“ယုၤဂ့ၢ်ပိညါလၢအဟဲလၢထး”လီၤ.လၢတၢ်ကတိၤတဖျၢၣ်န့ၣ်,ယုၤဂ့ၢ်ပိညါလၢထးမ့ၢ်ယုၤဂ့ၢ်ပိညါလၢအဟ့ၣ်အလီၤအဆိကတၢ်လၢမ့ၢ်တၢ်လၢသ့ၣ်လၢသးလၢအထီဒီးအိၣ်လၢတၢ်ဘၣ်ဃးဒီးဟီၣ်ခိၣ်အဖီခိၣ်လီၤ.-ပကကွၢ်ယုၤဂ့ၢ်ဒီးအကျဲတဖၣ်လီၤ.-“ယုၤဂ့ၢ်ပိညါလၢအသကဲးပဝးအရ့ဒ်ကတၢ်မ့ၢ်မနုၤလဲၣ်?”.“အတၢ်ဘၣ်ထွဲမ့ၢ်မနုၤတဖၣ်လဲၣ်?”“ကစၢ်ယုၤဂ့ၢ်မ့ၢ်တၢ်တမံၤဃီမ့ၢ်မနုၤလဲၣ်?”“ယုၤဂ့ၢ်ပိညါလၢတမံၤဃီမ့ၢ်မနုၤလဲၣ်?”တၢ်သံကွၢ်တဖၣ်အံၤဖျါညါလၢပၢ်သ့ၣ်လၢပျၢၤအယုၤဂ့ၢ်ပိညါအပူၤဒ်န့ၢ်ဒီးပၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိအတၢ်အိၣ်သးဒီးတၢ်အိၣ်မူလၢဟီၣ်ခိၣ်ချၢလၢနီၣ်ခိၣ်ခိတကပၤလီၤ.တၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်ဒုးဟဲဆိဝဲလၢတၢ်ခဲလၢာ်အမဲာ်ညါတဖၣ်အံၤမ့ၢ်တၢ်အက့ၢ်အဂီၢ်လီၤဆိလၢပၢ်သ့ၣ်လၢပျၢၤအယုၤဂ့ၢ်ပိညါအပူၤလီၤ.

လၢခံတတီၤန့ၣ်,ပၤခရံၣ်ဖိမၤလိယုၤဂ့ၢ်ပိညါတဖၣ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်စံးဘျးလၢအအါလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ဆိကမိၣ်ဆိကမးထံတၢ်လၢယုၤဂ့ၢ်ပိညါအပူၤလီၤ,လီၤဆိဒ်တၢ်အတၢ်ပာ်ဝဲတၢ်ဆိကမိၣ်ပဲာ်ထံနီၤဖးတၢ်ဒ်တၢ်ပီးတၢ်လီလၢယုၤဂ့ၢ်ပိညါအဂီၢ်လီၤ.

တၢ်ဆိကမိၣ်ပဲာ်ထံနီၤဖးတၢ်

ဒ်ပထံၣ်ဘၣ်အသိး,န့ၣ်ဒီး-ဖျဲးထီၣ်နဲးစၤမၤအတၢ်ပာ်လုၢ်ပာ်ပုၤအကျါတခါမ့ၢ်တၢ်န့ၣ်လၢပၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိတဖၣ်အိၣ်ဒီးအမူအဒါလၢကမၤပၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိတဖၣ်အိၣ်ဒီးအတၢ်ဆိကမိၣ်ဆိကမးလၢအထီန့ၢ်ဒီးနီၣ်ခိတက့ၢ်လီၤ.လၢတၢ်စံးဆၢက့ၤန့ၣ်ဒီး-ဖျဲးထီၣ်နဲးစၤမၤအတၢ်ပာ်ဒ်တၢ်ဆိကမိၣ်လၢအထီန့ၢ်,တၢ်အိၣ်ဖျါအပၢ်လၢပျၢၤတဖၣ်စးထီၣ်ပာ်ကဲတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့လၢအထီလၢခရံၣ်ဖိအယုၤဂ့ၢ်ပိညါအပူၤလီၤ.ပၤခရံၣ်ဖိလၢအမၤလိယုၤဂ့ၢ်ပိညါအမံၤဟူသ့ၣ်ဖျါတဖၣ်ပာ်ဒ်ပာ်ကဲဝဲတၢ်ဆိကမိၣ်ပဲာ်ထံနီၤဖးအတၢ်ဃုဃီထံဒီးအတၢ်ရဲပွဲးဘၣ်ဃးခရံၣ်ဖိအတၢ်စူၢ်တၢ်န့ၣ်တဖၣ်,ဒ်သိးတၢ်သိၣ်လိတနီၤလၢလံာ်စီဆံ့အသိတကတြုၤပာ်ဖျါဝဲတရဲတလဲဒီးတဖျါဂ့ၢ်တဖၣ်ကဲထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်မိၣ်ပုၤတဖၣ်လၢတၢ်ကဆိမိၣ်ထံအီၤအဂီၢ်လီၤ.

အဒိန့ၣ်,လံာ်စီဆံ့အသိတကတြုၤအယုၤဂ့ၢ်ပိညါပျဲတၢ်စူၢ်တၢ်န့ၣ်အတၢ်သိၣ်လိဒ်ယုၤဂ့ၢ်ပိညါအမံၤဟူသ့ၣ်ဖျါအိၣ်လၢတၢ်ကပၤလၢတၢ်ရဲပွဲးအီၤတသ့တဘၣ်ဘၣ်လီၤ. ပၤကွဲးလံာ်စီဆံ့အသိတဖၣ်တကွဲးဖျါဝဲတၢ်ရူလိာ်မုာ်လိာ်လၢယုၤဂ့ၢ်ပိညါအမံၤဟူသ့ၣ်ဖျါအဂ့ၢ်လၢလၢပုၤပုၤဘၣ်. သန့က့ၤလၢပၢ်သ့ၣ်လၢပျၢၤအစီ,ပၤမၤလိယုၤဂ့ၢ်ပိညါတဖၣ်သ့အတၢ်ဆိကမိၣ်တၢ်ထံၣ်လၢကရဲပွဲးပၤကွဲးလံာ်စီဆံ့အသိတကတြုၤအတၢ်ထံၣ်ဘၣ်ဃးယုၤဂ့ၢ်ပိညါအမံၤဟူသ့ၣ်ဖျါ,ဖဲပၤကွဲးလံာ်စီဆံ့အသိတကတြုၤအကစၢ်ဒ်ဝဲတဖၣ်တကွဲးဖျါဝဲရဲရဲအခါလီၤ.

လၢကစံးဆၢက့ၤတၢ်သိၣ်လိသီလိကမိၣ်ဘၣ်ဃးပၢ်ကစၢ်,ဖိကစၢ်,ဒီးသးစီဆံၣ်ကစၢ်န့ၢ်,ပၢ်သ့ၣ်လၢပျၢအးလီၤအသးလၢပၢ်အသးကဒုလီၤတံၢ်လၢတၢ်ဆိကမိၣ်ထံထံဆးဆး,ပၢ်လီၤဝဲတၢ်ဂ့ၢ်လီၤတံၢ်လီၤဆဲးလၢလံာ်စီဆံၣ်အသီတကတြုၣ်တထိးဘူးဝဲလီၤတံၢ်လီၤဆဲးတဖၣ်တသ့ဖဲအသ့လီၤ. လၢကျဲၣ်အံၤ,တၢ်ပၢ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢယုၤဂ့ၢ်ပိညါအပူၤကဲထီၣ်တၢ်ရဲဒိၣ်ဖးဒိၣ်လၢပုၤမၤလိယုၤဂ့ၢ်ပိညါတဖၣ်လၢအအိၣ်လၢနံၣ်ဒီး-ဖျဲးထီၣ်နံးစၢၤမၤအစၢ်ခဲခါလီၤ.
(ဒီးမၤတၢ်သးခုကစီၣ်)

သၢတီၤတတီၤ,ပၢ်သ့ၣ်လၢပျၢအယုၤဂ့ၢ်ပိညါန့ၢ်ပၢ်အသးစၢၤဆၢလၢတၢ်န့ၢ်ဘၣ်လီၤဆီ,မ့တမ့ၢ်နီၣ်သးအတၢ်မၤမူထီၣ်မၤကပီၤထီၣ်,လၢအစံးဆၢက့ၤနံၣ်ဒီး-ဖျဲးထီၣ်နံးစၢၤမၤလၢအပၢ်သ့ၣ်ပၢ်သးလၢအန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤဆီလီၤ.

တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါလီၤဆီ

ဒ်ပထံၣ်ဘၣ်အသိး,နံၣ်ဒီး-ဖျဲးထီၣ်နံၣ်စၢၤမၤအတၢ်ဆိကမိၣ်ဆိကမးဒီဖျါအတၢ်ပၢ်သးစၢၤဆၢလၢပၢ်သိၣ်ဖိအခိၣ်န့ၢ်န့ၢ်မ့ၢ်တၢ်လၢအကသုးထီထီၣ်အဝဲသ့ၣ်တုၤအကဘၣ်တၢ်ပၢ်ဖျါဃုာ်အီၤဒီးကစၢ်ယုၤလီၤ.ထဲတၢ်ဆိကမိၣ်ဆိကမးတခါန့ၢ်တလၢပုၤဒီးကထီၣ်တုၤထီၣ်ဘးလၢနီၣ်သးအပတီၢ်စ့ၢ်ကီးဖီၣ်ဝဲတတုၤဘၣ်,ဒီးဒ်သိးကတုၤလၢတၢ်ထီၣ်ထီတဖၣ်အံၤအဂီၢ်လိၣ်ဘၣ်တၢ်လၢအကဘၣ်မၤကပီၤထီၣ်အီၤလီၤ.

လီၤကံၤဒီးတၢ်ထံၣ်အံၤ,ဖဲပၢ်သ့ၣ်လၢပျၢဂွံပွဲးတၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၢ်အတၢ်သိၣ်လိတဖၣ်ဘၣ်ဃးယုၤသၢကတကဃီ,မ့တမ့ၢ်ခရံၣ်လၢအမ့ၢ်ကစၢ်ယုၤဒီးဟီၣ်ခိၣ်ဖိအဂ့ၢ်,မ့တမ့ၢ်တၢ်မၤဘူၣ်စီဆံၣ်တၢ်ဒီးစ့ၢ်ဒီးဘျးဒီးတၢ်အိၣ်ဖျါအဂ့ၢ်န့ၢ်,အဝဲသ့ၣ်အာၣ်လီၤလၢတၢ်သိၣ်လိအပိးအလီၤတနီၤအံၤအါန့ၢ်ဒီးပဆိကမိၣ်အီၤန့ၢ်တက့ၢ်လီၤ.ညီၣ်န့ၢ်န့ၢ်,အဝဲသ့ၣ်အတၢ်တဲသကိးဘၣ်တၢ်ပၢ်ဖျါဃုာ်အီၤဒီးတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢ်တဖၣ်လၢတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီဘၣ်ဃးခရံၣ်ဖိတၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၢ်န့ၢ်ပဂွံပွဲးမ့ၢ်ဂ့ၢ်ဒီသဒါမ့ၢ်ဂ့ၢ်လၢပတၢ်ဆိကမိၣ်ဒၣ်ဝဲတသ့ဘၣ်.လၢအလီၤန့ၢ်,အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်တၢ်န့ၢ်ပၢ်အီၤသ့ထဲလၢတၢ်ဟ့ၣ်လီၤဆီ,ဒီဖျါတၢ်လဲၤဒီဖျါလၢအလီၤလိၤလီၤလးလၢပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိဆိကမိၣ်တတုၤဘၣ်လီၤ.ပၢ်သ့ၣ်လၢပျၢအယုၤဂ့ၢ်ပိညါဟ့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢယုၤကလိၣ်ဖျါထီၣ်သးအဂီၢ်,သန့က့ၤအဝဲသ့ၣ်ထီၣ်အသးဃာလၢနီၣ်သးအတၢ်သ့ၣ်ညါဒိၣ်န့ၢ်တၢ်ဆိကမိၣ်ဆိကမးတက့ၢ်လီၤ.

အဃိဒီးပုၤမၤလိယုၤဂ့ၢ်ပိညါလၢပၢ်သ့ၣ်လၢပျၢအစၢ်တဖၣ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်တၢ်တၢ်တဖၣ်လၢအမ့ၢ်တၢ်သိၣ်လိ,တၢ်ဃုာ်ထံဒီးတၢ်ဒီသဒါခရံၣ်ဖိအယုၤဂ့ၢ်ပိညါလၢပုၤအံၤတဃုာ်ဖိအကျါ,အဃိဒီးအဝဲသ့ၣ်အပိးအလီၤဒီးအတၢ်သးစၢၤဆၢတဖၣ်သုးအလီၤအကျဲလီၤ.တၢ်သုးအသးဆူနီၣ်ခိ,မ့တမ့ၢ်ယုၤဂ့ၢ်ပိညါလၢအဟဲလၢထး,တၢ်သ့ၣ်န့ၢ်တၢ်ဆိကမိၣ်ဆိကမးဒီးတၢ်သန့သးလၢတၢ်ထံၣ်/တၢ်ဟ့ၣ်လီၤဆီခဲလၢာ်ဒုးအိၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲကပီၤကပီၤယုၤဂ့ၢ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ပိလၢတၢ်အိၣ်ဖျါအဂီၢ်လီၤ.

ခဲအံၤဖဲပထံၣ်ပုၤမၤလိယုၤဂ့ၢ်ပိညါဂွံပွဲးခရံၣ်ဖိအယုၤဂ့ၢ်ပိညါလၢပုၤလ့ၣ်အတၢ်ဆဲးတၢ်လၢအသန့လၢပၢ်သ့ၣ်လၢပျၢအစၢ်တၢ်အလီၤခံ,ပကွၢ်သကိးဆူခဲးသလုးလၢပျၢတဖၣ်အယုၤဂ့ၢ်ပိညါ,ဖဲပုၤခရံၣ်ဖိတဖၣ်ပၢ်ဖျါပုၤလ့ၣ်အတၢ်ထံၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်ဘၣ်ဃးပုၤကညီအတၢ်ဆိကမိၣ်ဆိကမးလၢခရံၣ်ဖိအယုၤဂ့ၢ်ပိညါအပူၤလီၤ.ပကွၢ်သကိးယုၤဂ့ၢ်ပိညါအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤညီၣ်န့ၢ်ဘၣ်တၢ်ကိးအီၤလၢစကီၤလးစံးထဲးစံးစၢၤမၤတၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါတၢ်မၤလိလၢအထီၣ်လၢအဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤဖဲ ၁.န.၆၀၀-၁.န.၁၅၀၀ အပူၤအတုၤလီၤ.

ခဲးသလးလၢပျၢအယူဂျီပီညီ Medieval Theology

တၢ်ဃုဃိထံဘၣ်ဃးစကီလးစံးစံးစံး/တၢ်ဘျုးတၢ်ဘၣ်တၢ်မၤလိလၢအထီၣ်န့ၣ်ကလီၤကံးဒီးကျဲလၢပကျိၣ်ပၢ သ့ၣ်လၢပျၢအယူဂျီပီညီလီၤ.လၢအကတကပၤ,ပကျိၣ်သကိးတၢ်ဆဲးတၢ်လၢထူသန့အတၢ်ဆီတလဲလၢအဒုးအိၣ် ထီၣ်တၢ်ဘျုးတၢ်ဘၣ်အတၢ်မၤလိလၢအထီၣ်လၢဘၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါအိၣ်လၢစကီလးစံးစံးစံးလီၤ.ဒီးလၢအံၤတကပၤ, ပကဃုဃိထံယူဂျီပီညီအတၢ်ဆီသလဲအစၢလီၤ.ပကဆိကမိၣ်အဆိကတၢ်ထူသန့လၢအသးအသးလၢနံၣ်ယၢဖျိၣ်တ ဖၣ်အံၤအပူၤလီၤ.

တၢ်ဆီတလဲလၢတၢ်ဆဲးတၢ်လၢ Cultural Changes

လၢတၢ်စးထီၣ်န့ၣ်,ပကတဲတၢ်ကတိၤ “စကီလးထံးစံးစံးစံး” ဟဲလၢကွီၣ်ကွီၣ်ထီၣ်လၢအမၤလိတၢ်ထီၣ်ယူရပၤ ခဲးသလးလၢပျၢအစၢလီၤ.လၢကွီၣ်တဖၣ်န့ၣ်အပူၤပၤသိၣ်လိတၢ်လၢအဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ကတိၤသကိးအဒိၣ်အယိၣ်,ဆၢက တီၢ်ခဲအံၤတၢ်သ့ၣ်ညါအိၣ်ဒ် “တၢ်ဆိကမိၣ်ပဲၣ်ဖးနီၤဖး”,တဖၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါအိၣ်ဒ် “စကီလးစံးစံးစံး” လၢလးတံၣ်အ ကျိၣ်လီၤ.လၢခဲဒီး,တၢ်ကတိၤ “စကီလးစံးစံးစံး” န့ၣ်ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်အိၣ်လၢတၢ်ဆိကမိၣ်ဒိၣ်ယိၣ်ပီညါဒီးယူဂျီပီညီအပူၤလၢ အဘၣ်တၢ်သ့ၣ်အိၣ်ဒ်အိၣ်ဘၣ်ဃးတၢ်ဆိကမိၣ်ဆိကမးအဂ့ၢ်အကျိၣ်တဖၣ်လၢအန့ၣ်ရံးထီၣ်ထၢလအတၢ်ဆိကမိၣ်ပီညါအ ပူၤလီၤ.

ဖဲဆၢကတီၢ်အံၤစကီလးစံးစံးစံးဟဲကဲထီၣ်ခိဖျိတၢ်ဆီသလဲတမံၤအဃိလီၤ.တၢ်ဆီသလဲတမံၤအံၤမ့ၢ်ဝဲ ပၤကွီၣ်ဘၣ်ကွီၣ်သ့တဖၣ်လၢအအိၣ်လၢမဲးတံၤထၢၣ်ရုန့ၣ်ပၤတဖၣ်သးကွံၣ်အသးလၢနံၣ်ဖိ-ဖျဲးထီၣ်န့ၣ်စၢမိၣ်ဆူအၣ် ရံးစံးထီၣ်ထဲလ်အတၢ်ဆိကမိၣ်ပီညါအခါလီၤ.ခိဖျိလၢတၢ်ဂ့ၢ်အံၤ,ခရံၣ်ဖိခိၣ်န့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်ဒိသဒၢကဒါက့ၢ်ခရံၣ်ဖိတၢ်စူၢ် တၢ်န့ၣ်အတၢ်သိၣ်လိတဖၣ်လၢအန့ၣ်ရံးစံးထီၣ်ထဲလ်တၢ်ဆိကမိၣ်ပီညါတခါလီၤ.

မ့ၢ်လီၤ.တၢ်ဆီသလဲအံၤယံၣ်ဝဲအနံၣ်လၢအကယၤ,ဒီးတၢ်လၢအတြီအိၣ်ဒ်ဝဲစ့ၢ်ကိး,လီၤဆီဒ်တၢ်တၢ်တြီဟဲ လၢခရံၣ်ဖိလၢအန့ၣ်တၢ်လီၣ်ပျီလီၤဆီတဖၣ်လီၤ.သန့က့တုၤလီၤလၢအဲလ်ဘၣ်ထၢးစံးမဲးကံးနးစံး,မ့တမ့ၢ် “တၢ်ဒိၣ်အဲ လ်ဘၣ်ထံ” လၢအအိၣ်မူလၢ ၁၂၀၆-၁၂၈၀, ဒီးအပျိၣ်ဖိလၢပုၤအါဂၤသ့ၣ်ညါထီၣ်မးစံးအန့ၣ်ခွဲးစံး,လၢအအိၣ်မူလၢ ၁၂၂၅-၁၂၇၄ န့ၣ်,စကီလးထံးစံးစံးစံးဒိၣ်စိဒိၣ်ကမီၤလၢခရံၣ်ဖိအယူဂျီပီညီအပူၤလီၤ. တချုးလၢတၢ်ဆီသလဲက့ၢ် တၢ်အိၣ်ဖျိန့ၣ်,ခရံၣ်ဖိအယူဂျီပီညါခိၣ်ကျၢၢ်န့ၣ်အိၣ်သ့ၣ်လီၤအသးယိၣ်ယိၣ်လၢအန့ၣ်ရံးစံးထီၣ်ထဲလ်အတၢ်ထံၣ်တဖၣ် အဖီခိၣ်လီၤ.

ပတဲသကိးတၢ်ဆဲးတၢ်လၢအတၢ်ဆီတလဲလၢအဒုးအိၣ်ထီၣ်စကီလးထံးစံးစံးစံးအလီၤခံ,ပကတဲသကိးအ သကဲးပဝးတဖၣ်လီၤ.တၢ်မနုၤလၢအဒုးကဲစကီလးထံးစံးစံးစံးလၢတၢ်အပိးအလီၤအဒိၣ်ကတၢ်လၢခရံၣ်ဖိအယူဂျီပီ ညါအပူၤလဲၣ်.

တၢ်ဆီတလဲလၢယူဂျီပီညီ Theological Changes

လၢပၢသ့ၣ်လၢပျၢအယူဂျီပီညီဒီးတၢ်ကွီၣ်ဘၣ်ကွီၣ်သ့အထီၣ်(စကီလးထံးစံး)အယူဂျီပီညါအဘၣ်စၢတၢ် လီၤပလိၣ်အိၣ်အါမံၤဘၣ်ဆၣ်,တၢ်လၢအတၢ်ဒ်သိးလိၣ်သးဖးဒိၣ်အိၣ်တခါလီၤ.ပမ့ၢ်ကွၢ်လၢတၢ်ခဲလၢၢ်အဖီခိၣ်န့ၣ်,ပၢ

သျှင်လၢပျၢၤအယွၤဂ့ၢ်ပိညါဒၣ်ဒီးအတၢ်န့ၣ်အဒိၣ်ကတၢၢ်တမံၤလၢအမ့ၢ်ဝဲတၢ်န့ၣ်တၢ်လီၣ်ဖျါလီၤလီၤလးလီၤ.သန့က့ၣ်စကီၤလးစံးထွဲဒီးအယွၤဂ့ၢ်ပိညါဘၣ်ဃးဒၣ်ထဲတၢ်ဆိကမိၣ်လၢတၢ်ပဲၣ်ထံၣ်နီၤဖးသ့,တၢ်ပာ်လုၢ်ပာ်ပှၢၤတၢ်ဆိကမိၣ်လၢကဃုၤထံၣ်အနီၣ်ကီၢ်,ရဲၤပွဲးဒီးဒီးသဒၢအယွၤဂ့ၢ်ပိညါလီၤ.နီၣ်ခိမ့ၢ်ဂ့ၢ်နီၣ်သးမ့ၢ်ဂ့ၢ်/မူခိၣ်ဂ့ၢ်,ဟီၣ်ခိၣ်ဂ့ၢ်,ကစၢ်ယွၤဂ့ၢ်နီၣ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲဂ့ၢ်,ဘၣ်တၢ်ပဲၣ်ထံၣ်နီၤဖးဒီးလၢတၢ်ဆိကမိၣ်လီၤတံၢ်လီၤဆဲးလီၤ.

ပှၢၤမၤလိတၢ်ထီၣ်တဖၣ်အံၤမၤန့ၣ်ဘၣ်အၣ်ရဲၣ်ထီၣ်ထဲလဲအတၢ်ကွဲး,စဲအ့ၣ်တၢ်မၤလိဘၣ်ဃးတၢ်ကီၢ်တၢ်ခုၣ်တၢ်အသဟီၣ်,တၢ်မၤလိဘၣ်ဃးန့ၣ်အတၢ်အိၣ်မူ,တၢ်သ့ၣ်ညါ,တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီတဖၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်ဖဲအတဲဘၣ်ဃးခရံၣ်ဖိအယွၤဂ့ၢ်ပိညါန့ၣ်သ့ဝဲဒၣ်ကျဲလၢအဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ဆိကမိၣ်ဆိကမးအတၢ်ထံၣ်လီၤ.ခိဖျါလၢတၢ်ဂ့ၢ်အံၤအဃိ,ဒ်သိးပကန့ၢ်ပာ်ခဲးသလုးလၢပျၢၤအယွၤဂ့ၢ်ပိညါတၢ်မၤလိလၢအထီၣ်န့ၣ်,လိၣ်လၢပကန့ၢ်ပာ်အၣ်ရဲၣ်ထီၣ်ထဲလဲအတၢ်ထံၣ်ဘၣ်ဃးတၢ်ဆိကမိၣ်ဆိကမးလီၤ.

ပကယၢၤထီၣ်အၣ်ရဲၣ်ထီၣ်ထဲလဲအတၢ်ထံၣ်လွံၣ်မံၤလၢအဘၣ်ကူဘၣ်ကံၣ်စကီၤလးစံးထံးအယွၤဂ့ၢ်ပိညါလီၤ.- တၢ်အဂ့ၢ်ဒိၣ်လၢတၢ်ဂ့ၢ်လၢအတဲဝဲဖျါရဲၣ်ခံ,တၢ်ဆိကမိၣ်ပဲၣ်ထံၣ်နီၤဖးလၢတၢ်ပာ်လီၤဆီအံၤအလီၢ်အိၣ်;သၢ,တၢ်အလုၢ်အပှၢၤလၢပထံၣ်န့ၣ်လၢတၢ်အကျၢၢ်တံၢ်ခံခါအဃိပကးလၢစံၣ်လိၣ်ကံၣ်စကီၤ(အဒိ,ပှၢၤကညီခဲလၢကဘၣ်သံလီၤ.ယၢၤယမ့ၢ်ပှၢၤကညီ,အဃိယဘၣ်သံလီၤ);ဒီးလၢခံကတၢၢ်,တၢ်ဆိကမိၣ်ပဲၣ်ထံၣ်နီၤဖးန့ၣ်ကဘၣ်ဟဲဆိဝဲလီၤ.

အတၢ်ကတိၤအကျိၣ်

လၢအဆိကတၢၢ်တတီၤန့ၣ်,အရဲၣ်ထီၣ်လဲလဲန့ၣ်ပာ်လၢတၢ်ကဲထီၣ်ပာ်ထီၣ်လၢတၢ်ဆိကမိၣ်အဃိ,တၢ်ဆိကမိၣ်ထံတၢ်ဒီးသန့အသးလၢတၢ်ကတိၤပသုဒီးပထုးထီၣ်အဒိပညီလီၢ်တံၢ်ဒ်လဲၣ်လီၤ.

ခဲအံၤ,တၢ်အဒိပညီတဖၣ်အဂ့ၢ်ဒိၣ်လၢပာ်သ့ၣ်လၢပျၢၤအယွၤဂ့ၢ်ပိညါဒီးန့ၣ်ဖါ-ထီၣ်ဖျါန့ၣ်စကီၤအယွၤဂ့ၢ်ပိညါအပူၤလီၤ.သန့က့ၣ်ဖဲပတဲတၢ်အဒိပညီန့ၣ်အၣ်ရဲၣ်ထီၣ်ထဲလဲပံးဝဲအဒိပညီလုၢ်တုၤလုၢ်တီၤလီၤ.ဒီးသန့ထီၣ်အတၢ်ထံၣ်ဒီးတၢ်မၤလိထီၣ်ဒွဲးတၢ်ကီၢ်တၢ်ခုၣ်အသဟီၣ်ဒီးတၢ်န့ၣ်ပာ်တၢ်အိၣ်မူတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီတဖၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်,အဝဲရဲၤပွဲးခိဖျါတၢ်ဆိကမိၣ်,ဒ်စဲအ့ၣ်လၢပျၢၤတဖၣ်အသိးတၢ်လၢအပဲၣ်ဖးနီၤဖးတၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်ခိဖျါတၢ်ထုးထီၣ်တၢ်အဒိပညီဒီးတၢ်အကဲမ့ၢ်တမ့ၢ်တၢ်အက့ၢ်အဂီၤလၢအဂ့ၢ်ဒိၣ်တဖၣ်လၢကနီၤဖးတၢ်တခါဂ့ၢ်တခါဂ့ၢ်ဒီးတၢ်အဂၤတဖၣ်လီၤ.

လၢတၢ်န့ၣ်အဃိ,ဒ်သိးကကတိၤတၢ်ရဲၣ်ဒီးအၣ်ရဲၣ်ထီၣ်ထဲလဲအတၢ်ဆဲးတၢ်လၢန့ၣ်,စကီၤလးထံးစံးထံးအပှၢၤမၤလိယွၤဂ့ၢ်ပိညါတဖၣ်ရဲၤပွဲးယွၤဂ့ၢ်ပိညါအဒိပညီလီၤတံၢ်လီၤဆဲးတသ့ဖဲအသ့လီၤ.

ဒ်သိးပကထံၣ်ဘၣ်စကီၤလးစံးထံးအယွၤဂ့ၢ်ပိညါလၢအဘၣ်ထွဲဒီးအၣ်ရဲၣ်ထီၣ်ထဲလဲအဂီၢ်,ပကကွၢ်သကိးအခွံးစံးစုမၢ်သံၣ်ဖါလီၤကွံၣ်ခၢ်လီၤ.လၢအဆၢဒိၣ်အိၣ်တီလၢ,“ကစၢ်ယွၤဂ့ၢ်ဒိၣ်တုၣ်ခါ?”အပူၤန့ၣ်လီၤ.အၣ်ခွံးစံးဒုးသ့ၣ်ညါဒီးစံးဆၢတၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပှၢ်-

တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပှၢ်တၢ်-ကစၢ်ယွၤဂ့ၢ်လီၤကံၣ်လၢတဒိၣ်တုၣ်ဘၣ်.ခိဖျါလၢတၢ်ဒိၣ်တုၣ်ခါခဲလၢန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်တလၢတပှၢ်...ခိဖျါအိၣ်ဒီးအက့ၢ်အဂီၤတဖၣ်ဒီးတၢ်လၢနီၣ်ခိတဖၣ်....သန့က့ၣ်ကစၢ်ယွၤဂ့ၢ်လၢပှၢ်ခဲလၢန့ၣ်;အဃိဒီးအဝဲတဒိၣ်တုၣ်ဘၣ်.

လၢကစံးဆၢက့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပှၢ်တခါအံၤ,အၣ်ခွံးစံးပာ်သ့ၣ်ပာ်သးလၢတၢ်ထုးထီၣ်တၢ်အဒိပညီလီၤ.ကန့ၣ်သကိးအဝဲစံးဆၢဝဲဒ်လဲၣ်တက့ၢ်.

ခဲအံၤတၢ်လၢနီၣ်ခိၣ်န့ၣ်လၢပုၤသ့လၢတၢ်အက့ၢ်အဂီၤလၢအဒုးကဲအိၣ်လၢတၢ်တဒိၣ်တုၣ်ဘၣ်; ခိ
ဖျါလၢတၢ်ဒိၣ်တုၣ်...ဆူတၢ်လၢနီၣ်ခိၣ်,အိၣ်ဒီးန့ၣ်ဆၢၣ်လၢအမ့ၢ်တၢ်တလၢတပုၤ; မ့ၢ်လၢတၢ်အံၤ
မ့ၢ်နီၣ်ခိၣ်လၢအက့ၢ်အဂီၤတအိၣ်ဘၣ်လီၤ.

ပကဟံၣ်သျှင်ပာ်သးလၢအၣ်ခွံနးစံသ့တၢ်ကတိၤလၢအကလုာ်တဖၣ်လၢအဆၢဖိဖုၣ်ဖုၣ်ဖိအံၤအပူၤလီၤ.အဝဲသ့
တၢ်ကတိၤအဖျါတဖၣ်လၢဒ်အမ့ၢ်“နီၣ်ခိၣ်”“က့ၢ်ဂီၤ”“က့ၢ်ဂီၤတအိၣ်”“တဒိၣ်တုၣ်”“ဒိၣ်တုၣ်”“လၢပုၤ”ဒီး“တလၢ
တပုၤဘၣ်”လီၤ.အဝဲသ့တၢ်ကတိၤအက့ၢ်တဖၣ်အံၤဒ်တၢ်နၢ်ပၢၢ်အိၣ်လၢအၣ်ရံးစံထီၣ်ထဲလဲသ့ဝဲအသိးလီၤ.လၢအံၤဒီး,
အၣ်ခွံနးစံနီၣ်ဖးဝဲတၢ်ထံၣ်ဒီးပုၤဂၤအတၢ်ထံၣ်သ့ဂ့ၢ်ဂ့ၢ်လီၤ.တၢ်ပာ်သျှင်ပာ်သးလၢလံာ်အမဲာ်ဖျါလီၤတံၢ်လီၤဆဲးမ့ၢ်စကီ
လးထံးစံထဲးအယွၤဂ့ၢ်ပိညါအသကဲးပဝးလီၤ.

ခိဖျါလၢအဝဲအံၤအဖျါ,စကီလးစံထဲးထဲးအယွၤဂ့ၢ်ပိညါန့ၣ်အိၣ်ထဲတၢ်ကတိၤအဖျါတဖၣ်လီၤ.စကီလးထံးစံထဲး
ဒုးအိၣ်ထီၣ်လံာ်မဲာ်ဖျါလၢအအိၣ်ပညါလီၤဆိတဖၣ်လၢအရံၣ်ဖိအယွၤဂ့ၢ်ပိညါအပူၤလီၤ.ဒီးအဝဲအံၤမ့ၢ်တၢ်လၢအရူဒိၣ်လၢ
ပဂီၢ်ခိၣ်ဖျါလၢအဝဲသ့အတၢ်ကတိၤတဖၣ်တၢ်ဆဲးသ့အိၣ်လၢအရံၣ်ဖိအယွၤဂ့ၢ်ပိညါလၢနံၣ်ကယၤတဖၣ်အပူၤလီၤ.

အါန့ၣ်စကီလးစံထဲးအပူၤမၤလိယွၤဂ့ၢ်ပိညါလၢအသ့တၢ်ကတိၤအဖျါတဖၣ်န့ၣ်,အၣ်ရံးစံထီၣ်ထဲလဲအတၢ်ဆိက
မိၣ်ဆိကမးမၤဆူၣ်ထီၣ်အဝဲသ့လၢကဟ့ၣ်တၢ်ထံၣ်ဆိတဖၣ်လၢကတဲယွၤဂ့ၢ်ပိညါအတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီလီၤ.

တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဆိတဖၣ် - ပမ့ၢ်တဲလၢအညီကတၢ်န့ၣ်,တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဆိတဖၣ်မ့ၢ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီလၢအပာ်ဖျါတၢ်အမိၣ်
ပုၤဒီးတၢ်လၢအတဲတၢ်အမိၣ်ပုၤအဂ့ၢ်လီၤ.လၢပတၢ်ကတိၤမ့ၢ်ဆ့ၣ်မ့ၢ်ဂီၤအပူၤပသ့တၢ်ကတိၤအံၤထီၣ်တီလီၤ.ပာ်အဒိတၢ်
ကတိၤ,“ယမ့ၢ်ပုၤကညီတဂၤလီၤ.”လၢတၢ်ကတိၤအံၤအပူၤ,“ယ”မ့ၢ်တၢ်အမိၣ်ပုၤဒီး“မ့ၢ်ပုၤကညီတဂၤလီၤ”မ့ၢ်တၢ်
လၢအတဲတၢ်အမိၣ်ပုၤတဂၤအဂ့ၢ်လီၤ.ဒီးလၢယွၤဂ့ၢ်ပိညါအပူၤတၢ်ဆိကမိၣ်ဆိတဖၣ်အံၤပထံၣ်ဘၣ်တလီၤလီၤ,ဒ်“ယ့ၣ်
ရှူးမ့ၢ်ယွၤအခူ”လီၤ.တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဘၣ်ဘးတၢ်လၢအမ့ၢ်ဒ်အံၤမ့ၢ်တၢ်လၢအရူဒိၣ်လၢစကီလးစံထဲးအယွၤဂ့ၢ်ပိညါအပူၤခိ
ဖျါလၢအဘၣ်ထွဲဒီးအၣ်ရံးစံထီၣ်ထဲလဲအတၢ်ဆိကမိၣ်ဆိကမးအဖျါလီၤ.

အၣ်ရံးစံထီၣ်ထဲလဲပာ်သျှင်ပာ်သးလၢတၢ်ဆိကမိၣ်ဆိကမးပဲာ်ထံနီၣ်ဖးတၢ်တဖၣ်မၤသကဲးတၢ်လၢတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်
အပူၤဒ်လဲၣ်လီၤ.လၢအဝဲအတၢ်ထံၣ်န့ၣ်,တၢ်ဆိကမိၣ်ဆိကမးန့ၣ်တဘၣ်ဘးဒီးတၢ်သ့ၣ်ညါဆိမ့တမ့ၢ်တၢ်တူၢ်ဘၣ်ဘၣ်,
ထါမ့တမ့ၢ်တၢ်အပနီၣ်ဘၣ်,မ့တမ့ၢ်တၢ်ထုကဖၣ်တဖၣ်ဘၣ်,တၢ်ဆိကမိၣ်ဆိကမးဘၣ်ဘးဒီးတၢ်မၤသးနီၣ်ဂီၢ်လီၤ.မ့ၢ်ပာ်
ဃုာ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဆိမးဒီးပကဆိကမိၣ်ခံကွၢ်စီၤကွၢ်တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီကဘၣ်ဝဲလီၤ.

ဒ်သိးဒီးအၣ်ရံးစံထီၣ်ထဲလဲအတၢ်ပာ်သးန့ၣ်,စကီလးစံထဲးစံၣ်စၢၤမိၣ်စ့ၢ်ကီးပာ်ဖျါထီၣ်အယွၤဂ့ၢ်ပိညါလၢကျဲဒ်အံၤ
လီၤ.ခဲအံၤ,ပမ့ၢ်တဲလၢတၢ်မၤလိပတီၢ်လၢအဖုၣ်န့ၣ်,စကီလးစံထဲးအပူၤမၤလိယွၤဂ့ၢ်ပိညါတဖၣ်နၢ်ပၢၢ်လၢအရံၣ်ဖိအတၢ်
စူၢ်တၢ်နၢ်န့ၣ်ပာ်ဃုာ်ဒီးတၢ်ပာ်ဖျါလၢကျဲအါတီလီၤ.ပုၤကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တဖၣ်အံၤပာ်ကဲတၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါဒီးပာ်ဖျါထီၣ်အ
တၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါတၢ်နၢ်တဖၣ်ခိဖျါလၢထါ,လံာ်သးဝံၣ်,တၢ်ထုကဖၣ်ဒီးတၢ်လၢအလီၤဂၢ်ဒ်အံၤတဖၣ်လီၤ.သနၢ်က့ၤလၢ
တၢ်လၢအဘၣ်ဘူ,တၢ်မၤလိအပတီၢ်ထီ,ယွၤဂ့ၢ်ပိညါအတၢ်နၢ်တဖၣ်တခိတၢ်ဒုးန့ၣ်အိၣ်လီၤတံၢ်လီၤဆိဒ်တၢ်ကတိၤဟ့ၣ်
ထီၣ်,လၢအတဲတၢ်ဘၣ်ဘးတၢ်လၢအကဲထီၣ်နီၣ်ဂီၢ်လီၤ.

ဒ်သိးပကတဲဖျါတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဆိလၢစကီလးစံထဲးထံအယွၤဂ့ၢ်ပိညါအကံၢ်အလဲအဂီၢ်,ပကဘၣ်ကွၢ်ကဒီးဆူအၣ်
ခွံနးစံစူမ့ၢ်သံၣ်ဒါလီၤကူၣ်ခၢ်လီၤ.ပကကွၢ်ဖဲအဆၢဒိၣ်လၢအအိၣ်တီမ့ၢ်ဝဲ,“တၢ်သ့ၣ်ညါဘၣ်ဘးကစၢ်ယွၤအံၤမ့ၢ်တၢ်လီၤ
တံၢ်ဒါ?”

တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပုၤ-လီၤကံၤလၢကစၢ်ယွၤအိၣ်န့ၣ်လီၤတံၢ်လီၤ.ခဲအံၤပထံၣ်လၢတၢ်သ့ၣ်ညါတဖၣ်အံၤဖျါလၢအမ့ၢ်တၢ်
လီၤတံၢ်လီၤကံၤလၢတၢ်သ့ၣ်ညါအံၤမ့ၢ်တၢ်လၢအသ့ၣ်လီၤအသးလၢပပူၤ,ဒ်ပထံၣ်လၢတၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်သ့ၣ်အဆိက
တၢ်တဖၣ်အပူၤလီၤ.သန့က့ၢ်ဒ်အမ့ၢ်စံၣ်တဲ(မ့ၢ်ကွီၣ်ဒ်အမ့ၢ်စံၣ်လၢအအိၣ်လၢန့ၣ်ယၢဖျါဃိးအပူၤ)“တၢ်
သ့ၣ်ညါကစၢ်ယွၤမ့ၢ်တၢ်လၢအသ့ၣ်လီၤအသးလၢပပူၤလၢအအိၣ်ထံးခိၣ်ဘိလံၤလံၤလီၤ”.ဒီဖျါလၢအဝဲန့ၣ်အဃိ
ကစၢ်ယွၤအိၣ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လီၤတံၢ်လီၤဆဲးလီၤ.

အၢခွဲန့ၣ်စံးဆၢတၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပုၤတခါအံၤလၢကျဲဒ်အံၤလီၤ.

ပုၤလၢကအၢၣ်လီၤတၢ်လၢအထီဒါတၢ်လီၤတံၢ်အံၤတအိၣ်နီတဂၤဘၣ်,ဒ်ပုၤကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ၣ်လၢအသ့ဆိကမိၣ်
ဆိကမးတၢ်(အၣ်ရံးစံထီၣ်ထဲလဲ)ပၢ်ဖျါအတၢ်ထံၣ်ဘၣ်ဃးတၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်သ့ၣ်အဆိကတၢ်တဖၣ်လီၤ.သန့က့ၢ်တၢ်
လၢအထီဒါလိာ်သးဒီးတၢ်ကတိၤ “ကစၢ်ယွၤမ့ၢ်” န့ၣ်ပတူၢ်လိာ်စ့ၢ်ကီးသ့ၣ်လၢပုၤဟးစီၤဖိစံးလၢအသးကံၢ်ပုၤ
“ယွၤတအိၣ်ဘၣ်”.(စံးထီၣ်ပတြၢ ၅၃:၁)အဃိဒီး,ကစၢ်ယွၤအိၣ်န့ၣ်တမ့ၢ်တၢ်လီၤတံၢ်ဘၣ်.

ဒ်ပဆိကမိၣ်ပၢ်စၢၤတၢ်အသိး,လံာ်တဆၢအံၤဘၣ်ဃးဒီးအၣ်ရံးစံထီၣ်ထဲလဲအတၢ်ကွဲးဘၣ်ဃးတၢ်လီၤတံၢ်အဒိပညီ
လၢတၢ်လီၤတံၢ်မ့ၢ်မနုၤလဲၣ်န့ၣ်,“ပုၤလၢကအၢၣ်လီၤတၢ်ထီဒါတအိၣ်နီတဂၤ” သန့က့ၢ်အါန့ၣ်အန့ၣ်,ပထံၣ်လၢအၢၣ်ခွဲ
နးစံးဆၢပုၤထီဒါအီၤလၢတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဆိလီၤ.အဝဲတစံးပတြၢမ့ၢ်တမ့ၢ်သးအးဘၣ်.အဝဲတဒူတဃါမ့ၢ်တမ့ၢ်တဲပျံၤပုၤလၢ
အထီဒါတၢ်ဘၣ်.မ့ၢ်တခါ,အဝဲဟ့ၣ်လီၤအတၢ်ကတိၤဟ့ၣ်ကူၣ်ဆိလီၤ.

တၢ်လၢပထံၣ်ဖဲအံၤလၢအၢခွဲန့ၣ်စံးဆၢအံၤမ့ၢ်စံကိလးစံထံးအယွၤဂ့ၢ်ပိညါအသကဲးပဝးလီၤ.စကီလးစံထံးပၢ်အ
ယွၤဂ့ၢ်ပိညါတၢ်ကတိၤသကိးတဖၣ်ဒ်ခဲလၢာ်မ့ၢ်တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်တဖၣ်လီၤ.အဝဲသ့ၣ်ဆိကမိၣ်ဆိကမးယွၤဂ့ၢ်ပိညါအဂ့ၢ်အ
ကျါတဖၣ်ဒီဖျါတၢ်ပၢ်လီၤအဒိပညီလၢအန့ၢ်ဝဲလၢတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီအပူၤလီၤ.က့ၢ်ဂီၤအံၤကဲထီၣ်ခရံၣ်ဖိအယွၤဂ့ၢ်ပိညါအကံၢ်
အစီမ့ၢ်လၢတၢ်သ့ၣ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်တဖၣ်လၢယွၤဂ့ၢ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီအပူၤတုၤမ့ၢ်မဆါတနံၤအံၤလီၤ.

ကျဲသၢဘိတဘိလၢစကိးလးထံၣ်စံၣ်စၢၤမိဘၣ်ထွဲဒီးအၣ်ရံးစံထီၣ်ထဲလဲန့ၣ်ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါအီၤဒ်စံၣ်လိာ်ကံၢ်စၢၤ
မိလီၤ.စံၣ်လိာ်ကံၢ်စၢၤအဒိပညီမ့ၢ်တၢ်အစၢလၢပန့ၣ်ဘၣ်အီၤဒီဖျါတၢ်ဆုၤန့ၣ်ခံဘိလီၤ.

စံၣ်လိာ်ကံၢ်စၢၤ - လၢတၢ်ကတိၤတဖျါန့ၣ်,စံၣ်လိာ်ကံၢ်စၢၤမ့ၢ်တၢ်ဆိကမိၣ်လၢတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဆိဘၣ်တၢ်
ဆိရဲၣ်လီၤအီၤဒ်ကဲထီၣ်တၢ်ကတိၤတဖၣ်ဒီးတၢ်ကတိၤကျါတံၢ်တဖၣ်လီၤ

တၢ်အဒိလၢပဟံးန့ၣ်လၢတီၤဖျါကွီၣ်အကျါမ့ၢ်တၢ်ကတိၤစံၣ်လိာ်ကံၢ်စၢၤမိလၢပုၤသ့ၣ်ညါအီၤအါမးလီၤ.တဲဝဲဒ်အံၤ
-တၢ်ကတိၤတၢ်တခါ-စိာ်ခရုးထူးစံမ့ၢ်ပုၤတဂၤလီၤ.တၢ်ကတိၤခံ-ပုၤကညီခဲလၢာ်သံသ့လီၤ.တၢ်ကတိၤကျါတံၢ်-စိာ်ခ
ရုးထူးသံသ့လီၤ.

အၣ်ရံးစံထီၣ်ထဲလဲမၤလၢာ်အဆၢကတိၤလၢတၢ်ဃုသ့ၣ်ညါတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်အတၢ်ကတိၤတဖၣ်အံၤကဲထီၣ်တၢ်တဲ
အါလၢအဆၢပုၤဆူတၢ်ကတိၤကျါတံၢ်တဖၣ်လီၤ.အဝဲဃုဃိထံ“တၢ်သိၣ်တၢ်သီဘၣ်ဃးတၢ်ဆိကမိၣ်ပဲာ်ထံနီၤဖး”ဒ်
သိးတၢ်သိၣ်တၢ်သီဘၣ်ဃးပတၢ်မ့ၢ်တၢ်,တၢ်သိၣ်တၢ်သီဘၣ်ဃးတၢ်လၢအတထီဒါလိာ်ဒီးတၢ်သိၣ်တၢ်သီလၢအထူး
ကွံာ်တၢ်ခါသး,ဒ်န့ၣ်အသိးတၢ်သိၣ်တၢ်သီဘၣ်ဃးတၢ်ကတိၤကျါတံၢ်လၢအဒီးသန့သးလၢတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီ,ကျဲလၢပ
ကတဲတၢ်တခါဘၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢပဆိကမိၣ်လၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ကျါတံၢ်လီၤဆိတဖၣ်လၢအပဲလၢတၢ်ကတိၤလီၤဆိ
တဖၣ်အဃိလီၤ.

မ့ၢ်လံၤ,ယွၤဂ့ၢ်ပိညါအဂ့ၢ်လၢတၢ်ကတိၤအဂ့ၢ်တဖၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအဘၣ်ဘူ,သန့က့ၢ်စကီၤလးစံးထံးအပူၤမၤလိယွၤဂ့ၢ်ပိညါတဖၣ်ပာ်ဖျါထီၣ်အတၢ်သးအိၣ်လၢကဒုးအိၣ်ထီၣ်ယွၤဂ့ၢ်ပိညါအတၢ်စံးတၢ်ကတိၤဖၣ်လၢအဘၣ်ဂီၢ်ဒီးအၣ်ရံးစံးထီၣ်ထဲလ်အတၢ်စံးတၢ်ကတိၤဂ့ၢ်လိာ်တဖၣ်လီၤ.

ပကကွၢ်သကိးတဝီကဒီးမ့ၢ်တၢ်လီၤတံၢ်လၢတလိာ်တၢ်ရဲၣ်ပွဲးဘၣ်ဒါ?အခွံးန့ၢ်အတၢ်ကတိၤလၢပူၤမ့ၢ်သံၣ်ဒီးလိာ်ကွံၣ်ခၢၣ်,ဘၣ်ဃး“တၢ်သ့ၣ်ညါကစၢ်ယွၤအိၣ်န့ၢ်မ့ၢ်တၢ်လီၤတံၢ်လၢတလိာ်တၢ်ရဲၣ်ပွဲးဘၣ်ဒါ?”ဖဲအံၤအဝဲစံးဆၢတၢ်သံကွၢ်အံၤလၢတၢ်ထံၣ်စံၣ်လိာ်ကံၣ်စၢၤမၤလိၤ.အဝဲကွဲးဝဲတၢ်ကတိၤတဖၣ်အံၤ-

ပူၤလၢအအၢၣ်လီၤတၢ်လၢအထီဒါတၢ်လီၤတံၢ်အံၤတအိၣ်နီတဂၢဘၣ်...ဘၣ်ဆၢတၢ်လၢထီဒါတၢ်ကတိၤဟ့ၣ်ကူၣ်လၢယွၤမ့ၢ်တူၢ်လိာ်ဝဲလၢအအိၣ်န့ၢ်ပူၤသ့လၢ-ပူၤဟးစါဖိစံးလၢအသးကံၢ်ပူၤယွၤတအိၣ်ဘၣ်န့ၢ်လီၤ.အဃိသတးဒီး,ကစၢ်ယွၤအိၣ်န့ၢ်တမ့ၢ်တၢ်လီၤတံၢ်လၢအတလိာ်တၢ်ရဲၣ်ပွဲးဘၣ်.

စံၣ်လိာ်ကံၣ်စၢၤမၤလိၤလၢအဖျါထီၣ်ဖဲအံၤန့ၢ်လဲၤအသးဒ်အံၤလီၤ.တၢ်ကတိၤတၢ-ပူၤလၢအအၢၣ်လီၤတၢ်လၢထီဒါတၢ်လီၤတံၢ်အံၤတအိၣ်နီတဂၢဘၣ်.တၢ်ကတိၤခံ-တၢ်လၢအထီဒါ“ယွၤမ့ၢ်/ယွၤအိၣ်”န့ၢ်တၢ်တူၢ်လိာ်အိၣ်သ့လီၤ.တၢ်ကျၢၢ်တံၢ်-အဃိဒီး,ကစၢ်ယွၤအိၣ်န့ၢ်တမ့ၢ်တၢ်လီၤတံၢ်လၢအတလိာ်ဘၣ်တၢ်ရဲၣ်ပွဲးန့ၢ်ဘၣ်လီၤ.

တၢ်ကတိၤဖိတဆၢအံၤမ့ၢ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်အဒိဖိတခါလၢအခွံးန့ၢ်ထီၣ်ဒီးတြီဆၢအယွၤဂ့ၢ်ပိညါနီဖျါအသ့ဝဲစံၣ်လိာ်ကံၣ်စၢၤမၤလိၤ.ဒီးအဝဲအတၢ်သ့တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီအံၤမ့ၢ်တၢ်လၢပူၤကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ဖဲခဲးသလးလၢညါတဖၣ်အစါသ့ဝဲလီၤ.အနီၣ်ကီၢ်,တၢ်ထံၣ်ဒ်အံၤလၢအမ့ၢ်စံၣ်လိာ်ကံၣ်စၢၤမၤလိၤကဲထီၣ်တၢ်တမံၤလၢပူၤအိၣ်လၢယွၤဂ့ၢ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ပီ,အပူၤတုၤမ့ၢ်မဆါတနံၤအံၤလီၤ.

အါန့ၢ်တၢ်ပာ်သးလၢတၢ်ကတိၤအဖျါတဖၣ်န့ၢ်,တၢ်သန့သးလၢတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်တဖၣ်ဒီးတၢ်ဆိကမိၣ်ဆိကမးစံၣ်လိာ်ကံၣ်စၢၤတဖၣ်န့ၢ်,စကီၤလးစံးပာ်ဖျါအၣ်ရံးစံးထီၣ်ထဲလ်အတၢ်ဘၣ်ကူၣ်ဘၣ်ကံၣ်စၢၤဖျါအတၢ်တဲဖျါတၢ်မနုၤတဖၣ်ကြားဖဲဆိလၢအယွၤဂ့ၢ်ပိညါအပူၤလီၤ.

တၢ်လၢအဘၣ်ဖဲဆိတဖၣ် - အၣ်ရံးစံးထီၣ်ထဲလ်ပာ်ဖျါတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢကဘၣ်ပဲာ်ထံနီၤဖးဝဲတဖၣ်နီဖျါအနီၣ်ဂံၢ်နီၣ်ဒူး,တၢ်ဆိကမိၣ်ပဲာ်ထံနီၤဖး,ဒီးအတၢ်ပတီၢ်ဖုၣ်ထီတဖၣ်လီၤ.အဝဲကွၢ်တၢ်ခဲလၢာ်ဒ်နီၣ်က့အသးလီၤ.လၢအတၢ်ထံၣ်န့ၢ်,တၢ်ခဲလၢာ်ဘၣ်ထွဲတတီၤတီၤလၢနီၣ်က့အလီၤလၢတၢ်အါတၢ်ဂီၢ်ဒီးတၢ်တလၢပုၤအခၢၣ်သးအိၣ်လၢတၢ်ဖိလၢာ်တကပၤ,ဒီးတၢ်တခါဃီလၢအကဆီဒီးလၢပုၤအိၣ်လၢအဖိခိၣ်ကတၢၢ်လီၤ.ဒီးအဝဲန့ၢ်တၢ်ဆိကမိၣ်ဆိကမးအပိညါအတၢ်မၤတခါမ့ၢ်ဒ်သးကဃုထံၣ်န့ၢ်အတၢ်မ့ၢ်တၢ်လၢတၢ်ရဲၣ်လီၤအပူၤလီၤ.

လီၤကံၣ်ဒံးအဝဲန့ၢ်,ကစၢ်ယွၤအနီၣ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲအိၣ်လၢနီၣ်ထီၣ်ဘိအထီကတၢၢ်လီၤ.အဝဲမ့ၢ်တၢ်ခိၣ်သ့ၣ်အဆိကတၢၢ်,တၢ်လၢအဒုးကဲတၢ်တမ့ၢ်တၢ်လၢတၢ်ခဲလၢာ်လီၤ.ကစၢ်ယွၤမ့ၢ်တၢ်တမံၤဃီ,ကဆီလၢက့ၢ်ဂီၤ,ပူၤကဆီတဂၢလီၤ.မူခိၣ်ကလူးတဖၣ်အိၣ်လၢကစၢ်ယွၤအဖိလၢာ်လီၤ.ပူၤကညီတဖၣ်အိၣ်လၢမူခိၣ်ကလူးအဖိလၢာ်မ့ၢ်လၢမူခိၣ်ကလူးတဖၣ်မ့ၢ်နီၣ်ဒီးသးလီၤ.ဆၢဖိကီၢ်ဖိတနီၤအိၣ်လၢပူၤကညီအဖိလၢာ်;တၢ်မ့ၢ်တၢ်ဘိအိၣ်လၢခံတပတီၢ်,တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢအတမူတဖၣ်လၢခံတပတီၢ်;တၢ်ခိၣ်ထံးခိၣ်ဘိလွံၢ်မံၤလၢအမ့ၢ်ကလံၤ,မ့ၢ်အူဟီၣ်ခိၣ်ဒီးထံအိၣ်လၢတၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢအတမူတဖၣ်အဖိလၢာ်;ဒီးတၢ်လၢအဘၣ်ဃးဒီးနီၣ်ခိလၢအခံဒးလီၤ.

ဒ်သးကတိၤတၢ်လၢအရံးစံးထီၣ်ထဲလ်အတၢ်ဆဲးတၢ်လၢအပူၤပူၤကနၢ်ပၢၢ်အဂီၢ်,စကီၤလးစံးထွဲဂ့ၢ်ကျဲးစားရဲၣ်ပွဲးအယွၤဂ့ၢ်ပိညါဒ်အၣ်ရံးစံးထီၣ်ထဲလ်ဟ့ၣ်အဒိအတဲာ်အသးလီၤ.အဝဲသ့ၣ်ပာ်လီၤအတၢ်စူၢ်တၢ်န့ၢ်အတၢ်သိၣ်လိတဖၣ်လၢတၢ်ရဲၣ်လီၤယွၤဂ့ၢ်ပိညါဒ်လၢထးအသးလီၤ.အဝဲန့ၢ်တဲဝဲ,အဝဲသ့ၣ်စးထီၣ်ပာ်သ့ၣ်ပာ်သးဒီးစးထီၣ်ခရံၣ်အတၢ်သိၣ်လိတ

ဖၣ်လၢအလဲၤသဃဲၤဒီးတၢ်လၢအပတီၢ်ထီၣ်လၢအန့ၣ်ထီၣ်လၢအထီၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်ပၢ်လီၤအတၢ်အပတီၢ်တဖၣ်လၢအဖျၢၣ်တဆီတဆီလၢအလဲၤသဃဲၤဒီးအန့ၣ်ထီၣ်လၢအနီၣ်ထီၣ်လီၤ.ထီၣ်န့ၣ်,အဝဲသ့ၣ်မၤရှဲတၢ်လၢပနၢ်ပၢ်အီၤတညီတဖၣ်ဒီးပၢ်လီၤဝဲလၢအလီၢ်ဘၣ်တတီၤတီၤဒ်ယူဂျာဗီညါလၢအဖီခိၣ်အသိး,ရှဲပူးဘၣ်မနုၤအပိတၢ်အံၤဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်တတီၤအံၤ,တၢ်န့ၣ်ဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်တတီၤန့ၣ်လဲၣ်လီၤ.

တၢ်သကဲးပဝးဆူယူဂျာဗီညါလၢအဟဲလၢထးန့ၣ်ပကထံၣ်ဘၣ်ပွဲၤမဲၣ်ပွဲၤနီၤလၢထီၣ်ဒီးအန့ၣ်ခွဲန့ၣ်အစူမ့ၢ်သံၣ်ဇီၤလီၤကွဲၣ်ခၢ်အပူၤလီၤ.လၢအတၢ်ကွဲးစူမ့ၢ်တခါအပူၤအဝဲစးထီၣ်လၢတၢ်ကတီၤလၢညါဒီးသုးလီၤတဆီဘၣ်တဆီဆူတၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီၤလၢအထီၣ်ကတၢ်လၢစကီၤလးစံးထံးအယူဂျာဗီညါအပူၤလီၤ.ကစၢ်ယူၤထဲတဂၤဇီၤလီၤ.ဝံၤဒီးအန့ၣ်ခွဲန့ၣ်သုးအသးဆူယူၤသၢကတၢ်ဃီလၢအဘၣ်ဆိၣ်ဂ့ၢ်လီၤ.လၢအံၤ,အဝဲတဲဘၣ်ဃးတၢ်ဘၣ်တ့ၤ,လိာ်တဆၢလၢအတဲဘၣ်ဃးဒီးကစၢ်ယူၤအဂ့ၢ်လၢအမ့ၢ်တၢ်အဆီကတၢ်လၢအဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ခဲလၢ်လီၤ.ဖဲန့ၣ်ဝံၤအန့ၣ်ခွဲန့ၣ်တဲကဒီးဝဲတၢ်ဘၣ်တ့ၤခဲလၢ်အကျါအဒိၣ်ကတၢ်လၢမူခိၣ်ကလူးတဖၣ်လီၤ.လၢအံၤန့ၣ်,အဝဲတဲကဒီးတၢ်ဘၣ်တ့ၤလၢအဘၣ်တၢ်တ့ၤအီၤလၢဃုန့ၣ်အတီၢ်ပူၤလၢအဖျၢၣ်န့ၣ်ဒီးမူခိၣ်ကလူးတဖၣ်လီၤ.ဒီးလၢအဆၢဒိၣ်အကျါတဆၢတဲဖျါပူၤကညီအဂ့ၢ်,သးအဂ့ၢ်ဒီးတၢ်ဘၣ်တ့ၤလၢနီၣ်ခိၣ်အဂ့ၢ်လီၤ.ဒီးလၢအံၤကတၢ်,အန့ၣ်ခွဲန့ၣ်မၤကတၢ်အတၢ်ကွဲးစူမ့ၢ်လၢကစၢ်ယူၤမ့ၢ်ပူၤပတၢ်လၢတၢ်ဘၣ်တ့ၤခဲလၢ်အဖီခိၣ်,ပၢ်ဃုာ်ဒီးတၢ်လၢအအိၣ်ဒီးအနီၣ်ခိၣ်ဒ်လဲၣ်လီၤ.

အန့ၣ်ခွဲန့ၣ်ထီၣ်လဲၣ်အတၢ်ပၢ်လီၤဆီတဖၣ်အံၤပၢ်ဖျါအန့ၣ်ခွဲန့ၣ်အစူမ့ၢ်သံၣ်ဇီၤလိာ်ကွဲၣ်ခၢ်အသကဲးပဝးလၢအဘၣ်တၢ်ရဲၣ်လီၤအီၤညါန့ၣ်လၢစကီၤလးစံးထံးစံၣ်စၢ်မၤလီၤ.ဒီးအသကဲးပဝးတမံၤအံၤဘၣ်တၢ်မၤအီၤလၢအရံၣ်ဖိအယူဂျာဗီညါလၢန့ၣ်ကယၢတဖၣ်အပူၤ,တူၤလီၤလၢမုၢ်မဆါတနံၤအံၤပူၤလၢအထီၣ်ဒီးသလုးတဖၣ်အယူဂျာဗီညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီအပူၤလီၤ.

ခဲအံၤဖဲပကွၢ်သကဲးခရံၣ်ဖိအယူဂျာဗီညါအကျဲတနီၤလၢအသုးသးလၢလိာ်စီဆုံအသီတကကြူၢ်ဆူဟူးလုၣ်အတၢ်ဆီကမိၣ်ဆီကမးအသန့ၣ်အလီၢ်ခဲ-အဆီကတၢ်ဆူန့ၣ်ဇီၤ-ဖျဲးထီၣ်န့ၣ်စၢ်မၤလၢအတဲတၢ်ခဲခါလၢအထီၣ်ဒီးလိာ်သးလၢပၢ်သ့ၣ်လၢပူၤအစီ,ဒီးဆူအန့ၣ်ခွဲန့ၣ်ထီၣ်လဲၣ်အတၢ်ဆီကမိၣ်ဆီကမးလၢခဲးသလုးလၢပူၤအစီ-ပကြးကွၢ်ကဒီးဆူကျဲပူၤထီၣ်ဒီးသလုးအယူဂျာဗီညါတၢ်ထီၣ်သကြီၤအီၤဒီးတၢ်ကဲထီၣ်သးတဖၣ်အံၤလီၤ.

ပူၤထီၣ်ဒီးသလုးအယူဂျာဗီညါ Protestant Theology

ကျဲအိၣ်ဝဲအါဘိလၢတၢ်ကွၢ်ကဒါကွၢ်ပူၤထီၣ်ဒီးသလုးအယူဂျာဗီညါအပိပကြးမၤဆံးလီၤအတက့ၢ်ဆူတၢ်ဆံးကိာ်ဖိလီၤ.ပကကွၢ်သကဲးတၢ်ပတီၢ်သၢခါလၢပူၤထီၣ်ဒီးသလုးအယူဂျာဗီညါအပူၤ-တၢ်,ယူဂျာဗီညါလၢ ၁၆ န့ၣ်ယၢဖိၣ်လၢပူၤဆီသလဲတၢ်အိၣ်ဖိၣ်တဖၣ်အကျါ; ခံ,ပူၤထီၣ်ဒီးသလုးတဖၣ်အတၢ်အာၣ်လီၤအီၤလီၤလၢပူၤသုအီၤကိးဆၢကတီၢ်ဒဲး;ဒီးသၢ,မုၢ်မဆါတနံၤအံၤပူၤထီၣ်ဒီးသလုးဖိတဖၣ်အယူဂျာဗီညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီလီၤ.ပကစးထီၣ်လၢယူဂျာဗီညါဟဲလၢပူၤဆီသလဲတၢ်လၢပူၤတဖၣ်အအိၣ်လီၤ.

ပူၤဆီသလဲတၢ်အိၣ်ဖိၣ်လၢညါတဖၣ် Early Reformers

ပူၤထီၣ်ဒီးသလုးအယူဂျာဗီညါမ့ၢ်ဒ်သိးကဘိဘၣ်ဘိဂ့ၢ်ထီၣ်ခရံၣ်ဖိအယူဂျာဗီညါလၢအဟဲလၢလိာ်စီဆုံအပူၤလီၤ.မၢ်တုၣ်လူသၢၣ်ဒီးကွဲၣ်ခဲလဲာ်,အဒိန့ၣ်,မ့ၢ်ပူၤလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်အာၣ်လီၤယိာ်ယိာ်လၢကတဲဖျါလိာ်စီဆုံအစီကမီၤလၢ

ယွၤဂ့ၢ်ပိညါအပူၤလီၤ.တၢ်တၢ်တၢ်လၢအဟဲလၢရဲမဲၣ်နဲဒဲးသလုးဒီးအၣ်န့ၣ်ဘဲၣ်ထွဲးစံတဖၣ်န့ၣ်,အဝဲသ့ၣ်လဲၤဒီဖျိဒီးစံးဆၢ က့ၤဒီဖျိလံာ်စီဆုံလီၤ.

ဒီဖျိလၢတၢ်န့ၣ်အပိၣ်,လူသၢၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်ခဲလဲၣ်ဘဲၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်တက့ၢ်တၢ်လၢအစံးဆၢလီၤလီၤဒီးလီၤပလိာ်ဒီးယွၤဂ့ၢ်ပိညါဘၣ် ဂ့ၢ်ဘၣ်ပိလၢမ့ၢ်မဆါတနံၤအံၤဘၣ်.လၢအလီၤန့ၣ်,လူသၢၣ်အပူၤမၤလိတၢ်ဖိဖံးလံးမဲလဲလဲနဲသီနီၤဒီးခဲလဲၣ်ဘဲၣ်အပူၤမၤလိ တၢ်ဖိသံၣ်ဒီးဒါဘဲၣ်မ့ၢ်ပူၤလၢအရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤပူၤထီၣ်ဒဲးသလုးဖိတဖၣ်အယွၤဂ့ၢ်ပိညါလီၤ. မ့ၢ်န့ၣ်သက့ၢ်ဒ်န့ၣ်ဒီး, ပၤလၢပျၢၤအယွၤဂ့ၢ်ပိညါဒီးစကီၤလးစံးထံးအယွၤဂ့ၢ်ပိညါတဖၣ်ဟဲအိၣ်ဖျါထီၣ်လၢပူၤဆီသလဲတၢ်တဖၣ်အတၢ်ကွဲးတဖၣ် အပူၤလီၤ.

ပမ့ၢ်ဟ့ၣ်တၢ်အဒိတဒီ,ပကကွၢ်သကိးခဲလဲၣ်ဘဲၣ်န့ၣ်အတၢ်ကွဲးလၢအမံၤဟူသ့ၣ်ဖျါတၢ်မၤလိမၤဒီးဘၣ်ဃးခရံၣ်ဖိအတၢ် ဘူၣ်တၢ်ဘါ (Institutes of the Christian Religion) လီၤ. တၢ်မၤလိတဖၣ်အံၤဘၣ်တၢ်ကွဲးအိၣ်အဆိကတၢ် လၢကဒိသဒၢပူၤထီၣ်ဒဲးသလုးဖိတဖၣ်လၢတၢ်စ့ၢ်ကမၢ်န့ၣ်ကမၢ်အဂီၢ်လီၤ.သန့က့ၤလၢကဒိသဒၢပူၤထီၣ်ဒဲးသလုးတ ဖၣ်အတၢ်ထံၣ်အဂီၢ်,ခဲလဲၣ်ဘဲၣ်န့ၣ်ဒီးအတၢ်ထံၣ်လၢအဆူၣ်လၢကသျှင်ထီၣ်ယွၤဂ့ၢ်ပိညါလၢအဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အိၣ် လၢနံၣ်ကယၤတဖၣ်အပူၤတချုးလၢတၢ်ဆီသလဲတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အဆၢကတီၢ်လီၤ.ခဲအံၤ,တမ့ၢ်တၢ်လၢအဘၣ်လၢပကတဲ လၢခဲလဲၣ်ဘဲၣ်န့ၣ်ပိာ်ဝဲဒ်ပၤသ့ၣ်လၢပျၢၤမ့ၢ်စကီၤလးစံးထံးအယွၤဂ့ၢ်ပိညါန့ၣ်ဘၣ်.န့ၣ်သက့,လၢအတၢ်ကွဲးလၢတၢ်မၤလိ မၤဒီးအပူၤအဝဲပာ်ဖျါထီၣ်အတၢ်ထံၣ်လၢအဘၣ်ထွဲးဒီးအၣ်ရံးစံထီၣ်ထဲလဲအတၢ်ဆိကမိၣ်ဆိကမးလၢကျဲလၢအဝဲသ့တၢ် ကတီၢ်လၢအဒိပညီယိာ်,ပာ်ဖျါထီၣ်အယွၤဂ့ၢ်ပိညါဒ်အမ့ၢ်ဝဲတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဆိ;တၢ်ကတီၢ်စံၣ်လိၣ်ကံၣ်စၢၤမၤလၢကဟ့ၣ် ထီၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်ဆိကမးဒီဖျိတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်,ဒီးပာ်လီၤအယွၤဂ့ၢ်ပိညါဒ်တၢ်ရဲၣ်လီၤလၢအဖိခိၣ်အသိးလီၤ.

ပတအိၣ်ဒီးတၢ်ဆၢကတီၢ်လၢပကတဲခဲလဲၣ်ဘဲၣ်န့ၣ်အတၢ်မၤတခါဝဲတခါ,ဘၣ်ဆၣ်ပထံၣ်လၢအဝဲပာ်ကဲပာ်ဒိၣ်တၢ်ဆိ ကမိၣ်ဆိကမးဒ်အမ့ၢ်တၢ်ပိးတၢ်လီၤခိၣ်သ့ၣ်လၢယွၤဂ့ၢ်ပိညါအပူၤဒီးပထံၣ်စ့ၢ်ကိးအဝဲအတၢ်ပာ်လီၤယွၤဂ့ၢ်ပိညါလၢအကါ ဒိၣ်လၢဘၣ်ဟဲဆိတတီၤဘၣ်တတီၤဒ်လၢထးအသိးလီၤ.လၢတကဟ့ၣ်န့ၣ်,ပကန့ၣ်သကိးခဲလဲၣ်ဘဲၣ်အတၢ်အၢၣ်လီၤလၢအ ထံၣ်န့ၣ်တၢ်ကဲဘျုးဒီဖျိတၢ်မၤလိမၤကွၢ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီမ့ၢ်တၢ်ဆိကမိၣ်ပဲာ်ဖးနီၤဖး,မ့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဒုးကဲထီၣ်အိၣ်လၢပူၤတ စ့ၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်ဒ်လဲာ်လီၤ.လၢလံာ်တဘျုး,အဆၢဒိၣ်ခဲအလံာ်တၢ်မၤလိမၤဒီး (Institutes) ပူၤန့ၣ်,အဝဲကွဲးတၢ်က တီၢ်တဖၣ်အံၤလီၤ.

သန့က့ၤကစၢ်မ့ၢ်ဘၣ်သ့ၣ်ဘၣ်သးလၢကမၤစၢၤပူၤဒီဖျိပူၤလၢအတၢ်သ့ၣ်ညါယွၤအတၢ်ဟ့ၣ်နီၤလီၤတၢ် သ့ၣ်ညါဘၣ်ဃးတၢ်မၤလိတၢ်ဖိတၢ်ဃာ,တၢ်ဃုသ့ၣ်ညါတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီ,တၢ်ဒုးတဖၣ်,ဒီးစဲအ့ၣ်အတၢ်မၤလိ ဒ်အံၤတဖၣ်န့ၣ်,မဲပကသူတံးန့ၣ်အိၣ်လၢပဂီၢ်ဒ်ပဝဲ,ဒ်သိး,ပမ့ၢ်တဖၣ်န့ၣ်ကစၢ်ယွၤအတၢ်ဟ့ၣ်လၢအဟ့ၣ် သါပူၤတဖၣ်ဒီး,ပကဘၣ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်ဒီဖျိလၢပတၢ်ကၢၣ်တၢ်ကျဲလၢပကမၤလိန့ၣ်တၢ်လီၤ.

လၢအလီၤပလိာ်ဒီးတၢ်ဃုသ့ၣ်ညါမ့ၢ်တမ့ၢ်တၢ်ဆိကမိၣ်ပဲာ်ထံၣ်နီၤဖးတနံၤအံၤ,ခဲလဲၣ်ဘဲၣ်န့ၣ်အတၢ်ကွဲးတဖၣ်ညီၣ်န့ၣ်ဘၣ် တၢ်ပာ်ဖျါအိၣ်တမ့ၢ်ထဲလၢတၢ်ထံၣ်ဘၣ်ဃးလံာ်စီဆုံသိၣ်လိပူၤမနုၤလဲၣ်ဘၣ်,ဘၣ်ဆၣ်အတၢ်ပာ်ဖျါထီၣ်လံာ်စီဆုံအတၢ် သိၣ်လိတဖၣ်လၢကျဲလၢအပတီၢ်တုၤသိးဒီးအၣ်ရံးစံထီၣ်ထဲလဲအတၢ်ဆိကမိၣ်ပဲာ်ထံၣ်နီၤဖးလီၤ.

လၢတကဟ့ၣ်န့ၣ်,ခဲလဲၣ်ဘဲၣ်အတၢ်မၤလိမၤဒီးတၢ်ကွဲး(Institutes)စ့ၢ်ကိးဒုးဖျါထီၣ်က့ၤယွၤဂ့ၢ်ပိညါလၢအပာ်ဒိၣ်တၢ် လၢထးလၢအဒုးနဲၣ်ဖျါထီၣ်ဒဲးသလုးလၢပျၢၤတဖၣ်အယွၤဂ့ၢ်ပိညါလီၤ.တၢ်မၤလိမၤဒီး(Institutes)တဘျုးအံၤတၢ်နီၤဖး လီၤအိၣ်လံာ်ဘျုး.တၢ်တဘျုးန့ၣ်ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်သ့ၣ်ညါယွၤဒ်တၢ်ဘၣ်တုၤကစၢ်လီၤ.လၢလံာ်တဘျုးအံၤအပူၤခဲလဲၣ်ဘဲၣ်တဲ ဖျါကစၢ်ယွၤဒ်အမ့ၢ်တၢ်ဒီးကစၢ်ယွၤဒ်တၢ်ဘၣ်တုၤကစၢ်လၢအစိကမိၣ်ဒိၣ်တုၤဒီးဟံးစိဟံးကမိၣ်လၢတၢ်ခဲလဲာ်အဖိခိၣ် လီၤ.လံာ်ခဲဘျုးတဘျုးဟ့ၣ်တၢ်သးစၢၤဆၢလၢတၢ်သ့ၣ်ညါယွၤဒ်ပူၤပူၤက့ၤတၢ်တၢ်,လံာ်အံၤတဲဘၣ်ဃးတၢ်လၢဟီၣ်

ခိၣ်လၢအဘၣ်ထွဲဒီးယူဂရိုပီတၢ်ဟဲလီၤဆူဟီၣ်ခိၣ်ဖဲခရံၣ်မၤလၢပွဲၤတၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤလၢအပူၤဂီၢ်မ့ၢ်အဂီၢ်လီၤ.လံာ်သာ
ဘၣ်တဘၣ်တၢ်တူၢ်လိာ်တၢ်ဘျးတၢ်ဖျိၣ်ဒီးအတၢ်ဘၣ်ဘျးဒီးတၢ်အစၢတဖၣ်လီၤ.ဖဲအံၤခဲလဲၣ်န့ၣ်ပွဲၤတၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်
က့ၤလၢအဘၣ်တၢ်မၤလၢပွဲၤအီၤလၢခရံၣ်အပူၤန့ၣ်တၢ်ပာ်ဖျါထီၣ်ဆူပူၤတၢ်တၢ်ဒီးတၢ်ဆိၣ်စ့ၤမနုၤတဖၣ်ဒီးတၢ်
အစၢမနုၤတဖၣ်ဖဲပတူၢ်လိာ်-တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤလၢအလီၤဘၣ်ပူၤတၢ်တၢ်ဒီးတၢ်အတၢ်အိၣ်မူလီၤ.ဒီးလံာ်လွံၢ်ဘၣ်
တဘၣ်တဲဘၣ်ဃးတၢ်လၢအဖျိၣ်တဖၣ်,တၢ်လၢပမၤညီၣ်န့ၣ်-တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်,အတၢ်မၤကဆိၣ်,ဒီးအတၢ်ထွဲဒီးပဒိၣ်ပပူၤလီၤ.

အယံၤဒီးပထံၣ်သ့လၢ,ခဲလဲၣ်ဘဲန့ၣ်သးအတၢ်ထံၣ်လၢအပတီၢ်ထီၣ်တဖၣ်တဆိတဆိဆူတၢ်လၢအဖျိၣ်လီၤ.တၢ်လၢအ
မ့ၢ်တၢ်မ့ၢ်ဆ့ၣ်မ့ၢ်ဂီၢ်တဖၣ်လီၤ.ကစၢ်ယူဂရိုပီအမ့ၢ်ပူၤစိကမီၤဒိၣ်တုၣ်လၢတၢ်ဘၣ်တ့ၣ်ခဲလၢာ်အဖီခိၣ်န့ၣ်တၢ်တဲအဂ့ၢ်အဆိ
ကတၢ်လီၤ.ဝံၤဒီးကစၢ်ယူဂရိုပီအတၢ်ဘၣ်ထွဲဒီးဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်စံၣ်စိတဲစိတဲစိဖျါယုၣ်ဂူၤမ့ၢ်တၢ်ခံမံၤတမံၤလီၤ.လၢခံမံၤတမံၤ
မ့ၢ်နီၣ်တၢ်တၢ်ဒီးတၢ်အတၢ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤလီၤ.ဒီးလၢခံကတၢ်,ပသးစၢ်ဆၢဆူတၢ်လၢပမၤတဖၣ်,ခရံၣ်ဖိ
အတၢ်အိၣ်မူကိးန့ၣ်ဒီးတဖၣ်လီၤ.

အယံၤဒီး,လၢအဝဲအတၢ်ဆိၣ်ထွဲတၢ်ဆိကမိၣ်ပဲာ်ထံၣ်နီၤဖးဒီးယူဂရိုပီညါလၢထးအပူၤန့ၣ်,ခဲလဲၣ်ဘဲန့ၣ်ပိာ်ဝဲယူဂရိုပီ
ညါအကျိၤအကျဲတဖၣ်ဒီးအတၢ်ပာ်ကဲဆိတၢ်တနီၤလၢအဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤလၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အတၢ်စံၣ်စိတဲစိအ
ပူၤတဖျးလၢတၢ်ဆိတလဲအဆၢကတီၢ်လီၤ.

အါန့ၣ်တၢ်တီၢ်နီၣ်တၢ်သန့ၤသးလၢပူၤထီၣ်ဒါခဲးသလးလၢပူၤတဖၣ်အယူဂရိုပီညါလၢအဒုးကဲထီၣ်ယူဂရိုပီညါန့ၣ်,
ပကြးတဲစ့ၢ်ကိးသ့လၢပူၤထီၣ်ဒါခဲးသလးတဖၣ်အတၢ်အာၣ်လီၤအတၢ်ဟဲလီၤစၢမ့ၢ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၢ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.ပူၤထီၣ်ဒါခဲး
သလးလၢတၢ်လီၤအါတီၤဒုးအိၣ်ထီၣ်လံာ်တၢ်စူၢ်တၢ်န့ၣ်အလံာ်ဖိဒီးတၢ်အာၣ်လီၤအီၤလီၤလၢအတဲဖျါအဝဲသ့ၣ်အတၢ်န့ၣ်
လၢအဖျိၣ်လီၤ.

တၢ်အာၣ်လီၤအီၤလီၤလၢပူၤတူၢ်အီၤတူၢ်ခဲအံၤ Classical Confessions

ပမ့ၢ်ဟ့ၣ်အဒိန့ၣ်,ပကကွၢ်လၢဝဲးစံမ့ၢ်ထၢၣ်အတၢ်အာၣ်လီၤဘၣ်ဃးတၢ်န့ၣ်လၢအဘၣ်တၢ်ကွဲးအီၤလၢ ၁၆၄၇
န့ၣ်လီၤ.ဒ်ပူၤထီၣ်ဒါခဲးသလးလၢညါတဖၣ်အသိး,ပမ့ၢ်ကိးဝဲးစံမ့ၢ်ထၢၣ်အယူဂရိုပီညါလၢအမ့ၢ်တၢ်ကွဲးလၢအကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်
သ့န့ၣ်တဘၣ်တဝါဘၣ်ခိၣ်ဖျါလၢအဘၣ်တၢ်ကွဲးအီၤလၢလံာ်စီဆုံအတၢ်သိၣ်လိတဖၣ်အပူၤအယံၤလီၤ.သန့ၣ်က့ၤ,မ့ၢ်တၢ်မ့ၢ်
တၢ်တီၢ်လၢတၢ်အာၣ်လီၤအံၤဘၣ်ကူၣ်ဘၣ်ကံးဒီးတၢ်ထံၣ်လၢအယူဂရိုပီညါအသကဲးပဝးလၢခဲးသလးလၢပူၤအစၢလီၤ.
တၢ်အာၣ်လီၤအံၤဟံးန့ၣ်ဝဲအာၣ်ရံးထီၣ်ထဲလဲအတၢ်ဆိကမိၣ်ပဲာ်ထံၣ်နီၤဖးလၢအအိၣ်ဒီးလံာ်မဲာ်ဖျါလၢအထီတဖၣ်,တၢ်
ကွဲးခဲလၢာ်အခိၣ်သ့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဆိတဖၣ်,တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်စံးဆၢလၢတၢ်ကျါတၢ်က့ၤတၢ်ဂ့ၢ်ခံခါလၢပကိးလၢစံၣ်
လိာ်ကံၣ်စၢၤမၤလၢအယူဂရိုပီညါအပူၤ,ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီတဖၣ်တၢ်ရဲၣ်လီၤဆိတၢ်ဂ့ၢ်လၢထးဒီးတဆိတဆိလီၤဆူအဖီလၢာ်
လီၤ.,

ပထံၣ်လၢအတၢ်ကွဲးတတီၤအံၤပာ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်ပဲာ်ထံၣ်နီၤဖးလီၤ.လၢဝဲးစံမ့ၢ်ထၢၣ်အတၢ်အာၣ်လီၤဘၣ်ဃး
တၢ်န့ၣ် (Westminster Confession of Faith) အတၢ်ကွဲးအပူၤ,လီၤဆိဒ်တၢ်ဖဲအဆၢဒိၣ်တၢ်, အဆၢဖိ ၆ အပူၤ
ဖျါရဲၣ်ဒ်အံၤလီၤ.မိကန့ၣ်သကိးအတၢ်ထံၣ်တက့ၢ်.

*တၢ်လၢအဘၣ်ဃးဒီးယူဂရိုပီလၢအလၢကပီၤဒုးဝဲအဂီၢ်,ပူၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိအတၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤအ
ဂီၢ်,တၢ်န့ၣ်ဒီးတၢ်မူ,န့ၣ်ဘၣ်တၢ်ပာ်ဖျါအီၤလၢလံာ်စီဆုံအတၢ်ကွဲးအပူၤ,မ့ၢ်တမ့ၢ်လၢတၢ်ဂ့ၢ်ဒီးတၢ်မၤအ
သးလၢအလီၤအိၣ်တဖၣ်ပထံၣ်န့ၣ်ဒီးပဆိကမိၣ်ပဲာ်ထံၣ်နီၤဖးသ့လၢလံာ်စီဆုံအပူၤလီၤ.*

ပကဟ်သျှင်ပာ်သးတၢ်ခဲလၢာ်န့ၣ်အလီၤအိၣ်ထဲယူၤအလၢကတီၤဒီးပတၢ်အုၣ်က့ၤဒိၣ်က့ၤအဂီၢ်,တၢ်န့ၣ်,ဒီးတၢ်အိၣ်မူန့ၣ်ပထံၣ်န့ၣ်အိၣ်သ့လၢကျဲၣ်ခံၣ်လီၤ.လၢတကမၤန့ၣ်,တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီတဖၣ်အံၤဟဲဖျါထီၣ်လၢလံာ်စီဆုံအပူၤလီၤ.အဝဲန့ၣ်အခါပညိမ့ၢ်ဝဲ,လံာ်စီဆုံသိၣ်လိတၢ်မ့ၢ်တီလၢအရ့ဒိၣ်တဖၣ်တဲဖျါထီၣ်ရဲၣ်ပျီပျီလီၤ.ဘၣ်ဆၣ်လၢအတကမၤ,ခရံၣ်ဖိတၢ်စူၢ်တၢ်န့ၣ်အတၢ်သိၣ်လိတၢ်နီၤန့ၣ်“လၢအဂ့ၢ်ဒီးတၢ်မၤအသးလၢအလီၤအိၣ်တဖၣ်...ပပဲာ်ထံနီၤဖးသ့လၢလံာ်စီဆုံအပူၤလီၤ”.တၢ်ကွဲးတခါအံၤဟ်ဖျါလၢတၢ်ဆိကမိၣ်မ့တမ့ၢ်တၢ်ဆိကမိၣ်ပဲာ်ထံနီၤဖးမ့ၢ်တၢ်လၢအရ့ဒိၣ်မးတခါလၢပူၤထီဒါခဲးသလးတဖၣ်အယူၤဂိုပီညါအပူၤလီၤ.ဖဲပူၤထီဒါခဲးသလးအပူၤမၤလိယူၤဂိုပီညါတဖၣ်မၤအတၢ်မၤန့ၣ်,အဝဲသ့ၣ်သ့တၢ်ဆိကမိၣ်ဒီးတၢ်ဆိကမိၣ်ပဲာ်ထံနီၤဖးလၢလၢကကွဲးလီၤလံာ်စီဆုံအခါပညိတဖၣ်လီၤ.လၢကျဲၣ်အံၤ,ဝဲးစံမ့ထၢၣ်အတၢ်အၢၣ်လီၤလိၣ်ဖျါထီၣ်အသကဲးပဝးလီၤတံၢ်လီၤဆဲးလၢအသ့ကျိၤကျဲၤလၢညါတဖၣ်လီၤ.

အါန့ၣ်အန့ၣ်,ပမ့ၢ်ကွၢ်တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီလၢအဂၤအစီၣ်ပထံၣ်တၢ်အၢၣ်လီၤဘၣ်ဃးတၢ်န့ၣ်စ့ၢ်ကီးလိၣ်ဖျါထီၣ်ယူၤဂိုပီညါလၢထးလၢအဟဲဆိလီၤ.တၢ်အၢၣ်လီၤအဆၢဒိၣ်တဖၣ်န့ၣ်တၢ်ရဲၣ်လီၤအိၣ်ဒီးအံၤလီၤ.အဆၢဒိၣ်အဆိကတၢ်အခိၣ်တီမ့ၢ်ဝဲ“ဘၣ်ဃးလံာ်စီဆုံ”အဆၢဒိၣ်ခံဒီးသၢပာ်သးအါတက့ၢ်လၢသးလၢအထီကတၢ်လၢအမ့ၢ်-ကစၢ်ယူၤအနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲလီၤ.လၢအံၤတခါတခါ,အဆၢဒိၣ်လွံၤဒီးယဲာ်တဲဘၣ်ဃးတၢ်ဘၣ်တ့အဂ့ၢ်လီၤ.ဖဲန့ၣ်ဝံၤလဲၤဆူတၢ်ဂ့ၢ်ယိယိဖိမ့တမ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဃးဟီၣ်ခိၣ်,အဆၢဒိၣ်ဃုတုၤအဆၢဒိၣ်တဆံနွံတဲပူၤကညိအတၢ်လီၤကမၣ်လၢတၢ်ဒီးဘးအပူၤဒီးတၢ်ပူၤက့ၤပိာ်ထီၣ်အံၤလီၤ.လၢအံၤတတီၤ,အဆၢဒိၣ်တဆံဃးတုၤသၢဆံတၢ်ရဲၣ်ပူၤတၢ်ဂ့ၢ်လၢတၢ်အိၣ်ဖျါဒီးခရံၣ်ဖိအိၣ်မူဝဲဒ်လဲၣ်လီၤ.လၢအံၤကတၢ်,အဆၢဒိၣ်သၢဆံခံတုၤသၢဆံသၢတဲဘၣ်ဃးဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်စံၣ်စါတဲစါအကတၢ်လီၤ.

ယူၤဂိုပီညါအတၢ်ရဲၣ်လီၤဆိတၢ်လၢထးဝံၤဟဲလီၤတဆိဘၣ်တဆိအံၤမ့ၢ်ကွၢ်ဂီၤသကဲးပဝးလၢပူၤထီဒါခဲးသလးအါကသ့ဝဲလၢအတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤဒီးအတၢ်စူၢ်တၢ်န့ၣ်တၢ်ကွဲးအပူၤလီၤ.

ဃုာ်ဒီးပူၤထီဒါခဲးသလးအယူၤဂိုပီညါအသကဲးပဝးအံၤဒီးအတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤလၢပမၤလိန့ၣ်အံၤ,ပကကွၢ်မ့ၢ်မဆိတနံၤအံၤယူၤဂိုပီညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီအိၣ်စ့ၢ်ကီးဒီးအသကဲးပဝးတဖၣ်အံၤလီၤ.

ယူၤဂိုပီညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီလၢမ့ၢ်မဆိတနံၤအံၤ Modern Systematics

ပမ့ၢ်ဟ့ၣ်အဒိ,ကွၢ်အဒိလၢယူၤဂိုပီညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီလၢခါလဲၣ်စီးလၢဖြးစံထၢၣ်အလံာ်စီဆုံကွီလၢအအိၣ်မူလၢ ၁၇၉၇-၁၈၇၈ ကွဲးဝဲတက့ၢ်. လၢအတၢ်ကွဲးယူၤဂိုပီညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီအပူၤ,ဟီးဟ့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ဒီးတၢ်ဆိကမိၣ်တၢ်ပဲာ်ထံနီၤဖးလၢတၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်သ့ၣ်ဖဲအသ့ပူၤလၢညါတဖၣ်အတၢ်ကတီၤအဖျါလၢအယိာ်, သန့ၤအသးလၢတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဆိတဖၣ်, သျှင်ထိုက်အတၢ်ထံၣ်လၢအစၢလၢန့ၣ်ဘၣ်ခီဖျါတၢ်တဲခံမံၤဒီးပာ်ဃုာ်စ့ၢ်ကီးတၢ်ရဲၣ်လီၤဆိယူၤဂိုပီညါလၢထးလီၤ.

လၢတကမၤန့ၣ်,ဟီးဟံးန့ၣ်တၢ်ထံၣ်လၢအလိၣ်ဘၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်ပဲာ်ထံနီၤဖးလၢအအါန့ၣ်ခဲသလးလၢပူၤအပူၤကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ဒီးပူၤထီဒါခဲးသလးလၢညါတဖၣ်လီၤ.ပကကန့ၣ်သကီးအဝဲအတၢ်ရဲၣ်ပူၤယူၤဂိုပီညါအတၢ်မၤတဖၣ်လၢအလီၤပလိာ်ဒီးခဲအ့ၣ်တၢ်ဃုသ့ၣ်ညါလၢမ့ၢ်မဆိတနံၤအံၤလီၤ.လၢလံာ်တၢ်,အဆၢဒိၣ်တၢ်,အဆၢဖိယဲာ်လၢယူၤဂိုပီညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီ (Systematic Theology) အပူၤအဝဲကွဲးဝဲတၢ်ကတီၤတဖၣ်အံၤလီၤ.

ပူၤဘၣ်ဃးဒီးခဲအ့ၣ်ဟဲထံၣ်န့ၣ်တၢ်မၤလိဘၣ်ဃးဒီးန့ၣ်ဆၢၣ်အိၣ်ဒီးအတၢ်တယာ်တဖၣ်လီၤ.အဝဲတယာ်ကွၢ်ဒီးန့ၣ်န့ၣ်အတၢ်န့ၣ်လီၤအသးခီဖျါလၢတၢ်လၢအထံၣ်,အန့ၣ်ဟူ,န့ၣ်ပာ်ဝဲတဖၣ်...အဝဲတယာ်ကွၢ်ဝဲခီဖျါစ့ၢ်ကီးအခိၣ်န့ၣ်အတၢ်န့ၣ်ပာ်တဖၣ်လီၤ...အဝဲကဘၣ်သန့ၤစ့ၢ်ကီးအသးလၢတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီတနီၤလၢအတဘၣ်တၢ်သိၣ်လိအိၣ်လၢတၢ်လဲၤခီဖျါအဃိ...အတၢ်အစၢခဲလၢာ်န့ၣ်အိၣ်ထီၣ်လၢတၢ်ကဲထီၣ်အဝဲန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအကဲထီၣ်လၢတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်အစီလၢ,ကကဲထီၣ်တၢ်အစၢတဖၣ်လီၤ.

လၢအတၢ်တဲဖျါန့ၣ်အစဲအ့ၣ်လၢအဝဲအစါန့ၣ်,ဟီးဟံၣ်ဖျါစ့ၢ်ကီးတၢ်ကတိၤဘၣ်ဃးပုၤမၤလိယုၤဂ့ၢ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီတဖၣ်လီၤ.

...ဒ်လံာ်စီဆုံမ့ၢ်တၢ်လၢပုၤမၤလိယုၤဂ့ၢ်ပိညါတဖၣ်အဂီၢ်အသိးန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢပုၤမၤလိစဲအ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်လီၤ. အဝဲအံၤမ့ၢ်အဒၢးလၢအပာ်ဖျါဃာ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီတဖၣ်,ဒီးအကျဲလၢကပာ်ဖျါလီၤတံၢ်တၢ်လၢလံာ်စီဆုံသိၣ်လိဝဲန့ၣ်,မ့ၢ်တၢ်ဒ်သိးသိးဒီးန့ၣ်အပုၤကူၣ်သ့ဝီညါတဖၣ်ဃုသ့ၣ်ညါလၢကပာ်ဖျါလီၤတံၢ်တၢ်လၢန့ၣ်သိၣ်လိဝဲလီၤ.

အဃိဒီးပထံၣ်လၢဟီးဒုးန့ၣ်အတၢ်နၢပၢၢ်ဘၣ်ဃးတၢ်ဆိကမိၣ်ဒီးတၢ်ဆိကမိၣ်အတၢ်ပဲာ်ဖးနီၤဖးလၢအလဲၤသ ဃဲဒီးစဲအ့ၣ်လၢအဝဲအစါ,ဒ်ပုၤမၤလိယုၤဂ့ၢ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီအသိးအဝဲဝဲၤဆၢထၢၣ်ဒ်ပုၤလၢညါတဖၣ်အသိးလၢအ ထံၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်ပဲာ်ထံနီၤဖးဒ်တၢ်ပီးတၢ်လီလၢအရ့ဒိၣ်တခါလၢတၢ်သျှင်ထီၣ်ယုၤဂ့ၢ်ပိညါလီၤ.

လၢအဂၤတဘိ,ဟီးအယုၤဂ့ၢ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီန့ၣ်ရဲၣ်လီၤဝဲတၢ်လၢအကဘၣ်ဟဲဆိလၢအမ့ၢ်ယုၤဂ့ၢ်ပိညါလၢထး တဖၣ်လီၤ.ပမ့ၢ်ကွၢ်အယုၤဂ့ၢ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီတဘျးဖိန့ၣ်ပကထံၣ်ဘၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီအါမံၤအဖီခိၣ်ပာ်ဖျါထီၣ်အခရံၣ်ဖိ ယုၤဂ့ၢ်ပိညါအက့ၢ်အဂီၢ်လီၤ.

အယုၤဂ့ၢ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီစးထီၣ်လၢတၢ်ကတိၤလၢညါလၢအဆၢဒိၣ်တၢ်အခိၣ်တီမ့ၢ်ဝဲ- “ယုၤဂ့ၢ်ပိညါအမ့ၢ်အ တီ”လီၤ.ဖဲန့ၣ်အဝဲတဲဘၣ်ဃးတၢ်သိၣ်လိဘၣ်ဃးကစၢ်ယုၤအနီၣ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲလီၤ.အဆၢဒိၣ်ခံအခိၣ်တီလၢ “အဲနိၣ်ထီၣ်ဖိ လီၤကွံၤ”လၢအလီၤဝဲတဆိကဒီးန့ၣ်ပထံၣ်ဘၣ်တၢ်မၤလိဘၣ်ဃးပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိအဂ့ၢ်လီၤ.လၢခံတတီၤအဆၢဒိၣ်သၢန့ၣ်အ ခိၣ်တီ “စိၣ်ထံရံၣ်စါလိၣ်ကွံၤ”လၢအမ့ၢ်တၢ်မၤအထီကတၢ်လၢကစၢ်ယုၤမၤလၢဟီၣ်ခိၣ်ဖိဂီၢ်ဒိဖျါခရံၣ်ဒီးလီၤကဒီးတဆိ ဆူတၢ်အုၣ်က့ၢ်ခိၣ်က့ၢ်လၢပုၤဂီၢ်မုၢ်အဂီၢ်,ဝံၤဒီးတၢ်ဘျးတၢ်ဖျါအခိၣ်ပညီလီၤ.ဒီးပိာ်ထီၣ်အခံလၢတၢ်မၤကတၢ်က့ၢ်အ ယုၤဂ့ၢ်ပိညါလၢအဆၢဒိၣ်လွံၤ, “အဲးစံဆၢထံၣ်လိၣ်ကွံၤ”မုၢ်နံၤခံကတၢ်အဂ့ၢ်လီၤ.

အဃိဒီးပထံၣ်လၢကိးန့ၣ်ဒဲးကိးဆၢကတီၢ်ဒဲးန့ၣ်,ဖဲခရံၣ်ဖိလၢအသ့ၣ်တီသးရၤတဖၣ်ဆဲးဆီၣ်လီၤ.အသးလၢလံာ်စီ ဆုံအဖီလၢန့ၣ်,အဝဲသ့ၣ်ပာ်ဖျါစ့ၢ်ကီးလံာ်စီဆုံအတၢ်သိၣ်လိလၢကျဲလၢအဘၣ်ဘျးဘၣ်ဒါလၢကဆိတလဲပုၤတခီတီမုၢ်ဖိ အလုၢ်အလၢလၢအတၢ်အိၣ်မူအပူၤလီၤ.

ဖဲပကွၢ်သကိးယုၤဂ့ၢ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီအတၢ်ဟဲအိၣ်သ့ၣ်လီၤအသးဒ်ခရံၣ်ဖိအယုၤဂ့ၢ်ပိညါအကျဲအကါဒိၣ်က တၢ်ဝံၤအလီၤခံ,ပကကွၢ်တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်သ့ၣ်သၢမံၤတမံၤ,တၢ်အလုၢ်အပူၤဒီးတၢ်လီၤဘၣ်ယိာ်အကျဲတဖၣ်လၢပထံၣ်လၢယုၤ ဂ့ၢ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီအပူၤလီၤ.လၢတၢ်မၤလိခါဆူမဲာ်ညါအဂီၢ်ပကကွၢ်သကိးအီၤလၢာ်လၢာ်ဆုဆုလီၤ.ဖဲတကတီၢ်အံၤ,ပ ကကွၢ်ထဲအတက့ၢ်လၢအလဲၤလီၤ.

အလုၢ်အပူၤဒီးတၢ်လီၤဘၣ်ယိာ်တဖၣ် Values and Dangers

လၢပကကွၢ်သကိးတၢ်လၢအဂ့ၢ်,ဒီးတၢ်လၢအဂံၢ်စၢ်လၢယုၤဂ့ၢ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီအပူၤအဂီၢ်,ပကြးသ့ၣ်နီၣ် ပတဲတ့ၢ်တၢ်သျှင်ထီၣ်ယုၤဂ့ၢ်ပိညါလၢကျဲဒ်လဲၣ်လၢပတၢ်မၤလိတဖၣ်အပူၤလီၤ.နကသ့ၣ်နီၣ်ပတဲဘၣ်ဃးကစၢ်ယုၤတၢ် နီၣ်နီၣ်လၢကစၢ်ယုၤဟ့ၣ်ပုၤတၢ်သၢမံၤလၢအကဲဘျးလၢပဂီၢ်ဖဲပသ့ၣ်ထီၣ်ပယုၤဂ့ၢ်ပိညါလီၤ.တၢ်ထူးထီၣ်လံာ်စီဆုံအခိၣ်ပ ညီတဆၢဘၣ်တဆၢ,တၢ်ရူလိာ်မုၢ်လိာ်လၢပပုၤတဝၢအကျဲဒီးခရံၣ်ဖိအတၢ်အိၣ်မူလီၤ.တၢ်ထူးထီၣ်လံာ်စီဆုံအခိၣ်ပညီမ့ၢ် တၢ်ပာ်သးစၢ်ဆၢလၢတၢ်လီၣ်ဖျါလီၤဆီဒီးတၢ်အဂၤခံခါတခီပာ်သ့ၣ်ပာ်သးအါတက့ၢ်လၢတၢ်လီၣ်ဖျါလၢပုၤအါဂၤထံၣ် သ့လီၤ.တၢ်ရူလိာ်မုၢ်လိာ်လၢပပုၤတဝၢအပူၤမ့ၢ်တၢ်လၢအရ့ဒိၣ်လၢတၢ်လီၣ်ဖျါလၢပုၤအါဂၤထံၣ်သ့အပူၤလီၤ.ပုၤဂၤအ တၢ်အုၣ်အသး,လီၤဆီဒ်တၢ်ခရံၣ်ဖိအဂၤတဖၣ်အတၢ်အုၣ်အသးလီၤ.ဒီးခရံၣ်ဖိအတၢ်အိၣ်မူဟံးန့ၣ်ပတၢ်သးစဲဆူတၢ် အရ့ဒိၣ်လၢအဂၤတဖၣ်လၢတၢ်လီၣ်ဖျါလၢပုၤအါဂၤထံၣ်သ့လီၤ.တၢ်အဂၤလၢပမၤလိန့ၣ်ဒိဖျါပတၢ်လဲၤဒိဖျါလၢပအိၣ်မူ

လၢခရံၣ်အဂီၢ်,ပတၢ်ဂုၢ်ကျဲးစးဒီးတၢ်ဒဲးဘးဒီးပတၢ်ပာ်သးလၢသးအပူၤလီၤ.ယူဂိုပီညါအပီးအလီၤသၢခါအံၤမ့ၢ်ကျဲးမ့ၢ်
ဆ့ၣ်မ့ၢ်ဂီၤလၢသးစီဆ့ၣ်ဆ့ၣ်ယူဂိုပီညါမ့ၢ်လၢကနၢ်ပၢၢ်အတၢ်လီၣ်ဖျါဒီးကသျှင်ထိုက်ခရံၣ်ဖိအယူဂိုပီညါအဂီၢ်လီၤ.

နကသ့ၣ်နီၣ်စ့ၢ်ကိးလၢတၢ်သၢမံၤအံၤမ့ၢ်မၤစၢၤပၤလၢပကခံကွၢ်စီၤကွၢ်ပတၢ်န့ၢ်အပတီၢ်တဖၣ်လၢပကဘၣ်န့ၢ်
န့ၢ်ဒိၣ်ဖဲလဲၣ်တခါန့ၢ်လၢပဲၤဖဲလဲၣ်တခါလဲၣ်လီၤ.ဒ်ပုၤအုၣ်အသးလၢအယုၤသ့ၣ်ညါလံာ်မဲာ်ဖျါတဖၣ်အသိး,တၢ်ဘၣ်
ထွဲဒီးပုၤတဝၢဒီးတၢ်အိၣ်မူဒ်ခရံၣ်ဖိအသိး,တၢ်သၢမံၤအံၤမ့ၢ်မ့ၢ်ဖိမံးဒီးဟ့ၣ်တၢ်အတယၢ်လၢပကပာ်လီၤပတၢ်န့ၢ်အပ
တီၢ်တဖၣ်ဒီးပတၢ်န့ၢ်န့ၢ်ဘၣ်ဘးတၢ်ဂ့ၢ်ဖဲလဲၣ်ကြးဒိၣ်ထီၣ်လၢဖဲလဲၣ်လီၤ. သန့က့,ပမ့ၢ်အုၣ်သးလၢတၢ်သၢမံၤအံၤတ
ဖိးလိာ်အသးဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တခါခါဘၣ်တခီပတၢ်န့ၢ်တယၢ်လၢပန့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်အံၤကဖံၣ်ဒီးပတၢ်န့ၢ်န့ၢ်တၢ်အံၤကစ့ၢ်စ့ၢ်ကိးလီၤ
ခီဖျါလၢတၢ်သၢမံၤပသုၤသ့ၣ်လၢအမ့ၢ်တၢ်ထုးထီၣ်အခီပညီ,ပုၤတဝၢအတၢ်ဘၣ်ထွဲဒီးခရံၣ်ဖိအတၢ်အိၣ်မူမ့ၢ်တၢ်အရ့ဒိၣ်
လၢတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ခရံၣ်ဖိအယူဂိုပီညါအသိ,ပကြးခံကွၢ်စီၤကွၢ်အလုၢ်အပုၤဒီးတၢ်ဘၣ်ယိာ်လၢယူဂိုပီညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်
ဝီအပူၤမူၤနီၣ်နီၣ်ခီဖျါတၢ်သံကွၢ်ယူဂိုပီညါအံၤဘၣ်ထွဲဒီးယူဂိုပီညါသၢမံၤအံၤဒ်လဲၣ်လီၤ. မ့ၢ်ယူဂိုပီညါဘၣ်ဂ့ၢ်
ဘၣ်ဝီအံၤမၤစၢၤပၤမ့ၢ်တမ့ၢ်မၤဘၢပတၢ်သ့ၣ်လၢပကသ့ၣ်ယူဂိုပီညါအတၢ်ဟ့ၣ်အပီးအလီၤသၢမံၤအံၤဒ်လဲၣ်လီၤ.

ပကကွၢ်အဆိကတၢ်လၢယူဂိုပီညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီအတၢ်ဘၣ်ထွဲဒီးခရံၣ်ဖိအတၢ်အိၣ်မူ,ခံ,ယူဂိုပီညါဘၣ်ဂ့ၢ်
ဘၣ်ဝီဒီးတၢ်ဘၣ်ထွဲဒီးပုၤတဝၢ,ဒီးသၢ,ယူဂိုပီညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီဒီးတၢ်ထုးထီၣ်လံာ်အခီပညီလီၤ.ပကကွၢ်သကိးအဆိ
ကတၢ်ယူဂိုပီညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီအိၣ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်ဒီးတၢ်တဂ့ၢ်ခံမံၤလၢလၢခရံၣ်ဖိအတၢ်အိၣ်မူအပူၤလီၤ.

ခရံၣ်ဖိအတၢ်အိၣ်မူ Christian Living

တၢ်ဟ့ၣ်ဘၣ်ဘးခရံၣ်ဖိအတၢ်အိၣ်မူန့ၢ်ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါအီၤလၢကျဲးအါဘိဒီးပကဃုဃိထံအါထီၣ်လီၤတံၢ်လီၤ
ဆဲးလၢပတၢ်မၤလိလၢခံတဖၣ်လီၤ.ခဲအံၤန့ၢ်,ပကဟ့ၣ်ပတၢ်ထံၣ်ဖျါကိာ်ဘၣ်ဘးခရံၣ်ဖိအတၢ်အိၣ်မူလီၤ.လၢပတၢ်မၤ
လိအပူၤ,ပကတဲခရံၣ်ဖိအတၢ်အိၣ်မူလၢအပာ်ဃုာ်ဒီးတၢ်မၤစီဆ့ၣ်က့ၢ်ပုၤ,ပတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်လၢတၢ်စီတၢ်ဆ့ၣ်အပူၤ,လၢတၢ်
လီၢ်လၢအဘၣ်ထွဲလိာ်အသးသၢတီၤလီၤ.ပကြးစီဆ့ၣ်ထီၣ်လၢတၢ်ထံၣ်တၢ်န့ၢ်ပၢၢ်အပတီၢ်, လၢတၢ်သကဲးပဝးအပတီၢ်
ဒီးတၢ်ပာ်သ့ၣ်ပာ်သးအပတီၢ်လီၤ. လၢတၢ်ကတိၤအကတဖျါ,ပတၢ်ဆိကမိၣ်တဖၣ်ကဘၣ်ကစၢ်ယူဂိုပီညါလိာ်ကဘၣ်
သ့ၣ်လီၤ. ပတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤကြးမ့ၢ်တၢ်လၢအဘၣ်ယူဂိုပီညါအသးလီၤ.ဒီးပတၢ်ပာ်သ့ၣ်ပာ်သးစ့ၢ်ကိးကြးအိၣ်လၢကစၢ်ယူဂို
အကျဲးစ့ၢ်ကိးလီၤ. ပတဲတ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်သၢမံၤအံၤလၢခရံၣ်ဖိအတၢ်အိၣ်မူကဘၣ်မ့ၢ်ဒ်အိၣ်သိၣ်ဒီးစံာ်(တၢ်သ့ၣ်ညါလၢအဘၣ်),
အိၣ်သိၣ်ဖြးစဲး(တၢ်မၤလၢအဘၣ်)ဒီးအိၣ်သိၣ်ဖဲသိး(တၢ်တူၢ်ဘၣ်ပလၢၢ်ဘၣ်လၢအဘၣ်)လီၤ.

ကျဲးလၢယူဂိုပီညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီမၤဂ့ၢ်ထီၣ်ဒီးမၤတဒၢပတၢ်သ့ၣ်ကျဲးသၢဘိအံၤလၢခရံၣ်ဖိအတၢ်အိၣ်မူသ့ၣ်လီၤ.ပ
ကကွၢ်သကိးအဆိကတၢ်လၢတၢ်အကတဖျါ,လၢယူဂိုပီညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီမၤဒိၣ်ထီၣ်ခရံၣ်ဖိအတၢ်အိၣ်မူဒ်အ
မ့ၢ်တၢ်ပီးတၢ်လီၤလၢအဂ့ၢ်လၢယူဂိုပီညါအဂီၢ်ဒ်လဲၣ်လီၤ.

တၢ်လၢအမၤဆ့ၣ်ထီၣ်တၢ် Enhancement

ပမ့ၢ်ကွၢ်လၢအကတဖျါ,ယူဂိုပီညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီန့ၢ်အသကဲးပဝးဆ့ၣ်လၢအိၣ်သိၣ်ဒီးစံာ်အတၢ်စူၢ်တၢ်
န့ၢ်အတၢ်သ့ၣ်ညါလၢအဘၣ်တကတဖျါ.အဝဲန့ၢ်ပာ်လီၤကျဲးလၢပကဆိကမိၣ်တၢ်လၢအကျိၤအကျဲး,တၢ်အကွၢ်အဂီၢ်
လၢအမ့ၢ်အတီၤလၢပကဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ကိးနံၤဒဲးလီၤ.ဒ်ပသ့ၣ်အိၣ်မူလၢခရံၣ်ဖိအဂီၢ်တနံၤဘၣ်တနံၤန့ၢ်,ပညီန့ၢ်လဲၤခီဖျါ
ဘၣ်တၢ်အိၣ်သးတဖၣ်ဖဲပလိၣ်ဘၣ်တၢ်ဆီလီၤတၢ်ထံၣ်လၢပန့ၢ်ပၢၢ်ကသ့ၣ်ကညီ, လၢအမ့ၢ်တၢ်ဒ်သိးသိးတပယုာ်ဃီ,
ယူဂိုပီညါအတၢ်ထံၣ်လၢအဂၢၢ်ကျဲး,ဟီၣ်ခိၣ်လၢအဝးတရံးပုၤဒီးပနီၣ်ကစၢ်လီၤ.ယူဂိုပီညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီမ့ၢ်ကျဲးအရ့ဒိၣ်က

တၢ်တဘၢလၢပကထံၣ်န့ၢ်တၢ်ထံၣ်တဖၣ်အံၤလီၤ.ပမ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်န့ၢ်လၢအစဲဘူးလိာ်အသးန့ၢ်,ပကတဲာ်ကတီၤသးမ့ၢ် မ့ၢ်နီၣ်နီၣ်လၢပမၤကွၢ်ပတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်,လၢပကစံးဆၢတၢ်သံကွၢ်လၢအိၣ်ထီၣ်လၢပတၢ်အိၣ်မူအပူၤ,မ့တမ့ၢ်ပကဃု ထၢကျဲလၢပကမၤလၢကပီၤယွၤလီၤ.

ယသ့ၣ်နီၣ်တဘျီယလဲၤအိၣ်သကိးယတံၤသကိးတဂၤလၢတၢ်ဆါဟံၣ်လီၤ.အဝဲဆါဖးနးဒီးလိာ်ဘၣ်တၢ်ထုကဖၣ် ဒိၣ်မးလီၤ.သန့က့ၤဖဲယသံကွၢ်အိၣ်မ့ၢ်ဃုဘါထုကဖၣ်ဆူကစၢ်ယွၤအအိၣ်ဇါန့ၢ်,အဝဲစံးဆၢယၤ “တဃုဘၣ်” ယဖုးဘၣ်ယ သးလၢအဝဲတဲဆၢယၤဒ်အံၤအဃိဒီးသံကွၢ်အိၣ်လၢဘၣ်မနုၤအဃိလဲၣ်လီၤ.အဃိဒီးအဝဲတဲယၤ “ယန့ၢ်ကစၢ်ယွၤလၢအ သ့တၢ်လၢာ်အစိကမိၤဒိၣ်တုာ်လီၤ.အဃိဒီး,ယသ့ၣ်ညါလၢတၢ်ထုကဖၣ်တဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်လီၤဆီနီတမံၤဘၣ်” လီၤ.

တၢ်ကဲထီၣ်သးဒီးယတံၤသကိးဒ်လဲၣ်?ဂ့ၢ်လဲၣ်,လၢတၢ်န့ၢ်ပၢၢ်အါမံၤအဖီဒိၣ်အဝဲဟံးန့ၢ်ခရံၣ်ဖိအယွၤဂ့ၢ်ပိညါတစဲး တမ့ၢ်ဘၣ်ဆၣ်ဒီးပာ်ဝဲအတၢ်ဟံးန့ၢ်တစဲးဖိအံၤဒ်အမ့ၢ်ခရံၣ်ဖိအတၢ်သိၣ်လိခဲလၢာ်ခဲဆုလီၤ.အဝဲအတၢ်န့ၢ်ပၢၢ်လၢကစၢ် ယွၤမ့ၢ်ပၢၢ်လၢအပၤဃာ်တၢ်စံၣ်စါတဲစါခဲလၢာ်န့ၢ်ဘၣ်ဝဲ;လၢကစၢ်ယွၤအိၣ်ဒီးအစိကမိၤဒိၣ်တုာ်လီၤ. သန့က့ၤယသ ကိးတသ့ၣ်ညါလၢကဘၣ်မၤဘၣ်ထွဲတၢ်န့ၢ်ပၢၢ်ဖိအံၤဒီးခရံၣ်ဖိအတၢ်စူၢ်တၢ်န့ၢ်လၢအမ့ၢ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၤအဂၤတဖၣ်ဘၣ်, အဝဲတသ့ၣ်ညါမၤဘၣ်ထွဲဝဲလၢတၢ်ထုကဖၣ်အံၤမ့ၢ်စုကဝဲၤတခါ,ကျဲလၢကစၢ်ယွၤသ့တၢ်ထုကဖၣ်လၢကစိာ်ကဖီထီၣ်အ စိကမိၤအတၢ်တီာ်ပာ်တဖၣ်ဘၣ်လီၤ.

ကစၢ်ယွၤအစိကမိၤဒိၣ်တုာ်န့ၢ်တမၤဟးဂီၤတၢ်လိာ်ဘၣ်လၢပကဘါထုကဖၣ်ဘၣ်,အဝဲအံၤမ့ၢ်တၢ်ထံၣ်လၢပၤ ကိးဂၤန့ၢ်ပၢၢ်သ့ဘၣ်ဃးတၢ်ထုကဖၣ်လီၤ.ဒီဖျါလၢကစၢ်ယွၤဒိၣ်တုာ်အဃိပဘါထုကဖၣ်လၢအအိၣ်လီၤ.အဝဲအံၤမ့ၢ်လၢ အဝဲအိၣ်လၢတၢ်ခဲလၢာ်အဖီဒိၣ်အဃိပကွၢ်ထီၣ်တၢ်ဆူအအိၣ်လၢတၢ်မၤစၤအဂီၢ်လီၤ.ကစၢ်ယွၤမ့ၢ်တအိၣ်လၢတၢ်ခဲ လၢာ်အဖီဒိၣ်ဘၣ်ဒီး,ပဂြၢးကွၢ်ဃီၤတၢ်ဆူပုၤဂၤတဂၤကအအိၣ်လၢတၢ်မၤစၤအဂီၢ်လီၤ.ယသကိးတဂၤအံၤမ့ၢ်န့ၢ်ပၢၢ် တၢ်ဒ်အံၤဒီး,မ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်န့ၢ်ပၢၢ်ယွၤဂ့ၢ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝဲ,မ့ၢ်န့ၢ်တၢ်ရူၤလိာ်မုာ်လိာ်လၢတၢ်ထုကဖၣ်ဒီးယွၤအစိကမိၤ ဒိၣ်တုာ်အဘၣ်စၤဒီးအဝဲကဒိၣ်ထီၣ်လၢတၢ်အိၣ်မူလၢခရံၣ်ဖိအသိးလၢတၢ်လဲၤဒီဖျါကီခဲဒ်အံၤအကတီၢ်လီၤ.

တကတီၢ်ဃီ,ယွၤဂ့ၢ်ပိညါမ့ၢ်တၢ်လၢအကပီၤတၢ်န့ၢ်ပၢၢ်အိၣ်သိၣ်ဒိၣ်စံၣ်/တၢ်န့ၢ်လၢအဘၣ်ဘၣ်ဆၣ်ယွၤဂ့ၢ်ပိ ညါအံၤတြီခရံၣ်ဖိအတၢ်အိၣ်မူဖဲပမုၢ်လၢတၢ်အါတလၢလၢအအိၣ်လီၤ.

တၢ်တြီတၢ် Hindrance

ယွၤဂ့ၢ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝဲဆူပတၢ်သးစဲဆူတၢ်သမံသမိးပတၢ်ထံၣ်ပတၢ်ဆိကမိၣ်လၢခရံၣ်ဖိတၢ်စူၢ်တၢ်န့ၢ်အဖီ ဒိၣ်ဒီးတၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်လၢရူဒိၣ်ဒိၣ်မးလီၤ.သန့က့ၤပမ့ၢ်မၤပွဲၤပခိၣ်န့ၢ်တၢ်ဆိကမိၣ်ဒီးပတၢ်စူၢ်တၢ်န့ၢ်လၢအမ့ၢ်တၢ်ဆိက မိၣ်ပဲာ်ဖးနီၤဖးဒီးတကန့ၢ်ဃုာ်ခရံၣ်ဖိအတၢ်အိၣ်မူ,လီၤဆီတၢ်ဒ်အိၣ်သိၣ်ဖြၢးစံးလၢအမ့ၢ်တၢ်မၤလၢအဘၣ်,မၤဘၣ်ဂီၢ်ပ သကဲးပဝးလၢအိၣ်လၢယွၤအတၢ်ဘၣ်သးအပူၤဒီးအိၣ်သိၣ်ဖဲသိးစံး,လၢပတၢ်ပာ်သ့ၣ်ပာ်သးအိၣ်လၢယွၤအတၢ်ဘၣ်သး အပူၤဒီးမ့ၢ်တၢ်လီၤဘၣ်ယိာ်လီၤ.

အဒိန့ၢ်,ခရံၣ်ဖိလၢအပာ်ကဲယွၤဂ့ၢ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝဲဒိၣ်ဒိၣ်တဖၣ်ညီန့ၢ်ဟ့ၣ်အတၢ်သးစၢၢ်ဆၢဆူခရံၣ်ဖိအတၢ် အိၣ်မူလၢတၢ်မၤဒီးတၢ်တူၢ်ဘၣ်ပလၢာ်ဘၣ်တဖၣ်စ့ၤဒိၣ်မးလီၤ.အဝဲသ့ၣ်ပာ်တၢ်ဘျီထီၣ်ဘါထီၣ်,တၢ်ဘၣ်ထွဲဘၣ်ဃး လၢတၢ်ဘျးတၢ်ဖိၣ်အပူၤ,တၢ်မၤတၢ်အခူအပူၤအတၢ်မၤ,ဒီးပတၢ်သ့ၣ်ညါဟဲဒီဖျါလၢစ့ၣ်လၢအသ့ၣ်ညါတၢ်ဒီးသးစီဆုံအ တၢ်ပတၢ်ဆူပသးအတၢ်တူၢ်ဘၣ်တဖၣ်လၢအမ့ၢ်တၢ်လၢအရူတဒိၣ်အါအါဘၣ်.အဝဲသ့ၣ်မၤဆံးလီၤအတၢ်အိၣ်မူအ တက့ၢ်ဆံးလီၤတူၤလၢတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢၢ်အပတီၢ်,ဒ်အမ့ၢ်အိၣ်သိၣ်ဒီးစံၣ်,ဒီးပာ်တုာ်တၢ်မၤဒီးတၢ်ပာ်သ့ၣ်ပာ်သးအတၢ် ထီၣ်လၢခရံၣ်ဖိအတၢ်အိၣ်မူအပူၤလီၤ.ယွၤဂ့ၢ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝဲလၢအလိာ်ဘၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်ဒိၣ်ဒိၣ်ယိာ်ယိာ်န့ၢ်မ့ၢ်တၢ်

လၢအရူဒိၣ်,ဘၣ်ဆၣ်ပတၢ်နၢ်တအိၣ်သျှင်လီၤအသးထဲလၢတၢ်စ့ၢ်တၢ်နၢ်မိၢ်ပုၤတဖၣ်အပူၤဇၢ်ဘၣ်.မ့ၢ်တခီအဝဲမ့ၢ် တၢ်နၢ်လၢအအိၣ်ဒီးတၢ်မၤကဘၣ်ပိၣ်ထွဲထီၣ်အခံဒီးနီၣ်ကစၢ်အတၢ်ရူလိာ်မုၢ်လိာ်စ့ၢ်ကီးကဘၣ်တၢ်ဒုးဒိၣ်ထီၣ်အိၣ်လီၤ.

ယလဲၤခီဖျိဘၣ်တၢ်ထံၣ်အံၤလၢပုၤမၤလိယုၤဂ့ၢ်ပိညါတဖၣ်အကျါပွဲၤဘျီလဲၣ်န့ၣ်ယတဲနၢ်ယခံၣ်ထီၣ်အဘျီတဘၣ် ဘၣ်,ယသ့ၣ်နီၣ်ပုၤကွီဖိတၢ်လၢအဘၣ်တၢ်ကီးအိၣ်လၢကကဲထီၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်သရၣ်လၢသရၣ်အါဖျါၣ်လီၤ.အဝဲအသး ဘၣ်တံၢ်တၢ်ဒိၣ်မးခီဖျိအဝဲကဘၣ်ဆၢတံၢ်ဝဲဒ်လဲၣ်န့ၣ်တသ့ၣ်ညါဝဲအယိလီၤ.အဝဲတဲယၤ “ယမၤလိဘၣ်ယုၤဂ့ၢ်ပိညါဘၣ် ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီအါမးလီၤ.ဘၣ်ဆၣ်တုၤလၢယဘၣ်ဃုထၢတၢ်တမံၤလၢယတၢ်အိၣ်မူအပူၤအံၤယုၤဂ့ၢ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီမၤစၢၤ ယၤတသ့ဘၣ်.”

အယိဒီးယသံကွၢ်အိၣ်, “နပလၢၢ်ဘၣ်လၢသးစီဆုံကဆုၤနၢ်လၢဖဲလဲၣ်? ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ဃုထၢတဘျီအံၤ မ့ၢ်န့ၣ်တၢ်အိၣ်လၢအဂ့ၢ်စ့ၢ်ကီးခါ?ဘၣ်မနုၤအယိယဘၣ်မၤဒ်န့ၣ်လဲၣ်?”အဝဲစံးဆၢယၤ, “ယဘၣ်ဃုသ့ၣ် ညါန့ၣ်တၢ်အစၢလၢယခိၣ်န့ၣ်အတၢ်ဆိကမိၣ်ဒီးလၢအဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီမးယပဲာ်ထံနီၤဖးကဘၣ်လီၤ.”

မ့ၢ်လီၤ,ခရံၣ်ဖိလၢအဟံးဃာ်ဂၢၢ်ကျၢၤယုၤဂ့ၢ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီလၢတၢ်သျှင်ဆူၣ်သးဂဲၤနီၣ်နီၣ်တဖၣ်စးထီၣ်ပာ် တုၤကွံာ်,တၢ်နၢ်ဒီးသးစီဆုံအတၢ်ဟံးစုန့ၣ်ကျဲအိၣ်လၢအတၢ်မၤယုၤဂ့ၢ်ပိညါဘၣ်မၤအပူၤလီၤ.ဒီးတၢ်အံၤမၤဘၣ်မ့ၢ်တမ့ၢ်တြီ ဃာ်ခရံၣ်ဖိအတၢ်အိၣ်မူလၢကြးသ့ထီၣ်သ့ထီၣ်လီၤ.

အါန့ၣ်ဒီးအတၢ်မၤဆူၣ်ထီၣ်ဒီးအတၢ်မၤစ့ၢ်လီၤပတၢ်အိၣ်မူဒ်ခရံၣ်ဖိအသးန့ၣ်,ယုၤဂ့ၢ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီအိၣ်စ့ၢ် ကီးဒီးတၢ်လၢအကပီၤဒီးတၢ်လၢအခံးလၢတၢ်ဘၣ်ထွဲဒီးပုၤတဝၢလီၤ.လၢတၢ်မၤလၢကကဲဆူၣ်ညါအပူၤပကကွၢ်သကိး လီၤတံၢ်လီၤဆဲးတၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဃးတၢ်ရူလိာ်မုၢ်လိာ်လၢပုၤတဝၢအပူၤ,ဘၣ်ဆၣ်ဆၢကတီၢ်ခဲအံၤပကယၤထီၣ်ယုၤဂ့ၢ်ပိညါ တဒ့အံၤအပူၤတၢ်အမိၢ်ပုၤတနီၤလီၤ.

တၢ်ဘၣ်ထွဲလၢပုၤကဝၢအပူၤ Interaction in Community

လၢပကနၢ်ပၢၢ်တၢ်ဘၣ်ထွဲလၢပုၤကဝၢအပူၤအဂီၢ်,ပကတဲသကိးတၢ်ဂ့ၢ်ဟဲပၢၢ်ထီၣ်သၢမံၤလီၤ.-ပဝဲခရံၣ်ဖိအ တၢ်ဟဲလီၤစၢၤ,တၢ်လီၤလၢယုၤဂ့ၢ်ပိညါအသးစီဆုံမၤတုၤတၢ်လၢအပူၤကွံာ်,ဆၢကတီၢ်ခဲအံၤပုၤတဝၢအပူၤ,တၢ်လီၤလၢယုၤဂ့ၢ် ပိညါအသးစီဆုံဆုၤပဝဲခရံၣ်ဖိအတဝၢတဖၣ်,ဒီးပတၢ်စံၣ်ညီၣ်ပီတုၤ,တၢ်လီၤလၢယုၤဂ့ၢ်ပိညါအသးစီဆုံမၤတၢ်လၢပဝဲတၢ်တၢ်တၢ်အ ပူၤလၢပပုၤတဝၢအကျါလီၤ.ခရံၣ်ဖိတဖၣ်ရူလိာ်မုၢ်အသးမ့ၢ်လၢပသ့ၣ်ညါလၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်မ့ၢ်လီၤခါၣ်သးလၢသးစီဆုံမၤ တၢ်ခီဖျိအိၣ်လၢအတၢ်မၤလၢဟီၣ်ခိၣ်ချၢအံၤလီၤ.ဒီးခရံၣ်မုၢ်လိာ်လၢပကသျှင်ထီၣ်ပယုၤဂ့ၢ်ပိညါလၢတၢ်ဃုဃီလီၤပလိာ် ဒီးပုၤအဂၢၤလၢသးစီဆုံမၤပွဲၤအသးစ့ၢ်ကီးလီၤ.

ပကဟံတၢ်သၢမံၤအံၤလၢအမ့ၢ်-တၢ်ဟဲလီၤစၢၤ,ပုၤတဝၢခဲအံၤဒီးပတၢ်စံၣ်ညီၣ်ပီတုၤလၢပသးပူၤ,ဒီးတၢ်အံၤက မၤစၢၤပုၤလၢပကထံၣ်ယုၤဂ့ၢ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီမၤဆူၣ်ထီၣ်မ့ၢ်တမ့ၢ်တြီဃာ်ပပုၤတဝၢအတၢ်ရူလိာ်မုၢ်လိာ်ဒ်လဲၣ်လီၤ.

တၢ်လၢအမၤဆူၣ်ထီၣ်တၢ် Enhancement

လၢတကဟ့ၣ်န့ၣ်,တၢ်အလုၢ်အပူၤအဒိၣ်ကတၢ်အကျါတမံၤလၢယုၤဂ့ၢ်ပိညါဟ့ၣ်ပုၤန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်သးစၢၢ်ဆၢလၢပ တၢ်ဟဲလီၤစၢၤလီၤသ့ၣ်,ခရံၣ်ဖိလၢအပူၤကွံာ်တဖၣ်နၢ်ပၢၢ်ဒီးအိၣ်မူလၢတၢ်နၢ်အပူၤဒ်လဲၣ်လီၤ.ယုၤဂ့ၢ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ် ဝီသျှင်ထီၣ်အယုၤဂ့ၢ်ပိညါဃုာ်ဒီးမဲာ်ချံလၢသးစီဆုံသိၣ်လိတုၤလံခရံၣ်အတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်,ထံၣ်လၢပိာ်မုၢ်မ့ၢ်စ့ၢ်မ့ၢ်စ့ၢ်လၢ အပူၤကွံာ်တဖၣ်သျှင်ထီၣ်ယုၤဂ့ၢ်ပိညါဒ်လဲၣ်လီၤ.ဒီးခီဖျိလၢတၢ်အံၤအယိ,မၤဆူၣ်ထီၣ်ပတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢပကရူလိာ်မုၢ် လိာ်ဒီးခရံၣ်ဖိအပုၤတဝၢလၢအပူၤကွံာ်တဖၣ်လီၤ.

လၢမုၢ်မဆါတနံၤအံၤ,ခရံၣ်ဖိအါဂၤထံၣ်ယုၤဂ့ၢ်ပိညါဒ်အမ့ၢ်တၢ်ဘၣ်ဃးဒီးပုၤတဂၤဘၣ်တဂၤဒီးတမ့ၢ်လၢပုၤတဝၢ အဂီၢ်ဘၣ်လီၤ.အလီၤဂၢ်လၢယုၤဂ့ၢ်ပိညါအဖီတၢ်အထီၣ်ကတၢၢ်လၢခရံၣ်ဖိအါဂၤအဂီၢ်မ့ၢ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ယုၤဂ့ၢ်ပိညါ လၢအမ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်ဒီးတဘၣ်ဃးဒီးခရံၣ်ဖိလၢအဂၤတဖၣ်အတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်န့ၢ်ဘၣ်လီၤ.စ့ၤလံၤ,ခရံၣ်ကိးပုၤလၢပက အိၣ်ဒီးနီၣ်ကစၢ်ဒ်ဝဲအယုၤဂ့ၢ်ပိညါလၢပကသ့ၣ်ညါလီၤ.တံၢ်လၢတၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်လၢပန့ၢ်သ့,ဒီးအဝဲအဲၣ်ဒီးလၢပကမၤ အီၤလၢသ့ၣ်ဒီဖျၢၣ်သးဒီးဖျၢၣ်လီၤ.သန့က့ၢ်တၢ်ထံၣ်န့ၢ်ယုၤဂ့ၢ်ပိညါလၢအမ့ၢ်ထဲၣ်နီၣ်ကစၢ်အတၢ်မၤအံၤဒုးအိၣ်တ့ၢ်တၢ်အ ကံၢ်အစီၣ်မိၢ်ပုၤလၢကစၢ်ယုၤဟ့ၣ်ပုၤလၢယုၤဂ့ၢ်ပိညါအဂီၢ်လၢအမ့ၢ်-သးစီၣ်အတၢ်မၤလၢန့ၢ်တဖၣ်အပူၤလီၤ.

ခဲအံၤ,ဖဲပုၤဂ့ၢ်က့ၢ်န့ၢ်က့ၢ်တၢ်လၢမုၢ်မဆါတနံၤအံၤတဖၣ်မ့ၢ်မၤဘၣ်ထွဲအသးဒီးပုၤဂၤန့ၢ်,ညီၣ်န့ၢ်မ့ၢ်တၢ်မၤဘၣ်ထွဲ သးဒီးပုၤတဝၢလၢဆၢကတီၢ်ခဲအံၤလီၤ.ပဖးလံာ်တဖၣ်ဒီးကန့ၢ်တၢ်ကစီၣ်ဒီးတၢ်စံာ်တဲၤတဲၤလီၤလၢသရၣ်သမါလၢမုၢ်မ ဆါတနံၤအံၤတဖၣ်ဟ့ၣ်ဒီဟ့ၣ်နီၣ်ဝဲလီၤ.သန့က့ၢ်,ယုၤဂ့ၢ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီတခီ,မၤစၢၤပုၤလၢပကတရံးဃီၤဆူက့ၢ်လီၤ လိာ်လီၤလးလၢသးစီၣ်ဆ့ၢ်တ့ၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢအပူၤကွံာ်တဖၣ်လီၤ.

မ့ၢ်တၢ်လၢအမ့ၢ်အတီၤလၢယုၤဂ့ၢ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီမၤဆူၣ်ထီၣ်ပတၢ်ရုၤလိာ်ဘၣ်ထွဲလၢပပုၤတဝၢပူၤဒ်က ယာ်,တကတီၢ်ဃီ,ယုၤဂ့ၢ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီမၤစ့ၤလီၤပက့ၢ်တနီၤလၢပကဘၣ်ထွဲဒီးပုၤအဂၤတဖၣ်လီၤ.

တၢ်တြီတၢ် Hindrance

ဖဲပဟံးန့ၢ်ယုၤဂ့ၢ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီလၢအပူၤကွံာ်အါတလၢန့ၢ်,ကဒုးကဲထီၣ်တၢ်လၢအတစဲဘူးတမၤဘၣ်ဃးလိာ် အသး,လၢတၢ်တကန့ၢ်ဃုာ်ယုၤအသးစီၣ်အတၢ်သိၣ်လိပုၤတဝၢလၢဆၢကတီၢ်ခဲအံၤဒီးယုၤအသးစီၣ်အတၢ်ဒုးသ့ၣ် ညါပဘၣ်စံာ်ညီၣ်တၢ်ဒ်လဲၣ်လၢမုၢ်မဆါတနံၤအံၤလီၤ.ယုၤဂ့ၢ်ပိညါလၢအပူၤကွံာ်မ့ၢ်တၢ်လၢအရ့ဒိၣ်ထဲလဲၣ်ထဲလဲၣ်ဘၣ် ဆၣ်,တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ခဲအံၤပလၢၢ်ဘၣ်တူၢ်ဘၣ်တၢ်တၢ်အသိအသိတဖၣ်ဒီးသးစီၣ်သိၣ်လိဒီးပုၤလၢပကသဂၢၢ်ဘၣ်တၢ် ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်တၢ်တၢ်ဒီးပုၤတဖၣ်အံၤလၢက့ၢ်ဒ်လဲၣ်လီၤ.

အိၣ်ဘျံးနံၤတဂီၢ်န့ၢ်,ယသ့ၣ်နီၣ်ထံၣ်ဘၣ်ယသကိးတဂၤလီၤ.အဝဲမ့ၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖိလၢဂ့ၢ်လၢန့ၢ်တပၤ,သန့က့ၢ် တၢ်တနံၤန့ၢ်အဝဲဟဲလၢယတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လီၤ.အဃိဒီး,ယသံကွၢ်အီၤ,ဘၣ်မနုၤအဃိတနံၤအံၤနဟဲဖဲအံၤလဲၣ်?,နဘၣ်ဃး ဒီးသရိၣ်အဂၤတဖျၢၣ်တမ့ၢ်ဘၣ်ဇါ?

အဝဲအတၢ်စံးဆၢန့ၢ်ဖျါရဲလီၤ.အဝဲတဲဝဲ,ယအဲၣ်ယတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဒီဖျါလၢယတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်သရၣ်သိၣ်ပုၤယုၤဂ့ၢ်ပိညါ ဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီလီၤ.ယမၤလိန့ၢ်ဘၣ်ဃးခရံၣ်ဖိလၢအပူၤကွံာ်တဖၣ်န့ၢ်မနုၤလဲၣ်,သန့က့ၢ်ယအိၣ်လၢယတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဒီးယံာ် ထီၣ်ဒီးယတၢ်ဘၣ်ထွဲဒီးမုၢ်မဆါတနံၤအံၤစ့ၤလီၤကွၢ်ကွၢ်လီၤ.

တၢ်ကီတၢ်ခဲဒ်အံၤကဲထီၣ်အသးဖဲခရံၣ်ဖိတဖၣ်သ့ၣ်ဆူၣ်သးဂဲၤထဲလၢယုၤဂ့ၢ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီထဲတခါဒီးအခါလီၤ .အဝဲသ့ၣ်အသးစၢၢ်ဆၢဒိၣ်မးဒီးအတၢ်ဟဲလီၤစၢၤတုၤလၢကအိၣ်မူဒီးဘျါရဲတၢ်မၤအသးလၢဆၢကတီၢ်ခဲအံၤတဖၣ်တခီ မၤဝဲတဘၣ်ဘၣ်.ယုၤဂ့ၢ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီညီၣ်န့ၢ်တြီဆၢပုၤလၢပကပာ်သ့ၣ်ပာ်သးလၢပုၤတဝၢလၢမုၢ်မဆါတနံၤအံၤအ ပူၤဒီးဟ့ၣ်လီၤပတၢ်စံာ်ညီၣ်တၢ်ထံၣ်ဒ်နီၣ်တကၤဘၣ်တကၤအတၢ်ထံၣ်အသိးလီၤ.

ယုၤဂ့ၢ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီမၤဂ့ၢ်ထီၣ်ပုၤန့ၢ်အရ့မ့ၢ်ဒိၣ်ထဲလဲၣ်ထဲလဲၣ်လၢခရံၣ်ဖိအတၢ်အိၣ်မူဒီးခရံၣ်ဖိအပုၤတဝၢအ တၢ်ရုၤလိာ်မုၢ်လိာ်ဘၣ်ဆၣ်,အရ့ဒိၣ်စ့ၢ်ကိးလၢပကဃုာ်သ့ၣ်ညါလံာ်စီၣ်အခီပညီလီၤ.

တၢ်ထုးထီၣ်လံာ်စီဆုံတဆၢဘၣ်တဆၢအိၣ်ပညီ Exegesis of Scripture

လၢတၢ်မၤလိလၢကဟဲဆူမဲာ်ညါအဂီၢ်,ပကကွၢ်တၢ်ထုးထီၣ်အိၣ်ပညီလီၤတံၢ်လီၤဆဲးလၢအကဆူးကတူၤဘၣ်ဆၢကတီၢ်ခဲအံၤပကတဲထဲတၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်သ့ၣ်ဘၣ်ဃးသးစီဆုံအတၢ်သိၣ်လိတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢကဘၣ်ထုးထီၣ်လံာ်စီဆုံအိၣ်ပညီဒ်လဲၣ်လီၤ.ကမ့ၢ်တၢ်လၢအမၤစၢၤပုၤဖဲပနီၤဖးအိၣ်သၢပတီၢ်လီၤ-လံာ်မဲာ်ညါအတၢ်ခံကွၢ်စီၤကွၢ်,တၢ်စံာ်စီၤတဲစီၤအတၢ်ခံကွၢ်စီၤကွၢ်,ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပုၤအတၢ်ခံကွၢ်စီၤကွၢ်စီၤကွၢ်လီၤ.တၢ်ခံကွၢ်စီၤကွၢ်တခါလၢလၢဟ့ၣ်ထီၣ်အတၢ်မၤစၢၤဘၣ်ဆၢတခါဘၣ်တခါစ့ၢ်ကီးသန့အသးလၢတခါဒီးတခါအလီၤလီၤ.အဃိဒီး,ဖဲပယုထံာ်န့ၣ်တၢ်အလုၢ်အပူၤဒီးတၢ်လၢအတလၢတပုၤလၢယုဂ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီအပူၤန့ၣ်,ပကထိးဘၣ်တၢ်ဘၣ်ထွဲလိာ်သးလၢတၢ်ဂ့ၢ်သၢခါလၢာ်အံၤလၢတၢ်ကျိးထံလံာ်စီဆုံအဂီၢ်လီၤ.

လံာ်မဲာ်ဖျါအတၢ်ခံကွၢ်စီၤကွၢ်

တၢ်ခံကွၢ်စီၤကွၢ်လၢတၢ်ကွဲးအဖီခိၣ်အံၤမ့ၢ်တၢ်ထုးထီၣ်အိၣ်ပညီလၢအလီၤဂၢ်ဒီးတၢ်ကွၢ်လံာ်စီဆုံအမ့ၢ်တၢ်စီၤတဘျီ,မ့တမ့ၢ်တၢ်တ့တၢ်စီၤတခါ,ပကကွၢ်အိၣ်ဒ်အမ့ၢ်တၢ်စီၤလၢအအိၣ်ဒီးအိၣ်ပညီအဒိၣ်အယိာ်လီၤ.လၢန့ၣ်ဆံဆဲာ်အပူၤအတူတၢ်ဃုသ့ၣ်ညါအိၣ်ပညီဒ်အံၤန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢပပာ်ကဲအိၣ်လီၤ.

ပမ့ၢ်တဲလၢအတက့ၢ်လဲၣ်လဲၣ်န့ၣ်,တၢ်ခံကွၢ်စီၤကွၢ်လၢလံာ်မဲာ်ဖျါဃုထံာ်န့ၣ်လၢပကန့ၣ်ပာ်လံာ်စီဆုံအမ့ၢ်လံာ်လၢပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိလၢအကွဲးလံာ်တဖၣ်ကွဲးဝဲဆူအပူၤလၢအန့ၣ်ဟူဘၣ်တၢ်အအိၣ်ဒ်ဖျါတၢ်လၢပုၤအါဂၢၤတူၢ်လိာ်သ့လီၤ.လၢတၢ်မၤကွၢ်တခါအံၤအပူၤတၢ်သံကွၢ်တဖၣ်အံၤဘၣ်တၢ်သံကွၢ်အိၣ်-“ပုၤကွဲးလံာ်တဖၣ်အတၢ်ပာ်သ့ၣ်ပာ်သးအိၣ်ဒ်လဲၣ်?”“လံာ်မဲာ်ဖျါလၢတၢ်ကွဲးအိၣ်လၢတၢ်ဂ့ၢ်တခါအံၤအဖီခိၣ်ဟ့ၣ်ထီၣ်ပုၤကွဲးလံာ်အတၢ်ကစီၣ်ဒ်လဲၣ်?”ဒီး“တၢ်ကွဲးလံာ်စီဆုံတတီၤအံၤဒုးဘၣ်ပုၤလၢအန့ၣ်ဟူတၢ်လၢစီၤခါအဆၢကတီၢ်ဖဲန့ၣ်ဒ်လဲၣ်?”

တၢ်ခံကွၢ်စီၤကွၢ်ဒိဖျါတၢ်စံာ်စီၤတဲစီၤ

တၢ်မၤကွၢ်ဒိဖျါတၢ်စံာ်စီၤတဲစီၤအံၤမ့ၢ်သကဲးပဝးတခါလၢအမၤအသးတယံာ်ဒီးဘၣ်,စးထီၣ်လၢပုၤမဲာ်ကတီၢ်အစီၤဒီးကတၢ်ဖဲအပူၤကွံာ်ဆံဆဲာ်န့ၣ်အပူၤအတူလီၤ.ဖဲအဆၢကတီၢ်အံၤ,တၢ်န့ၣ်ပာ်တၢ်စံာ်စီၤတဲစီၤလၢလံာ်စီဆုံတဲဝဲအခါန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်အအိၣ်သ့ၣ်လၢတၢ်ထုးထီၣ်လံာ်စီဆုံအိၣ်ပညီအဂီၢ်လီၤ.

တၢ်ခံကွၢ်စီၤကွၢ်ဒိဖျါတၢ်စံာ်စီၤတဲစီၤလၢကန့ၣ်ပာ်လံာ်စီဆုံအဂီၢ်တမ့ၢ်ဒ်သိးပကကွၢ်တၢ်ဂီၤတဘျီမ့တမ့ၢ်တၢ်တ့အသးတခါဘၣ်,မ့မ့ၢ်တခါမ့ၢ်ပဲတရီဖိဆူတၢ်စံာ်စီၤတဲစီၤအအိၣ်လီၤ.ခဲအံၤ,တၢ်စံာ်စီၤတဲစီၤအတၢ်ခံကွၢ်စီၤကွၢ်အံၤတမ့ၢ်လၢအပာ်တ့ၢ်တၢ်မၤအဂၢၤတဖၣ်ဘၣ်,ဘၣ်ဆၢမ့ၢ်တၢ်ပညီတခါလၢအကွၢ်လံာ်စီဆုံဒ်သိးကမၤလိန့ၣ်တၢ်စံာ်စီၤတဲစီၤလၢအအိၣ်လၢတၢ်ကွဲးအလီၢ်ခဲလီၤ.

လၢတၢ်မၤကွၢ်ဒိဖျါတၢ်စံာ်စီၤအံၤအပူၤ,ခရံာ်ဖိတဖၣ်သံကွၢ်တၢ်ထုးထီၣ်လံာ်စီဆုံအိၣ်ပညီလၢတၢ်သံကွၢ်ဒ်အံၤတဖၣ်လီၤ.-“ကစၢ်ယုၤအတၢ်မၤမနုၤတဖၣ်လၢဘၣ်တၢ်ပာ်ဖျါထီၣ်အိၣ်လၢလံာ်စီဆုံဖဲအံၤလဲၣ်?”“လၢပုၤန့ၣ်တၢ်အံၤအိၣ်ပညီဒ်ထဲလဲၣ်?”“ကစၢ်ယုၤအတၢ်မၤဖဲအံၤဘၣ်ထွဲဒီးကစၢ်ယုၤအတၢ်မၤလၢအဂၢၤတဖၣ်လၢအပူၤကွံာ်ဒီးလၢခဲလၢကျဲဒ်လဲၣ်?”အါစ့ၢ်စ့ၢ်စ့ၢ်,တၢ်ခံကွၢ်စီၤကွၢ်ဒိဖျါတၢ်စံာ်စီၤတဲစီၤအတၢ်မၤခိၣ်သ့ၣ်မ့ၢ်ဒ်သိးကဘျီထီၣ်က့ၢ်တၢ်လၢအမၤအသးလၢလံာ်စီဆုံအပူၤလၢအပူၤကွံာ်တဖၣ်ဒီးဒ်သိးပကန့ၣ်ပာ်တၢ်အရဲဒ်လၢအကဲထီၣ်အသးလၢပုၤဂီၢ်မုၢ်တဖၣ်အဂီၢ်ဖဲန့ၣ်အဆၢကတီၢ်လီၤ.

တၢ်ခံကွၢ်စီၤကွၢ်လၢတၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပုၤအစီၣ်

တၢ်အပီးအလီၤသၢမံၤတမံၤလၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဟံးန့ၣ်လၢကထုးထီၣ်လံာ်စီၣ်အနီၣ်ပညီၣ်န့ၣ်ပကိးအီၤလၢ “တၢ်ခံကွၢ်စီၤကွၢ်စီၤဖျိၣ်လၢတၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပုၤအစီၣ်” လီၤ. တၢ်ကွၢ်တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပုၤမ့ၢ်ကျဲတဘီၤလၢပုၤခရံၣ်ဖိတဖၣ်ဟံးန့ၣ်အယုဂ်ပိညါလၢလံာ်စီၣ်အပူၤလီၤ. သန့ကတၢ်ခံကွၢ်စီၤကွၢ်လၢတၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပုၤအစီၣ်အံၤမ့ၢ်တၢ်လၢအဆူၣ်ဒိၣ်မးလၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢညါတဖၣ်ပူၤတချုးလၢတၢ်သုးလီၤအသးဆူၣ်တၢ်ခံကွၢ်စီၤကွၢ်စီၤဖျိၣ်တၢ်စံၣ်စီၤတဲၤစီၤအဆၢကတီၢ်လၢအမ့ၢ်ခဲခါခဲအံၤလီၤ.

လၢတၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပုၤအတၢ်ခံကွၢ်စီၤကွၢ်အပူၤပကကွၢ်လံာ်စီၣ်တမ့ၢ်ဒ်တၢ်စီၤတဘျီအသးမ့တမ့ၢ်ပဲတြီၤတဘျီဆူတၢ်စံၣ်စီၤတဲၤစီၤအသး, ဘၣ်ဆၣ်ဒ်မဲၣ်ကလၢတဘျီ, မ့ၢ်ကျဲတဘီၤလၢပစံးဆၢကတၢ်သံကွၢ်တဖၣ်, တၢ်အိၣ်တီတဖၣ်, မ့တမ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပုၤတဖၣ်လၢအရူဒိၣ်လၢပစီၢ်, လၢအမ့တမ့ၢ်န့ၣ်ကတၢ်လၢအရူဒိၣ်လၢလံာ်စီၣ်အပူၤဒ်လဲၣ်လီၤ. ပသံကွၢ်တၢ်သံကွၢ်ဒ်အံၤ “လံာ်စီၣ်တဲဘၣ်ဘးပတၢ်သးစဲဒ်လဲၣ်?” “လံာ်စီၣ်ထံၣ်န့ၣ်ပတၢ်လိၣ်ဘၣ်လၢကျဲဒ်လဲၣ်?” “အဝဲတဲၤမနုၤဘၣ်ဘးတၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပုၤလၢပပာ်လုၢ်ပပူၤတဖၣ်ဒ်လဲၣ်” တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပုၤတဖၣ်အံၤဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ကဟဲဒ်ဖျိပနီၢ်ကစၢ်အတၢ်လိၣ်တဖၣ်, ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ကဟဲဒ်ဖျိတၢ်ဆဲးတၢ်လၢလၢအမၤအသးလၢပခိၣ်ပဃၤ, မ့တမ့ၢ်ကဟဲလၢပတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ပုၤတဝၢအသးအကျါလီၤ. မ့မ့ၢ်သန့ကတၢ်ဒ်လဲၣ်ဂ့ၢ်ဒ်လဲၣ်ဂ့ၢ်, ခရံၣ်ဖိလၢအသးတီဒီးယုဂ်တဖၣ်အဲၣ်ဒီးသ့ၣ်ညါလံာ်စီၣ်အတၢ်သိၣ်လိဘၣ်ဘးတၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပုၤတဖၣ်မ့တမ့ၢ်တၢ်သံကွၢ်တဖၣ်လၢအရူဒိၣ်လၢအဂီၢ်လီၤ. ဃုာ်ဒီးကျဲသဘီအံၤ, ပကကွၢ်သကိးယုဂ်ပိညါအတၢ်မၤဆူၣ်ထီၣ်ဒီးအတၢ်တြီပတၢ်ထုးထီၣ်လံာ်အနီၣ်ပညီၣ်လီၤ.

တၢ်လၢအမၤဆူၣ်ထီၣ်တၢ် Enhancement

အဆိကတၢ်တတီၤ, ယုဂ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီန့ၣ်အိၣ်ဒီးအတၢ်လၢလၢပုၤပုၤလၢကမၤဆူၣ်ထီၣ်တၢ်ခံကွၢ်စီၤကွၢ်စီၤဖျိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပုၤလီၤ. တၢ်မၤလိယုဂ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီတဖၣ်ဟ့ၣ်ပုၤတၢ်သံကွၢ်လၢအဟဲလၢတၢ်ဟဲလီၤစၤတဖၣ်ဒ်သးကသံကွၢ်, တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပုၤလၢအဂ့ၢ်အစီၣ်တဖၣ်လီၤ.

ယုဂ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီပာ်ဖျါထီၣ်တၢ်အက့ၢ်အဂီၢ်လၢအကဲဘျုးလၢတၢ်ခံကွၢ်စီၤကွၢ်တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပုၤအဂီၢ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ဃုာ်ထံတၢ်လၢလံာ်စီၣ်ဒီတဘျီတဲဘၣ်ဘးယုဂ်ပိညါအတၢ်ဟဲလီၤစၤအဂ့ၢ်မိၢ်ပုၤတဖၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ပာ်ဖျိၣ်ပာ်တံၤလံာ်စီၣ်အဆၢတဖၣ်လၢလံာ်စီၣ်ဒီတဘျီအပူၤဒီးထံၣ်န့ၣ်အတၢ်ဘၣ်ထွဲလံာ်စီၣ်အဆၢတဖၣ်အဘၣ်စၤဒ်အဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီအသးလီၤ. ကျဲလၢပကဃုထၢဒီးပာ်ဖျိၣ်လံာ်စီၣ်အဆၢလၢအလီၤဆီလိာ်အသးဒ်အမ့ၢ်တၢ်တခါဃီအံၤမၤစၤပုၤလၢပကဟးဆွဲးတၢ်ကမၤဒ်အမ့ၢ်လံာ်စီၣ်တတီၤအံၤတဲပုၤတၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီတခါအံၤဒ်အံၤဒီးအကတဖၣ်စ့ၢ်ကီးတဲတၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီတခါဃီအံၤဒ်အံၤလီၤ. ပအဲၣ်ဒီးသ့ၣ်ညါတၢ်လၢအဘၣ်ဘးဒီးကစၢ်ယုဂ်တမ့ၢ်ထဲလၢလံာ်စီၣ်တဆၢဇၢဘၣ်, မ့မ့ၢ်တဒီလံာ်စီၣ်အဆၢခဲလၢာ်တဲဘၣ်ဘးဒီးယုဂ်အဂ့ၢ်ဒ်လဲၣ်လီၤ. လံာ်စီၣ်အဆၢခဲလၢာ်တဲဘၣ်ဘးပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိအဂ့ၢ်ဒ်လဲၣ်? အဝဲသ့ၣ်တဲဘၣ်ဘးတၢ်အုၣ်က့ၢ်ခိၣ်က့ၢ်ဒ်လဲၣ်? ယုဂ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီမ့ၢ်တၢ်လုၢ်ဒိၣ်ပုၤဒိၣ်ဖးဒိၣ်ဖိလၢအမၤစၤပုၤဒ်သးပကထံၣ်န့ၣ်လံာ်စီၣ်အတၢ်ပာ်သးလၢတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤဒီးတၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပုၤလၢအရူဒိၣ်အါမံၤအစီၣ်လီၤ.

တၢ်တြီတၢ် Hindrance

လၢတကဟ့ၣ်န့ၣ်, ယုဂ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီညါန့ၣ်တြီဆၢတၢ်ထုးထီၣ်လံာ်အနီၣ်ပညီၣ်ဖျိမ့ၢ်လၢအတဟ့ၣ်တၢ်သးစၢ်ဆၢဆူလံာ်အတၢ်ကွဲးဒီးတၢ်စံၣ်စီၤတဲၤစီၤလၢလံာ်စီၣ်အပူၤအသးလီၤ. မ့ၢ်လံ, ပုၤမၤလိယုဂ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီတဖၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢအထုးထီၣ်လံာ်စီၣ်အနီၣ်ပညီၣ်စံၣ်နီၤလၢအကွၢ်လံာ်စီၣ်ဒ်တၢ်ကွဲးဒီးတၢ်စံၣ်စီၤတဲၤစီၤလၢကျဲတဘီၤမ့တမ့ၢ်တဘီ

လီၤ.သန့က့အဝဲအံၤတမ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်သ့ၣ်ဖဲအသၢၣ်လံာ်စီဆုံအတၢ်ကွဲးအခါဘၣ်.နီၣ်ဖျါလၢတၢ်ဂ့ၢ်အံၤအဃိ,ဖဲယုၤဂ့ၢ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီဒိၣ်စိလၢပယုၤဂ့ၢ်ပိညါအပူၤလၢတၢ်ကျိးထံလံာ်စီဆုံန့ၢ်,အဝဲကဲထီၣ်တၢ်တြီပကျဲဒ်သီးပကန့ၢ်ဘၣ်လံာ်စီဆုံနီၣ်နီၣ်လီၤ.ဒီးပကထံၣ်ဘၣ်လၢတၢ်မၤလိလၢကဟဲဆူညါတဖၣ်အပူၤ,တၢ်ဃုထံၣ်န့ၢ်လၢတၢ်ကွဲးဒီးတၢ်စံၣ်စိတဲစိအတၢ်ခံကွၢ်စိကွၢ်အပူၤညီန့ၢ်မၤဆူၣ်ပုၤလၢပကဟ့ၣ်တၢ်ကတိၤကျၢၢ်တံၢ်လၢယုၤဂ့ၢ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီဒိၣ်အစီၣ်လီၤ.

အဃိဒီးပမ့ၢ်ကွၢ်လၢအတက့ၢ်လဲၣ်လဲၣ်န့ၢ်,ယုၤဂ့ၢ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီဒိၣ်ဒီးအလုၢ်အပူၤဒီးအတၢ်လီၤပျံၤလီၤဘၣ်ယိာ်လၢတၢ်သျှင်ထီၣ်ယုၤဂ့ၢ်ပိညါအစီၣ်လီၤ.အဝဲဟ့ၣ်ထီၣ်အတၢ်မၤစၤလၢခရံၣ်ဖိအတၢ်အိၣ်မူ,တၢ်ရုလိာ်ဘၣ်ထွဲလၢပုၤတဝၢအပူၤဒီးတၢ်ဃုထံၣ်န့ၢ်တၢ်အခီပညီလၢကျဲလၢအကပီၤတကပၤလီၤ.သန့က့အဝဲထူးယံၤထီၣ်ပုၤဒီးတၢ်ဂ့ၢ်လၢအရ့ဒိၣ်လၢအစၤတဖၣ်လၢတၢ်မၤလိယုၤဂ့ၢ်ပိညါအပူၤစ့ၢ်ကီးလီၤ.မ့ၢ်တၢ်လၢအရ့ဒိၣ်ဒိၣ်နီၣ်မးလၢပတီၢ်န့ၢ်အလုၢ်အပူၤဒီးအတၢ်လီၤဘၣ်ယိာ်လၢပသးပူၤလီၤ.

VI. တၢ်ကတိၤလၢခံ Conclusion

လၢတၢ်မၤလိတခါအံၤအပူၤပဃုသ့ၣ်ညါတၢ်သံကွၢ်,“ယုၤဂ့ၢ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီမ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်?”လီၤ. ပထံၣ်ဘၣ်ယုၤဂ့ၢ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီဘၣ်တၢ်ထီၣ်သတြီၤအိၣ်ဒီးလံာ်စီဆုံအသိၣ်လဲၣ်လီၤ. ပထံၣ်ဘၣ်အတၢ်လဲၣ်ထီၣ်လဲၣ်ထီၣ်လၢတၢ်စံၣ်စိတဲစိတဆိဘၣ်တဆိလၢတၢ်အိၣ်ဖျါအပူၤလီၤ.ဒီးပထံၣ်အလုၢ်အပူၤတဖၣ်ဒီးအတၢ်လီၤဘၣ်ယိာ်လၢယုၤဂ့ၢ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီအပူၤလီၤ.

ပမၤလိန့ၢ်လၢပကပာ်ပတၢ်န့ၢ်တဖၣ်လၢအစ့ၢ်အကျိၤလၢတၢ်သျှင်ထီၣ်ယုၤဂ့ၢ်ပိညါဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီမ့ၢ်တၢ်လၢအရ့ဒိၣ်ဒိၣ်မးလၢပုၤလၢအပိာ်ခရံၣ်အံၤတဖၣ်မၤဝဲသ့လီၤ.ဟံးန့ၢ်လံာ်စီဆုံတၢ်သိၣ်လိဒီးပာ်လီၤလၢတၢ်ဆိကမိၣ်ဆိကမးပဲာ်ထံနီၣ်မးလၢအဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီဒိၣ်အအိၣ်တ့ၢ်လၢညါလၢတၢ်အိၣ်ဖျါအပူၤကမၤစၤပုၤဒ်သီးပကသ့ထီၣ်ခရံၣ်ဖိအယုၤဂ့ၢ်ပိညါလၢအလၢပဲၤဝဲလၢအမၤလၢကပီၤကစၢ်ယုၤဒီးမၤဘျူးပုၤလၢပကကဲထီၣ်တၢ်ခ့တၢ်ပုၤလၢအဂ့ၢ်လၢခရံၣ်အတၢ်အိၣ်ဖျါအစီၣ်လီၤ.